

Πανεπιστημίου Ποδη

ΤΕΥΧΟΣ 18 | ΙΟΥΝΙΟΣ 2005

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

Τοπίο άνοιξης ή βαρυχειμωνιάς
οι εξελίξεις στα πανεπιστήμια;

Φοιτητική Εβδομάδα

Το παρόν ξαναζωντανεύει το παρελθόν;

Γιορτάζουν τα γενέθλιά τους

Σχολή Καλών Τεχνών, Πολυτεχνική Σχολή
και Τμήμα Προσχολικής Αγωγής
και Εκπαίδευσης

Μια νέα εποχή διαρθρωτικών αλλαγών και ριζικών αποφάσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προαναγγέλλεται από την πολιτική ηγεσία της χώρας. Με βαθύ προβληματισμό απαντά η πανεπιστημιακή κοινότητα διαχέοντας τις ανησυχίες της στην ελληνική κοινωνία. Λέξη - κλειδί, η αξιολόγηση· εσωτερική

Πάμε σαν άλλοτε...

αξιολόγηση, εξωτερική αξιολόγηση, καθώς και τα παράγωγα αυτής (πιστωτικές μονάδες, παράρτημα διπλώματος και άλλα). Πώς αντιμετωπίζει το

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης τις

διαφαινόμενες αλλαγές; Και ποιο θα είναι το μέλλον; Θα γίνει η παιδεία έρμαιο στις άγριες διαθέσεις της ελεύθερης αγοράς, ή η σύγκλιση θα γίνει σε πνεύμα που θα προϋδεάζει ένα καλύτερο μέλλον για την ελληνική παιδεία;

Μισό αιώνα πίσω μας μεταφέρει μια άλλη μαγική λέξη σε αυτό το τεύχος. Την περίοδο της έμπνευσης και υλοποίησής της, η περιρρέουσα ατμόσφαιρα διέφερε ριζικά από τη σημερινή. Η Φοιτητική Εβδομάδα ξεπήδησε κατά την πρώτη μεταπολεμική δεκαετία μέσα από την ψυχή των φοιτητών, σαν μια ουσιαστική ανάγκη έκφρασης και δημιουργίας. Μορφοποιήθηκε και βρήκε πολύτιμους υποστηρικτές στην πανεπιστημιακή ιεραρχία «λειτουργώντας» ψυχικά, κοινωνικά, ακαδημαϊκά και όχι μόνο. Το ακριβές περιεχόμενο του θεσμού, τότε και τώρα, καταγράφεται στο τεύχος αυτό με γλαφυρότητα και συγκίνηση από ανθρώπους που τον παρακολούθησαν και τον στήριξαν από τα πρώτα του βήματα.

Μισό αιώνα ζωής κλείνει φέτος το Πολυτεχνείο. Οι εορταστικές εκδηλώσεις, ενταγμένες στα τριακοστά (Μ') Δημήτρια, θα διαρκέσουν έως το τέλος της χρονιάς. Κοντά του, δροσερά εικοσάχρονα, το Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης και η Σχολή Καλών Τεχνών, με ανοιξιάτικους και φθινοπωρινούς εορτασμούς αντίστοιχα. Ανανέωνοντας το ραντεβού μας, λοιπόν, το Φθινόπωρο στο Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών του Α.Π.Θ. και στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, ευχόμαστε σε όλους από καρδιάς,

καλό καλοκαίρι!

Η συντακτική επιτροπή

Μια νέα εποχή διαρθρωτικών αλλαγών και ριζικών αποφάσεων, εποχή σύγκλισης με πνεύμα ευρωπαϊκό στα θέματα της παιδείας, σύμφωνα με όσα υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας, καλείται σύσσωμη η πανεπιστημιακή κοινότητα να αποδεχθεί τους τελευταίους μήνες. Πανεπιστημιακοί φορείς όχι μόνο δεν συµμερίζονται τις απόψεις του Υπουργείου Παιδείας, αλλά είναι και αντίθετοι με αυτές, καθώς θεωρούν ότι η παιδεία οδηγείται στην αγκαλιά και στις άγριες διαθέσεις της ελεύθερης αγοράς.

ΔΥΝΑΜΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΠΩΣ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ ΤΟ

Τοπίο άνοιξης ή βαρυχειμωνιάς

Στιγμιότυπο από παλαιότερες φοιτητικές κινητοποιήσεις, όταν η κυβέρνηση προσπάθησε να περάσει νομοσχέδια χωρίς τη συναίνεση των φοιτητών.

Πηγή: Αρχείο Δ. Αραβαντινού.

Κριό ανάπτυξης της πανεπιστημιακής παιδείας και βελτίωσης της ποιότητας του πανεπιστημιακού έργου θεωρεί το Υπουργείο Παιδείας το νέο νομοσχέδιο για την αξιολόγηση που φιλοδοξεί να το καταστήσει σύντομα νόμο του κράτους.

Βαριά τροχοπέδη που ετοιμάζεται να παραδώσει τα πανεπιστήμια στις ανεξέλεγκτες διαθέσεις της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, εφιαλτήριο για την άλωση της παιδείας και την παράδοσή της στις διαθέσεις της ελεύθερης αγοράς, θεωρούν πανεπιστημιακοί φορείς τις κινήσεις και τις προθέσεις του Υπουργείου Παιδείας, έχοντας μάλιστα πικρή πείρα από την πρόσφατη βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να αναγνωρίσει την αξία των διπλωμάτων των κέντρων ελευθέρων σπουδών.

Πώς όμως έχουν τα πράγματα; Έχουν δίκιο ή άδικο όσοι αντιδρούν; Είναι το έργο που παρέχουν σήμερα τα πανεπιστήμια υψηλής στάθμης, όπως υποστηρίζουν οι φορείς του ή μήπως με τη στάση τους αυτή αρνούνται να αναλάβουν τις ευθύνες για την πορεία που θα ακολουθήσει η ελληνική παιδεία;

Βασικό επιχείρημα των εκπαιδευτικών αποτελεί η «σταδιακή ιδιωτικοποίηση και η τάση να αυξηθεί η εξάρτηση από την επιχορήγηση επιχειρήσεων, καθώς και η πιθανή μελλοντική καταβολή διδάκτρων από πλευράς των φοιτητών σε αναλογία με την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου του εκάστοτε πανεπιστημίου. Και τα δύο θα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την αξιολόγηση τόσο του προσωπικού, όσο και της υλικοτεχνικής και εργαστηριακής υποδομής κάθε ιδρύματος».

Τέσσερα βασικά ερωτήματα που χρήζουν απάντησης θέτουν οι πανεπιστημιακοί που αντιτίθενται στο νομοσχέδιο:

- Τι εννοούμε με τον όρο «ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης»;
- Ποιες είναι οι βασικές προϋποθέσεις για μια ουσιαστική αξιολόγηση;
- Με ποια ακριβώς κριτήρια θα γίνει αυτή;
- Ποιος είναι ο σκοπός και ποια η πραγματική επιδίωξη της αξιολόγησης;

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Η αξιολόγηση

Στο νομοσχέδιο που κατέθεσε το Υπουργείο Παιδείας, υπάρχει η πρόταση για έναν συνδυασμό εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης.

- Η πρώτη, η εσωτερική, –σύμφωνα πάντα με όσα υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας– θα διενεργείται με την ευθύνη των ανώτατων ιδρυμάτων από μέλη του προσωπικού τους και από φοιτητές τους.
- Η δεύτερη, η εξωτερική, θα διενεργείται από επιτροπή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων εγνωσμένου κύρους. Στα μέλη της αυτή η επιτροπή θα περιλαμβάνει εμπειρογνώμονες από το εξωτερικό, αλλά και εκπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων.

Και αυτό το τελευταίο αποτελεί ένα από τα σημεία τριβής, καθώς οι αντιτιθέμενοι στο νομοσχέδιο θεωρούν ότι τα κριτήρια για την αξιολόγηση των εκπροσώπων των επαγγελματικών οργανώσεων δεν ταυτίζονται με αυτά ενός πανεπιστημίου που θέλει να βρίσκεται στην υπηρεσία της επιστήμης και της κοινωνίας.

Με το σύστημα της αξιολόγησης το Υπ.Ε.Π.Θ. θεωρεί ότι διασφαλίζεται η ποιότητα της ανώτατης εκπαίδευσης και ότι ανέρχεται σε διεθνές επίπεδο το κύρος των ελληνικών πανεπιστημίων, καθώς τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα δημοσιοποιούνται από ανεξάρτητη αρχή και θα αποτελούν κριτήριο για την παρεχόμενη εκπαίδευση.

Οι πανεπιστημιακοί από την πλευρά τους δηλώνουν ότι η αξιολόγηση των διδασκόντων είναι ήδη εγγενής μέσα στα πανεπιστήμια, με διαδικασίες που προβλέπονται από το νόμο και ότι το προτεινόμενο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας στην πραγματικότητα δεν αναβαθμίζει τις σπουδές, αλλά διευκολύνει την «αγορά υπηρεσιών εκπαίδευσης» και ότι από τα αποτελέσματα της αξιολόγησης θα κρίνεται η αξία των πτυχίων του κάθε πανεπιστημίου στην αγορά εργασίας και η χρηματοδότησή του.

Στιγμιότυπα από τις νεότερες φοιτητικές κινητοποιήσεις, πριν 4 χρόνια, όταν οι φοιτητές αντέδρασαν σε κυβερνητικές πρωτοβουλίες με καταλήψεις των σχολών τους, πορείες και άλλες κινητοποιήσεις.

Πηγή: Αρχείο Δ. Αραβαντινού.

Τοπίο άνοιξης
ή βαρυχειμωνιάς
οι εξελίξεις
στα πανεπιστήμια;

Οι πιστωτικές μονάδες και το Παράρτημα Διπλώματος

Με το προβλεπόμενο «Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων» σταθμίζεται ο φόρτος εργασίας του κάθε φοιτητή μέχρι την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων ενός ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών, συμπεριλαμβανομένων των διαλέξεων και σεμιναρίων που παρακολουθεί, του χρόνου εκπόνησης των εργασιών του, της ανεξάρτητης μελέτης, της πρακτικής του άσκησης, της συμμετοχής του στις εξετάσεις και γενικώς όλων των δραστηριοτήτων του στο στάδιο της εκπαίδευσής του. Σύμφωνα με το υπουργείο, με τον τρόπο αυτό οργανώνονται οι ακαδημαϊκές σπουδές με διαφανή και συγκρίσιμη βάση και εξυπηρετείται η κινητικότητα των φοιτητών στον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο.

Οι αντιτιθέμενοι στο νομοσχέδιο υποστηρίζουν ότι με το σύστημα αυτό κατακερματίζεται η παρεχόμενη γνώση σε ανεξάρτητες μονάδες, διασπώνται οι συλλογικές διαδικασίες έρευνας και συνεργασίας και αναδεικνύεται η «αγοραία» πιστοποίηση, όπως απαιτεί η διευρυμένη αγορά υπηρεσιών μεταλυκειακής εκπαίδευσης. «Δεν θα

Η ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΫΠΟΘΕΤΕΙ

Να αναλάβει και η πολιτεία τις δικές της ευθύνες

Συνέντευξη

στις **Κατερίνα Παλιγιάννη,**
Κατερίνα Ωραιοπούλου-Μακρίδου

Το Α.Π.Θ. πάντοτε ήταν υπέρ του διαλόγου, ζητάει όμως αυτός να γίνεται σε ισότιμη βάση και να εξετάζει τα θέματα σφαιρικά και όχι αποσπασματικά. Οι πανεπιστημιακοί, δηλώνει ο πρύτανης Γιάννης Αντωνόπουλος, δεν έχουν κανένα λόγο να αρνηθούν την αξιολόγηση, δεν είναι όμως και διατεθειμένοι να χρεωθούν λάθη και παραλείψεις της πολιτείας, που επί τόσα χρόνια οδήγησαν στην κακαδαιμονία των πανεπιστημίων.

Πώς στέκεται το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μπροστά σ' όλες αυτές τις διαφαινόμενες αλλαγές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Ποια στάση θα κρατήσει; Ποιες είναι οι θέσεις του; «Βαθύς προβληματισμός» θα μπορούσε να απαντήσει κανείς με δύο μόνο λέξεις. Βαθύς προβληματισμός για τις διαδικασίες, με τις οποίες εισάγονται οι αλλαγές και έντονη αγωνία για αυτά που θα ακολουθήσουν.

Συνολικές και όχι αποσπασματικές λύσεις

Μ' αυτά τα συναισθήματα εμφανή στο λόγο του, ο πρύτανης του Α.Π.Θ., καθηγητής **Γιάννης Αντωνόπουλος**, διατυπώνει τις θέσεις του σχετικά με το νομοσχέδιο για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση και την αξιολόγηση των πανεπιστημιακών:

«Τα προβλήματα στην παιδεία», αναφέρει, «δεν συνοψίζονται μόνο στο θέμα της αξιολόγησης. Αγγίζουν ένα ευρύ φάσμα και χρήζουν συνολικής λύσης και όχι αποσπασματικής. Και όσο αυτό δεν γίνεται αντιληπτό από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, αναπόφευκτο είναι να υπάρχουν αντιδράσεις, αντιδράσεις που θα δυναμιτίζουν κάθε προσπάθεια αναβάθμισης και αλλαγής και θα συμπαρασύρουν μαζί τους και κάθε θετικό μέτρο. Την αξιολόγηση ούτε την αρνούμαστε ούτε τη φοβόμαστε. Τουναντίον τη θέλουμε. Σκοπός της όμως οφείλει να είναι η επισήμανση του συνόλου των κακώς κειμένων και βεβαίως η διόρθωσή τους και σε καμιά περίπτωση η επίταση των αδυναμιών και η διόγκωση των διαφορών. Θέλουμε γι' αυτό και η πολιτεία να αναλάβει εξίσου τις δικές της ευθύνες, που της αναλογούν στον τομέα των ελλείψεων και των δυσλειτουργιών. Διότι όλοι γνωρίζουμε ότι βασικός φταίχτης της σημερινής κατάστασης είναι η υποχρηματοδότηση και το δύσκαμπο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ιδρυμάτων.

«Αν αυτά δεν εννοούμε να τα καταλάβουμε, τότε θα τριγυρνάμε γύρω από το γνωστό αναπάντητο ερώτημα: “Το αυγό έκανε την κότα ή η κότα το αυγό;”».

Αναφορικά με τις Πιστωτικές Μονάδες και το Παράρτημα Διπλώματος, ο πρύτανης δηλώνει:

παράγουμε επιστήμονες με εγκύκλια παιδεία, αλλά ανθρώπους - εργαλεία, που θα εξυπηρετούν με τις εξειδικευμένες γνώσεις τους τις ανάγκες της αγοράς», αναφέρουν χαρακτηριστικά.

Συνδεδεμένο με το Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων θα είναι και το Παράρτημα Διπλώματος, ένα επεξηγηματικό έγγραφο που θα προσαρτάται στον τίτλο σπουδών και θα παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το περιεχόμενο και το καθεστώς των σπουδών του κάθε αποφοίτου, λέει το Υπουργείο.

Με το Παράρτημα Διπλώματος «οι απόφοιτοι θα συνοδεύονται εφ' όρου ζωής με ένα φάκελο πιστοποίησης δεξιοτήτων, που θα υποβαθμίζει και θα απαξιώνει τη γενική επιστημονική γνώση και θα αναδεικνύει μόνο τη χρησιμότητα του ατόμου ως παραγωγική μονάδα στην αγορά εργασίας», υποστηρίζει η άλλη πλευρά. «Με τον τρόπο αυτό αλλάζει πλέον ριζικά ο χαρακτήρας της εκπαίδευσης, το πανεπιστήμιο χάνει τον κοινωνικό του ρόλο και λειτουργεί με κύρια κριτήρια την “ανταποδοτικότητα” και την “ανταγωνιστικότητα”», συμπληρώνει.

ΑΝΑΛΟΓΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

«Κατά την προσωπική μου γνώμη, αυτά δεν είναι τίποτα άλλο παρά αναλυτικότερος τρόπος παρουσίασης των πιστοποιητικών που ως τώρα εκδίδονταν από τα πανεπιστημιακά τμήματα, διατυπωμένα πλέον σε κοινή ευρωπαϊκή “γλώσσα”».

Οι φοιτητές δεν χωρούν πια στις αίθουσες

«Όσο για τη διασφάλιση της ποιότητας», τονίζει, «αυτή δεν επιτυγχάνεται μόνο με διατάξεις, αλλά κυρίως με αναβάθμιση της παρεχόμενης παιδείας, με αναβάθμιση των υποδομών και με στελέχωση των ιδρυμάτων με το απαραίτητο προσωπικό.

»Πώς περιμένουμε να επιτευχθεί η σύγκλιση με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, όταν οι εισαγόμενοι κατ' έτος φοιτητές είναι πολλαπλάσιοι αυτών που μπορεί το κάθε τμήμα να εκπαιδεύσει με τις παρούσες υποδομές; Έτσι υποβαθμίζεται το επίπεδο των σπουδών. Ο μέσος Έλληνας φοιτητής εκπαι-

δεύεται πολύ χειρότερα από το μέσο Ευρωπαϊκό φοιτητή είτε λόγω έλλειψης εργαστηρίων και τεχνολογικής υποδομής είτε λόγω έλλειψης αιθουσών είτε ακόμη επειδή στις υπάρχουσες αίθουσες η γνώση δεν μεταδίδεται με το σωστό τρόπο. Για να μπορέσουν οι διδάσκοντες να ανταποκριθούν στο μέγεθος του ακροατηρίου τους, θα πρέπει π.χ. μέσα στις αίθουσες να εγκατασταθούν γιγαντοοθόνες, απ' όπου θα προβάλλεται ό,τι πιο νέο και σχετικό με τη διδασκόμενη επιστήμη υπάρχει στο Διαδίκτυο.

»Ηχεί ως ανέκδοτο, αλλά είναι η οικτρή πραγματικότητα: Είμαστε “ευτυχείς” –τρόπος του λέγειν– που δεν προσέρχονται όλοι οι φοιτητές μας στις παραδόσεις των μαθημάτων. Αν κάποια μέρα συνέβαινε αυτό, δεν θα υπήρχαν σε καμιά σχολή αίθουσες να τους βάλουμε! Και αυτό το τραγελαφικό παρατηρείται στην περίοδο των εξετάσεων, όταν οι φοιτητές

Συνεδρίαση της συγκλήτου του Α.Π.Θ.

δεν χωρούν στα αμφιθέατρα...

»Πώς επίσης να μιλήσουμε για πρόσβαση του κάθε φοιτητή στο Διαδίκτυο, όταν οι θέσεις εργασίας στις νησί-δες υπολογιστών ούτε λίγο ούτε πολύ προϋποθέτουν σειρά προτεραιότητας και δεν υπάρχουν τεχνικοί;

»Πρέπει να βρεθεί η χρυσή τομή και να εισάγονται στα πανεπιστήμια τόσοι μόνον όσοι θα μπορούν να ασκηθούν σε ένα ανεκτό επίπεδο. Διαφορετικά ας αυξηθούν οι διδάσκαλ-τες και ας επεκταθούν οι υποδομές».

Η αναγνώριση των τίτλων σπουδών

Και εδώ τίθεται και το θέμα της αναγνώρισης των πτυ-χίων άλλων χωρών στην Ελλάδα, ένα θέμα που απασχολεί μεγάλο αριθμό Ελλήνων που παρακολούθησαν σπουδές σε ξένα πανεπιστήμια.

«Το σύστημα», υποστηρίζει ο πρύτανης του Α.Π.Θ., «μπορεί να γίνεται διαφανέστερο και απλούστερο, ωστόσο δεν θα είναι παρά μια μεσοβέζικη λύση, διότι θα υπάρχει πάντα το ερώτημα σχετικά με το αν θα αναγνωρίζονται τα πτυχία τριετών σπουδών ως ισότιμα».

Τα ωράρια των πανεπιστημιακών

Και ως προς το θέμα του χρόνου απασχόλησης των πανεπιστημιακών είναι κατηγορηματικός:

«Οι διαχωρισμοί του προσωπικού σε πλήρους και απο-κλειστικής απασχόλησης είναι μια κακοδαιμονία που πρέπει να εξαλειφθεί. Το προσωπικό του πανεπιστημίου οφείλει να είναι στο σύνολό του πλήρους απασχόλησης. Να βρίσκεται καθημερινά στη δουλειά του στις ώρες εργασίας του, αν και είναι γνωστό ότι ο χρόνος εργασίας των πανεπιστημιακών

δεν έχει χρονικά όρια.

»Σε αντίθεση με άλλους κλάδους δημοσίων υπαλλή-λων», επισημαίνει ο πρύτανης, «ο μέσος πανεπιστημιακός όταν φεύγει από το πανεπιστήμιο, πηγαίνει στο σπίτι του με φακέλους υπό μάλης είτε με εργασίες και γραπτά των φοιτητών του είτε με τις διπλωματικές τους εργασίες και τα διδακτορικά των υποψηφίων διδασκόντων είτε με δημο-σιεύσεις και επιστημονικές ανακοινώσεις που πρέπει να μελετήσει είτε με τα αποτελέσματα μιας έρευνας που πρέ-πει να ετοιμάσει είτε με τεύχη βιογραφικών και αναλύσεις εργασιών για εισηγητικές εκθέσεις που πρέπει να συντάξει είτε με θέματα διοίκησης από το πλήθος των επιτροπών που συγκροτούνται (προγραμματικών και οδηγών σπουδών, υποδομών, ακαδημαϊκών υποθέσεων, δικτυακών τόπων και οργάνωσης, βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών νησίδων και πολλών άλλων) είτε για να συγγράψει κάποιο εκπαιδευτικό σύγγραμμα είτε, είτε, είτε...

»Πέραν αυτού του ωαρίου και των υποχρεώσεών του, αν θα ήθελε να έχει επιπλέον εξωτερική δουλειά, είναι αναφαίρετο δικαίωμά του. Ο καθένας διαμορφώνει τους όρους της ζωής του...», αναφέρει χαρακτηριστικά ο κ. Αντωνόπουλος.

Και καταλήγει:

«Για να συμβούν όμως αυτά θα πρέπει να συμβάλουμε όλοι χωρίς προκαταλήψεις σε έναν πραγματικό διάλογο, όπου όλοι θα είναι διατεθειμένοι να ακούσουν και την αντί-θετη άποψη. Αλλιώς κάθε προσπάθεια, όσο καλοπροαίρετη και αν είναι, θα καρκινοβατεί. Η παιδεία είναι η μόνη εγγύηση για ένα ισχυρό και ανταγωνιστικό μέλλον και το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να φροντίσουμε γι' αυτήν πριν να είναι πολύ αργά».

Φωτ.: thema.

ΚΩΔΩΝΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΡΟΥΟΥΝ ΟΙ ΠΡΥΤΑΝΕΙΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.

Φωτ.: Κωνσταντίνος

Τα πανεπιστήμια θα αναγκαστούν να αναστείλουν τη λειτουργία τους αν δεν εξασφαλιστούν οι στοιχειώδεις προϋποθέσεις καλής λειτουργίας τους. Την προειδοποίηση αυτή απεύθυναν προς την πολιτεία οι πρυτάνεις των Α.Ε.Ι. μετά την 49^η σύνοδό τους, που πραγματοποιήθηκε στη Βουλιαγμένη στις 27 και 28 Μαΐου 2005.

Κινδυνεύουν να κλείσουν τα πανεπιστήμια

Η σύνοδος των πρυτάνεων και προέδρων των διοικουσών επιτροπών των ελληνικών πανεπιστημίων ασχολήθηκε με όλα τα μεγάλα θέματα που απασχολούν αυτή τη στιγμή την ανώτατη παιδεία.

Οι πρυτάνεις επαναβεβαίωσαν την πάγια θέση τους ότι τα πανεπιστήμια πρέπει να αξιολογούνται με αξιόπιστες διαδικασίες, με επιμερισμό των ευθυ-

νών και με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι η πολιτεία:

- θα διασφαλίσει τους ελάχιστους όρους λειτουργίας τους,
- θα δεσμευθεί ρητά στο νόμο πώς θα αξιοποιήσει τα αποτελέσματα της αξιολόγησης και ότι
- θα προχωρήσει χωρίς άλλη καθυστέρηση στην επίλυση των ήδη γνωστών μεγάλων προβλημάτων της ανώτατης παιδείας.

Οι πρυτάνεις επισημαίνουν για μια ακόμη φορά το οξύ πρόβλημα της χρηματοδότησης των Α.Ε.Ι., όπως αναδείχθηκε κατά τις κινητοποιήσεις των πανεπιστημίων τον Οκτώβριο του 2003. Το πρόβλημα από τότε μέχρι σήμερα όχι μόνο δεν επιλύθηκε, αλλά έχει γίνει ακόμη οξύτερο, αφού μειώθηκε η συνολική χρηματοδότηση όλων των πανεπιστημίων, γεγονός που τα έχει οδηγήσει σε πραγματική αδυναμία λειτουργίας. Απαιτείται γενναία αύξηση της χρηματοδότησης, προκειμένου να αντιμετωπισθούν, έστω και σήμερα, ζωτικές ανάγκες των πανεπιστημίων. Τα πανεπιστήμια δεν διαθέτουν ακόμη τις απαραίτητες αίθουσες διδασκαλίας, τον αναγκαίο εξοπλισμό, τα απαιτούμενα εργαστήρια και τις βιβλιοθήκες. Ούτε έχει ακόμη εξασφαλισθεί το διδακτικό, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό που αναλογεί στους τεράστιους αριθμούς φοιτητών που εισάγει η πολιτεία κατ' έτος στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Και βεβαίως δεν γίνεται λόγος για τις μεγάλες ελλείψεις σε σύγχρονα τεχνολογικά μέσα που θα επιτρέψουν την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

Σε ανακοίνωσή τους οι πρυτάνεις τονίζουν ότι πρέπει, επιτέλους, να εφαρμοσθεί στην πράξη η συνταγματική επιταγή για πλήρη αυτοδιοίκηση των πανεπιστημίων, πράγμα που έχει άμεση σχέση με την ποιότητα της λειτουργίας τους, με την ανάπτυξη και με την ίδια την επιβίωσή τους.

Τα προβλήματα όχι μόνο δεν επιλύονται, αλλά καθίστανται οξύτερα τονίζουν σε ανακοίνωση που εξέδωσαν με τη λήξη των εργασιών της 49^{ης} συνόδου τους. Σκληρή γλώσσα για τη στάση της πολιτείας απέναντι στα θέματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ...ενηλικιώνεται

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ 20 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

του **Σωφρόνιου Χατζησαββίδη**
προέδρου του Τμήματος
Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

*Το Τμήμα ξεκίνησε το 1984 ως
Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και
το 2000 μετονομάστηκε σε Τμήμα
Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.
Φιλοδοξία του είναι οι απόφοιτοί του να
μπορούν να συνεισφέρουν δυναμικά
στη διαμόρφωση της προσωπικότητας
του παιδιού.*

Έτσι ξεκίνησαν όλα. Από μια αίθουσα προκάτ και τρεις ανθρώπους, που από το 1984 αποφάσισαν να αλλάξουν δυναμικά τα πράγματα στο χώρο της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.

Με στόχο να τονίσουν τη σημασία της προσχολικής αγωγής, αρχίζουν να παραδίδονται τα πρώτα μαθήματα. Η φοίτηση από διετής γίνεται τετραετής και η/ο νηπιαγωγός δεν αντιμετωπίζεται πια ως ένα άτομο που απλά παίζει με το παιδί, αλλά ως δυναμική προσωπικότητα, που συνεισφέρει ουσιαστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού. Αυτού του παιδιού που θα είναι ο αυριανός πολίτης, εργαζόμενος, γονέας και μέλος του κοινωνικού συνόλου.

Το όνειρο για τη δημιουργία παιδαγωγικών τμημάτων δασκάλων και νηπιαγωγών στα πανεπιστήμια γίνεται πλέον κομμάτι της ελληνικής πραγματικότητας. Το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 το **Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Α.Π.Θ.** μετονομάζεται σε **Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης** και αρχίζει να προσελκύει όλο και περισσότερους φοιτητές με το συνολικό αριθμό των αποφοίτων να φτάνει σήμερα τους 4.470.

Λένε ότι τα παραμύθια είναι και για μεγάλα παιδιά και το δικό μας παραμύθι διαδραματίζεται ακόμη με όλα τα παραμυθένια στοιχεία, απρόοπτα, απίστευτα, εμπόδια και εκπλήξεις. Από τις προκατασκευασμένες αίθουσες –που συνεχίζουν βέβαια να λειτουργούν– στον «Πύργο» της Παιδαγωγικής Σχολής, όπου στεγάζονται τα γραφεία των μελών του Τμήματος, οι γραμματείες, η βιβλιοθήκη, αλλά και αίθουσες διδασκαλίας. Το πρόγραμμα σπουδών αναδιαμορφώνεται με βάση τις νέες παιδαγωγικές ανάγκες. Λειτουργούν φοιτητικοί σύλλογοι, θεατρικές και μουσικές ομάδες φοιτητών, και πραγματοποιούνται εκδηλώσεις με διάφορα θέματα που αφορούν τον άνθρωπο.

Σήμερα, 20 χρόνια μετά, το Τμήμα γιορτάζει την ενηλικίωσή του μαζί μ' αυτούς που ξεκίνησαν, μ' αυτούς που πήραν τη σκυτάλη και αυτούς που συνεχίζουν να δουλεύουν με στόχο την αναβάθμισή του.

ΜΕ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τα εικοσάχρονα γενέθλιά τους γιορτάζουν οι τέχνες στο Α.Π.Θ.

της **Στέλλας Λάββα**
επίκουρης καθηγήτριας
Τμήματος Εικαστικών &
Εφαρμοσμένων Τεχνών Α.Π.Θ.,
συντονίστριας της επιτροπής
για τον εορτασμό των 20-χρονων

Σειρά εκδηλώσεων μέσα από τις οποίες θα παρουσιαστεί και θα προβληθεί το έργο καθηγητών και φοιτητών ή αποφοίτων της Σχολής έχουν προγραμματιστεί για το ερχόμενο φθινόπωρο.

Είκοσι χρόνια ζωής συμπληρώνει φέτος η Σχολή Καλών Τεχνών με τα τρία τμήματά της που από πέρσι έγιναν τέσσερα, με το νεότευκτο της Κινηματογραφίας. Με σειρά εκδηλώσεων που έχουν προγραμματιστεί για το φθινόπωρο, η Σχολή θα παρουσιάσει τις δραστηριότητές της στο κοινό όχι μόνο του πανεπιστημίου, αλλά και της πόλης.

Τα 4 τμήματά της (Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, Μουσικών Σπουδών, Θεάτρου και το Τμήμα Κινηματογράφου) θα προβάλουν έργα και δραστηριότητες καθηγητών και φοιτητών με εκθέσεις, μουσικές εκδηλώσεις και καλλιτεχνικά δρώμενα.

Οι εκδηλώσεις θα ξεκινήσουν με έκθεση στο Τελλόγλειο Ίδρυμα που θα ανοίξει τις πόρτες του στο κοινό της Θεσσαλονίκης με μια έκθεση ζωγραφικής των προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, καθώς και με δύο αρχειακού τύπου εκθέσεις - αφιερώματα του Τμήματος Μουσικών Σπουδών στις αρχές Σεπτεμβρίου. Στον ίδιο χώρο θα πραγματοποιηθεί διημερίδα με θέμα «Εικοσάχρονα της Σχολής Καλών Τεχνών. Επιτεύξεις και Απογοητεύσεις – Προβληματισμοί και Οράματα» (22 και 23 Οκτωβρίου 2005).

Τα εγκαίνια της έκθεσης των αποφοίτων του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών προγραμματίζονται τον Οκτώβριο στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, αποτελώντας πια θεσμό για τη Σχολή αλλά και την πόλη της Θεσσαλονίκης. Την ίδια εποχή θα γίνει δημόσια παρουσίαση επιλεγμένων διπλωματικών εργασιών των φοιτητών του Τμήματος Θεάτρου.

Σχεδιάζεται, επίσης, διαγωνισμός καλλιτεχνικής δημιουργίας με απονομή βραβείων και παρουσίαση των βραβευμένων έργων για τα τέσσερα καλλιτεχνικά τμήματα της Σχολής χωριστά, ενώ ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η θεσμοθέτηση «συλλογικών έργων» με στόχο τη δημιουργική διατμηματική συνεργασία των φοιτητών της Σχολής Καλών Τεχνών που, στη μορφή αυτή, είναι μοναδική στην Ελλάδα.

Δήμητρα Γούση

2^ο ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2000

Εργαστήριο Γλυπτικής

Αλεξάνδρα Λαγούδη

3^ο ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2000

Α' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Τ. Μακρή

Ειρήνη Γρηγοριάδου

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2000

Ε' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Γ. Γκολφίνου

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Δυναμική παρουσία στο χώρο της σύγχρονης τέχνης

του Γιάννη Φωκά

καθηγητή ζωγραφικής,
προέδρου του Τμήματος
Εικαστικών και Εφαρμοσμένων
Τεχνών Α.Π.Θ.

Στο ξεκίνημα του νέου αιώνα, το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών διεκδικεί πλέον δυναμικά την παρουσία του στο χώρο της σύγχρονης ελληνικής τέχνης. Συγκεκριμένα, στις τρεις Biennale των Φοιτητών των Ανώτατων Σχολών Καλών Τεχνών Ελλάδας, που διεξήχθησαν στην Κρήτη υπό την αιγίδα της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της Αθήνας και του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με κοινή κριτική επιτροπή, σε οργάνωση του περιοδικού «Τα Νέα της Τέχνης» και με την ευγενική χορηγία των Maris Hotels, η παρουσία του τμήματος ήταν κάτι παραπάνω από αισθητή. **Πέντε** στις έξι διακρίσεις (δύο βραβεία και τρεις επαίνους) θα δοθούν στη Θεσσαλονίκη στην Α' Biennale (2000), **δύο** στις έξι διακρίσεις (ένα βραβείο και ένας έπαινος) στη Β' Biennale (2002) και **πέντε** στις οκτώ διακρίσεις (δύο βραβεία και τρεις έπαινοι) στη Γ' Biennale (2004).

Εκθέσεις έργων

Η συμβολή στην ολυμπιακή ιδέα εκφράστηκε με μια κοινή έκθεση καθηγητών και φοιτητών του τμήματος στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Παραολυμπιάδας, που έγινε το Μάιο του 2004 στη Θεσσαλονίκη και το Σεπτέμβριο του 2004 στην Αθήνα.

Εκτός από τις κοινές εκδηλώσεις, τα επτά ιδρυμένα εργαστήρια του τμήματος (πέντε εργαστήρια Ζωγραφικής, ένα εργαστήριο Γλυπτικής και ένα εργαστήριο Χα-

Σωτήρης Σωτηρίου

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2002

Δ' Εργ. Ζωγραφικής: Γ. Φωκά
τίτλος: -, διαστάσεις: 204x145

Γιώργος Τσαλαμάνης

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2004

Δ' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Γ. Φωκά
τίτλος: «Ηχοχώρος», διαστάσεις: 200x70

Χαρούλα Αδαμοπούλου

ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2004

Δ' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Γ. Φωκά
τίτλος: -, διαστάσεις: 185x130

Θεοδόσης Μιχαήλ

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2000

Δ' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Γ. Φωκά

Δημήτρης Δανιηλίδης

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2000

Α' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Τ. Μακρή

Ζωή Σεϊτάνη

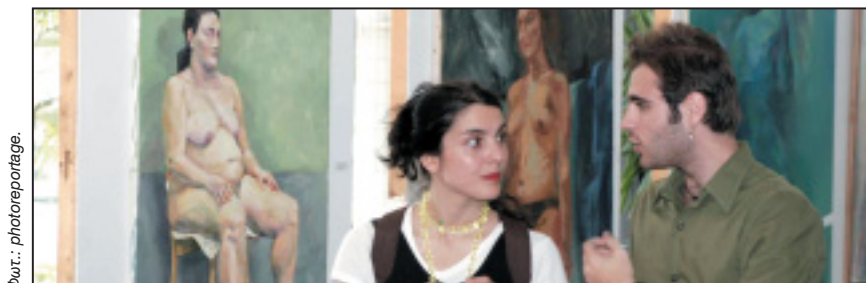
ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2002

Β' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Β. Δημητρέα

πρακτικής) αναπτύσσουν και ανεξάρτητες δραστηριότητες, προωθώντας την εικαστική τους έρευνα. Την έκθεση «Ανοιχτές Πόρτες» διοργανώνει κάθε Ιούνιο το Α' Εργαστήριο Ζωγραφικής (καθ. Τ. Μακρή) καθώς και την εβδομαδιαία εκδήλωση «Pictor» με προσκεκλημένους καλλιτέχνες και θεωρητικούς της τέχνης από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Η δημιουργική συνάντηση της θεωρίας της τέχνης με την καλλιτεχνική πρακτική επιδιώκεται μέσα από συναφείς εκδηλώσεις και από τα άλλα εργαστήρια (Ζωγραφικής - Γλυπτικής - Χαρακτικής). Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην από κοινού έκθεση του Δ' Εργαστηρίου Ζωγραφικής (καθ. Γ. Φωκάς) με το Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης στο Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού στο Βερολίνο (το Φεβρουάριο του 2004) μετά από πρόσκληση του τελευταίου. Μεγάλη εκδήλωση με συνδυασμό εικόνων και ήχου προγραμματίζεται για το φθινόπωρο το Ε' Εργαστήριο Ζωγραφικής (καθ. Γ. Γκολφίνος). Έντονη δραστηριότητα αναπτύσσει και το Εργαστήριο Χαρακτικής με συμμετοχές σε εκθέσεις, με βραβεία και διακρίσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Στη διάρκεια της «Φοιτητικής Εβδομάδας» έγινε έκθεση φοιτητικών εργασιών. Οι ετήσιες εκδηλώσεις κλείνουν με την έκθεση των αποφοίτων του Τμήματος, που τα τελευταία χρόνια πραγματοποιείται κάθε Οκτώβριο στο Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης με όλο και πιο ενεργή συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας.

Στις εκθέσεις αποφοίτων των Σχολών Καλών Τεχνών το κοινό έχει την ευκαιρία να δει το ύφος και το ήθος της απάντησης μέσα από τη σύγχρονη τέχνη στα ζητήματα της εποχής μας.

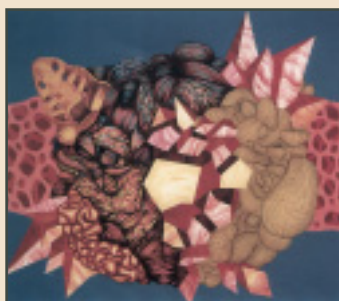

φωτ.: photoreportage.

Στιγμιότυπο από την έκθεση των φοιτητών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών, που διοργανώθηκε στο ισόγειο του κτιρίου Διοίκησης.

Δημήτρης Μιχάλαρος

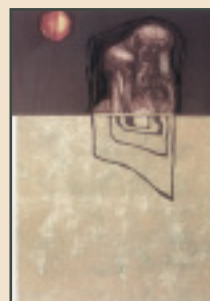
ΒΡΑΒΕΙΟ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2004

Ε' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Γ. Γκολφίνος
τίτλος: «Αστικό τοπίο», διαστάσεις: 200x195**Βασίλης Αβραμίδης**

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2004

Δ' Εργαστήριο Ζωγραφικής: Ι. Φωκά
τίτλος: -, διαστάσεις: 160x140**Κριστιάνα Ηλιοπούλου**

ΕΠΑΙΝΟΣ ΜΠΙΕΝΑΛΕ 2004

Εργαστήριο Χαρακτικής
τίτλος: «Συνύπαρξη», διαστάσεις: 70x99

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η πολυδιάσταση της μουσικής

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών αποβλέπει στην εκπαίδευση και κατάρτιση στους κλάδους μουσικολογίας, μουσικής παιδαγωγικής και σύνθεσης. Παράλληλα, επιδιώκει την όσο το δυνατόν ευρύτερη πρακτική-καλλιτεχνική δραστηριοποίηση των φοιτητών σε κάθε είδος μουσικής και μουσικής δραστηριότητας.

του **Δημήτρη Γιάννου**
προέδρου του Τμήματος
Μουσικών Σπουδών Α.Π.Θ.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών λειτουργεί από το 1985 (Π.Δ. 169/1984). Στα είκοσι αυτά χρόνια οργάνωσε έξι διεθνή συνέδρια (Μουσικής Πληροφορικής, Μουσικής Εικονογραφίας το 1989, Μουσικής Εικονογραφίας στο Δίον το 1991, Εθνομουσικολογίας το 1992, Εθνομουσικολογίας στο Δίον το 1997, Πανελλήνιο Συνέδριο Ακουστικής το 2004). Έχει επίσης φιλοξενήσει σειρά διαλέξεων στο πλαίσιο προγραμμάτων ψυχοακουστικής και μουσικοπαιδαγωγικής, έχει οργανώσει σεμινάρια με συμμετοχή ξένων και ελλήνων μουσικολόγων και εθνομουσικολόγων.

Από το 1994 διαθέτει δύο σύνολα με σημαντική δράση στην Ελλάδα και στο εξωτερικό: τη **Χορωδία του Τμήματος** (με υπεύθυνη την καθηγήτρια Τρισεύγενη Καλοκύρη) και το «**Μουσικό Πολύτροπο**» (με υπεύθυνο τον επίκ. καθηγητή Ι. Καϊμάκη).

Το ρεπερτόριο της Χορωδίας εκτείνεται από την αρχαία ελληνική μουσική και τις

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΟΥ

Η τέχνη του θεάτρου
ως επιστήμη

του **Απόστολου Βέττα**
αρχιτέκτονα - σκηνογράφου,
προέδρου του Τμήματος
Θεάτρου Α.Π.Θ.

Στόχος του Τμήματος Θεάτρου είναι η δημιουργία ενός χώρου σπουδών και έρευνας στον οποίο η θεωρία και η πρακτική, η επιστήμη και η τέχνη θα συνεργάζονται και θα αλληλοσυμπληρώνονται.

Η επιστήμη και η τέχνη του Θεάτρου σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καλλιεργείται στη Θεσσαλονίκη από το Σεπτέμβριο του 1992. Μικτός είναι και ο χαρακτήρας των σπουδών, καθώς ο στόχος του Τμήματος Θεάτρου ήταν η δημιουργία ενός χώρου σπουδών και έρευνας στον οποίο η θεωρία και η πρακτική, η επιστήμη και η τέχνη θα συνεργάζονται και θα αλληλοσυμπληρώνονται. Συνέχεια και προέκταση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων του τμήματος είναι η συμμετοχή στην πνευματική και καλλιτεχνική ζωή της πόλης, μέσα από διάφορες εκδηλώσεις. Έτσι, το Τμήμα Θεάτρου:

- Διοργάνωσε δύο συνέδρια: ένα για τη δραματολογία του Ιάκωβου Καμπανέλλη και ένα για την ιστορία του Κ.Θ.Β.Ε.
- Για τα δεκάχρονά του παρουσίασε στο Τελλόγλειο Ίδρυμα μεγάλη έκθεση με θέμα «Από το κείμενο στην εικόνα και στον χώρο» με έκθεση σκηνογραφικών και ενδυματολογικών εργασιών των φοιτητών του.
- Πήρε μέρος στην έκθεση του Τελλόγλειου Ιδρύματος με θέμα το «Γεύμα» και στην έκθεση των Φίλων του Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη με θέμα «50 χρόνια θέατρο στη Θεσσαλονίκη», που παρουσιάστηκε στη Δ.Ε.Θ.

αρχές της πολυφωνίας μέχρι τη σύγχρονη εποχή και περιλαμβάνει περισσότερα από 160 έργα, μικρά και μεγάλα, Ελλήνων και ξένων συνθετών, μερικά από τα οποία σε πρώτη ελληνική εκτέλεση. Έχει συνεργαστεί πολλές φορές με την Ορχήστρα του Α.Π.Θ. και τρεις φορές με την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης. Από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα η Χορωδία έχει δώσει 85 συναυλίες στη Θεσσαλονίκη και πολλές συναυλίες σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, της Κύπρου, όπως και σε άλλες χώρες (Ιταλία, Βουλγαρία). Επίσης έχει μαγνητοσκοπήσει διάφορα προγράμματα με έργα Ελλήνων συνθετών για την ΕΡΤ-3. Η Χορωδία του Τμήματος έχει εμφανιστεί τόσο στην Αίθουσα Τελετών του Α.Π.Θ., όσο και σε όλους τους σημαντικούς χώρους καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στη Θεσσαλονίκη.

Η μουσική με σκηνική παρουσία

Το «Μουσικό Πολύτροπο» είναι ένα σύνολο φοιτητών του Τμήματος που ενδιαφέρεται να μεταφέρει στην πράξη τις θεωρητικές γνώσεις μαθημάτων. Προσπάθειά του είναι η βίωση και η διάδοση της ελληνικής δημοτικής παράδοσης ως μέσου μιας ολοκληρωμένης μουσικοπαιδαγωγικής αγωγής. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στη δική μας παράδοση υπάρχει μια ενότητα λόγου και κίνησης, τα τραγούδια δεν αποδίδονται στατικά, αλλά παρουσιάζονται σε μια σκηνική μορφή. Ιδιαιτερότητα της ομάδας και καρπός της δουλειάς της είναι η δημιουργία ενός νέου βιώματος και μιας νέας λειτουργικότητας του δημοτικού τραγουδιού, τα οποία βρίσκουν την έκφρασή τους στο θεατρικό χώρο, δηλαδή σε έναν άλλο χώρο απ' αυτόν που συνήθως λειτουργεί το δημοτικό τραγούδι. Επιδιώκεται συνειδητά το ξαναζωντάνεμα παλαιών τρόπων εκφοράς του ποιητικού λόγου και επικεντρώνεται η μουσικοπαιδαγωγική διαδικασία στην «ελληνική μουσική γλώσσα».

Το έργο και των δύο μουσικών συνόλων έχει κυκλοφορήσει ήδη σε σύμπυκνους δίσκους (CD) και διατίθεται στο ελεύθερο εμπόριο, αλλά και στο «Λογότυπο» του Α.Π.Θ. Συναυλίες αναγεννησιακής μουσικής, τζαζ, έντεχνης ελληνικής μουσικής, φωνητικών και οργανικών συνόλων συμπληρώνουν την εικόνα των δραστηριοτήτων του Τμήματος.

Το Τμήμα Μουσικών Σπουδών έχει ανακηρύξει ομότιμο καθηγητή τον Δ. Θέμελη και επίτιμους διδάκτορες τους Μίκη Θεοδωράκη (24 Μαρτίου 2000), Κωνσταντίνο Φλώρο (15 Νοεμβρίου 2004) και τον Ιωάννη Ξενάκη (23 Ιανουαρίου 2001).

- Οργάνωσε διαβαλκανικό φεστιβάλ πανεπιστημιακού θεάτρου.
- Συμμετείχε επί σειρά ετών με παραστάσεις, εκθέσεις και διαλέξεις στις «Μέρες έκφρασης και δημιουργίας» των Φίλων του Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη.

Με διεθνή παρουσία

Παράλληλα, το τμήμα είχε συχνή παρουσία σε διεθνείς διοργανώσεις. Έτσι:

- Πήρε επανειλημμένα μέρος με θεατρικές παραστάσεις του στα φεστιβάλ των Τμημάτων Θεατρικών Σπουδών Skomrahi (Σκόπια) και Šetkani (Brno).
- Πήρε μέρος στην παγκόσμια Έκθεση Σκηνογραφίας και Θεατρικής Αρχιτεκτονικής στην Πράγα (Prague Quadrennial 2003), όπου η συνολική ελληνική συμμετοχή στους τομείς της σκηνογραφίας, της θεατρικής αρχιτεκτονικής και της σκηνογραφίας στην εκπαίδευση απέσπασε τιμητική διάκριση.

Το Τμήμα Θεάτρου έχει ανακηρύξει επίτιμο διδάκτορα τον **Ιάκωβο Καμπανέλλη**.

Ποτέ την Κυριακή (!)

της **Αικατερίνης Δούκα-Καρπίογλου**
αντιπρυτάνεως Α.Π.Θ.
και προέδρου του Τμήματος
Κινηματογράφου

Ως Μαγική πόλη αναδύθηκε στις 22 Ιουλίου 2004 το Τμήμα Κινηματογράφου, με στόχο «να καλλιεργεί και να προάγει την κινηματογραφική τέχνη και να παρέχει στους φοιτητές τα εφόδια για την καλλιτεχνική, επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη».

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Η ιστορία της εκπαιδευτικής πολιτικής (ή, μάλλον, της απουσίας της) στο χώρο του ελληνικού κινηματογράφου φαίνεται να ξεκινά από πολύ παλιά και αποτελεί, κυριολεκτικά, ένα **Τοπίο στην ομίχλη**.

Τα **Πέτρινα χρόνια** που μεσολάβησαν σηματοδοτήθηκαν από δύο πανελλήνια συνέδρια για τον κινηματογράφο (1980 και 1988), στα οποία η πολιτεία δεσμεύτηκε για τη θεσμοθέτηση δημόσιου εκπαιδευτικού ιδρύματος στο άμεσο μέλλον.

Το **Προξενίο (της Άννας)** έγινε τον Ιούνιο του 2002, με μια πρώτη προσέγγιση από το Υπουργείο Πολιτισμού στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, για τη διερεύνηση της (πιθανότητας;) ίδρυσης Τμήματος Κινηματογράφου στο πλαίσιο της Σχολής Καλών Τεχνών, με στόχο την αναβάθμιση της κινηματογραφικής παιδείας στην Ελλάδα.

Ακολούθησε ένα τολμηρό **Ταξίδι στα Κύθηρα**, όταν, τον Αύγουστο του 2003, αποφασίστηκε η ίδρυση του Τμήματος Κινηματογράφου στο Α.Π.Θ. Στη συνέχεια **Μικροί και μεγάλοι εν δράσει** εργάστηκαν για το στήσιμο του νέου τμήματος, που, ως **Μαγική πόλη** αναδύθηκε στις 22 Ιουλίου 2004, με αποστολή και στόχο «να καλλιεργεί και να προάγει την κινηματογραφική τέχνη, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης οπτικοακουστικής εκπαίδευσης, με την ακαδημαϊκή και εφαρμοσμένη έρευνα και διδασκαλία και να παρέχει στους φοιτητές τα εφόδια που εξασφαλίζουν την κατάρτισή τους για την καλλιτεχνική, επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη».

Ο άνθρωπος με το γαρίφαλο

Το νέο τμήμα αποδείχτηκε πως δεν ήταν μια **Κάλπηκη λίρα**, όπως φοβόταν ο τύπος –τοπικός και πανελλήνιος– παρακολουθώντας από κοντά τις εξελίξεις με επιφύλαξη και αδημονία: «...Θύματα οι υποψήφιοι... Ραντεβού στα τυφλά!... Το μετέωρο βήμα μιας σχολής... Τσαπατσουλιά... Σχολή φάντασμα... Μοτέρ, δεν πάμε...».

Το **Κυριακάτικο ξύπνημα** ήρθε τον Οκτώβρη του 2004 με την έναρξη των μαθημάτων και με τους πρώτους φοιτητές και φοιτήτριες της εναρκτήριας χρονιάς να εκδηλώνουν τον ενθουσιασμό και την εμπιστοσύνη τους στο τμήμα.

Τα **Χτυποκάρδια στο θρανίο** ήταν περισσότερο από χαρά και λιγότερο από ανησυχία. Το Τμήμα Κινηματογράφου ήδη ολοκληρώνει το δεύτερο εξάμηνο του πρώτου χρόνου λειτουργίας του, φιλοξενούμενο από το Φεστιβάλ Κινηματογράφου και το Μουσείο Κινηματογράφου και με ορατή τη μετακίνηση στο δικό του κτίριο στη Σταυρούπολη το φθινόπωρο του 2005. Με μια άοκνη γενική συνέλευση να το φροντίζει, με 25 μέλη στο διδακτικό προσωπικό του, που δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους, με οργανωμένη γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη και με καλλιτεχνικό σύμβουλο τον Παντελή Βούλγαρη, το Τμήμα κάνει τα πρώτα του βήματα, πατώντας στη γη και κοιτάζοντας στον ουρανό, έχοντας ήδη στο ενεργητικό του τις «Κινηματογραφικές Νυχτερίδες».

Οι ουρανοί είναι δικοί μας.

Διάφορες μορφές τέχνης, όπως ζωγραφική, χαρακτηριστική, θέατρο, φωτογραφία, κινηματογράφος, μουσική, εφαρμοσμένες τέχνες, γραφιστικά, αρώματα και γεύσεις αποτελούσαν το υλικό της έκθεσης, που επιχείρησε να παρουσιάσει θέματα και συμπεριφορές γύρω από ένα τραπέζι σε διαφορετικές εποχές.

ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ «ΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΤΕΛΛΟΓΛΕΙΟ» ΤΟΥ Α.Π.Θ.

Όταν η τέχνη συναντά ...την κουζίνα!

Η έκθεση «Γεύμα στο Τελλόγλειο» ήταν μια πρόταση πολιτισμού, με αφορμή ένα θέμα που αγγίζει άμεσα τον άνθρωπο: τη σημασία του φαγητού, όχι απλά ως βιολογική λειτουργία, αλλά ως κοινωνική έκφραση και συμπεριφορά. Στόχος ήταν να δοθούν ερεθίσματα στον επισκέπτη, που να προέρχονται από διάφορες μορφές τέχνης και να καλύπτουν όλες τις αισθήσεις, ακόμη και τη γεύση. Ζωγραφική, χαρακτηριστική, θέατρο, φωτογραφία, κινηματογράφος, μουσική, αντικείμενα ντιζάιν-εφαρμοσμένες τέχνες, γραφιστικές τέχνες, αρώματα και γεύσεις ήταν το υλικό.

Αφετηρία της έκθεσης ήταν ένα έκθεμα - δωρεά της Αλίκης Τέλλογλου, η τραπεζαρία της με ξεχωριστά κομμάτια από σερβίτσια, πορσελάνες, κρύσταλλα και ασημικά, που άνοιγαν μια «διαλεκτική» σχέση με τα σκεύη και αντικείμενα μαγειρικής του Μουσείου Ντιζάιν, ενώ τα σκηνικά του Τμήματος Θεάτρου για τους «Γάμους των Μικροαστών» του Μπρεχτ, μαζί με τις μακέτες σκηνικών των φοιτητών

του ίδιου τμήματος για την «Τραπεζαρία» του Γκέρνυ ήταν οι «ζωντανές» θεατρικές αναφορές στο θέμα «φαγητό γύρω από ένα τραπέζι». Έργα του Τελλόγλειου Ιδρύματος, λάδια, χαρακτηριστικά, πίνακες από το Μουσείο Μπενάκη, σημαντικά σχέδια και ακουαρέλες από τα Μουσεία του Λούβρου και του Ορσέ, των Rembrandt, Francken, Faccini, Diepenbeeck, Hebert κ.ά. που εκτέθηκαν για πρώτη φορά παγκοσμίως και κάλυπταν θεματικά και χρονολογικά το θέμα του γεύματος, συμπληρώνονταν από το ψηφιακό πολυθέαμα με αντιπροσωπευτικά έργα τέχνης, που ετοιμάστηκε ειδικά για την έκθεση αυτή απέναντι στο «Πρόγευμα στη Χλόη» του Μανέ και διαγωνία απέναντι στα κινηματογραφικά αποσπάσματα σκηνών γεύματος από ταινίες, όπου το φαγητό έχει κύρια θέση στο έργο. Η φωτογραφία συμμετείχε με το «Κουρμπάνι», ένα τελετουργικό δρώμενο από τη Λέσβο, με τη θυσία του ταύρου από το φακό του Γιώργου Πούπη και με σκηνές φαγητού από πανηγύρια της Χαλκιδικής αποτυπωμένα από το Γιώργο Κατσάγγελο. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα, που αναπτύσσονταν για διαφορετικές ηλικίες γύρω από μια κατασκευή που αποτελούσε τμήμα του εκθεσιακού υλικού, οδηγούσαν στην παραγωγή νέων έργων από τους μικρούς ή μεγαλύτερους επισκέπτες.

Η έκθεση συμπληρωνόταν με τα «Γευστικά Αφιερώματα», ένα τριήμερο κάθε μήνα με την υποστήριξη του σεφ Νίκου Κατσάνη, με ειδικά μενού που ετοιμάζονταν στο Τελ-

της Αλεξάνδρας Γουλάκη-Βουτυρά

κοσμήτορα
της Σχολής Καλών Τεχνών Α.Π.Θ.,
γενικής γραμματέας
του δ.σ. του Τελλόγλειου Ιδρύματος

Όταν η τέχνη
συναντά ...την κουζίνα!

λόγλειο του Α.Π.Θ. και έδιναν αφορμή για εμπειρίες σε διάφορους χώρους δημιουργίας και όχι μόνο της γεύσης. Ειδικά αφιερώματα σε τοπικές κουζίνες, ξεχωριστά προϊόντα, όπως το σουσάμι, το λάδι, τα κολοκυθάκια, σε χώρους φαγητού που άφησαν εποχή στη Θεσσαλονίκη και σήμερα δεν υπάρχουν πια, όπως το «Όλυμπος Νάουσα», το «Μεντιπερράνε», γνωριμία με το φαγητό στο Άγιο Όρος κ.ά. συνοδεύονταν από πολλές εκπλήξεις: Διαλέξεις, θεατρικές παραστάσεις, παρουσιάσεις βιβλίων, μουσική κ.ά., ανανέωναν κυριολεκτικά και μεταφορικά το συνεχώς εξελισσόμενο περιεχόμενο του «Γεύματος» –και αυτό αποτελούσε επίσης μια συνειδητή καινοτομία της έκθεσης, μια εργασία σε εξέλιξη, μια διαρκώς ανανεούμενη δημιουργία που έδινε πολλαπλές αφορμές συμμετοχής.

Έτσι, προέκυψαν μικρές εκθέσεις φωτογραφίας για το φαγητό στο Άγιο Όρος του Γιώργου Πούπη και του Νώντα Στυλιανίδη.

Μαζί με το αφιέρωμα στο κρασί, το πολυθέαμα «Οίνος και Αίνος» του Χατζηνικολάου, μαζί με τη δοκιμή κρασιών του «Γεροβασιλείου», γνωρίσαμε τη σπάνια συλλογή από ανοιχτήρια του τελευταίου.

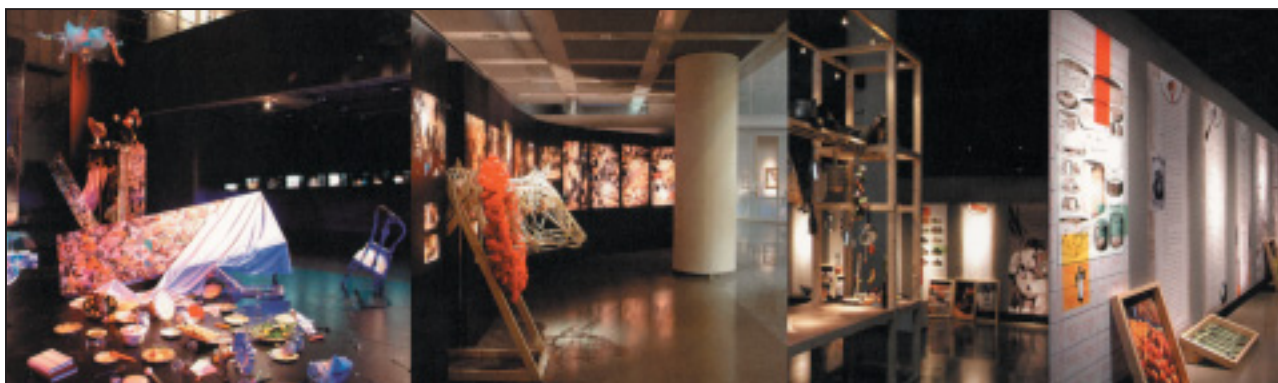
Το αφιέρωμα στην «Ηπειρώτικη και Βλάχικη Κουζίνα» μας έφερε την έκθεση φωτογραφίας «Ιωάννινα: Οδοιπορικό Μνήμης 1860-1960», μια ιστορική τοιχογραφία ανθρώπων και σημαντικών στιγμών αυτής της πόλης μέσα σε 100 χρόνια, συνεργασία με το Ριζάρειο Ίδρυμα και την Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών.

Το ιταλικό τρίπτυχο έφερε στο Τελλόγλειο την έκθεση «Ρώμη ... για φάγωμα» του Ken Scott, του Αμερικανού του Μιλάνο, που μεσουράνησε στον κόσμο της μόδας και του ντιζάιν στη δεκαετία του '60-'70, με χιούμορ, τόλμη και πρωτοτυπία. Με φόντο τα γιγάντια έργα του και τα κοστούμια του ολοκληρώθηκε η τελευταία φάση του «Γεύματος», με κορύφωση τρία εντελώς ξεχωριστά βράδια, μοναδικά και για τους διάσημους ιδιοφυείς μαγείρους που τα προετοίμασαν (Ettore Bottrini, Νίκο Κατσάνη, Λευτέρη Λαζάρου), για το περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματοποιήθηκαν και για την τόλμη να μαγειρέψουν συνταγές του ρωμαίου Απίκιου. Σίγουρα, «Τα Αυθεντικά και Υποκατάστατα στη Διατροφή και στην Κοινωνικότητα» –διάλεξη του Γιώργου Τσιάκαλου, κοσμήτορα της Παιδαγωγικής Σχολής του Α.Π.Θ. τα συναγωνίζονταν σε πρωτοτυπία και προκλητικότητα.

Τέλος, από το Μάρτιο τα βράδια της Δευτέρας μας συντροφεύουν οι «Κινηματογραφικές Νυχτερίδες», οργανωμένες από τους πρωτοετείς φοιτητές του νεοσύστατου Τμήματος Κινηματογράφου της Σχολής Καλών Τεχνών, που παρουσιάζουν ταινίες με κεντρικό θέμα κάποιο γεύμα. Σχολιάζουν φοιτητές και διδάσκοντες του τμήματος και φυσικά η συζήτηση συνεχίζεται στο καφέ με αυτοσχέδιο συχνά φαγητό και εκπλήξεις.

Για πρώτη φορά στο Τελλόγλειο Ίδρυμα επιχειρήθηκε μια τόσο πολυσύνθετη προσέγγιση θέματος στο χώρο του πολιτισμού, που απαιτούσε τεράστια κινητοποίηση και συνεργασίες από πολλούς διαφορετικούς χώρους. Πρωτεργάτες της έκθεσης με πολύ κέφι και ευρηματικότητα οι Απόστολος Βέττας και Λίλα Καρακώστα. Για την έκθεση δούλεψαν με κέφι καλοί συνεργάτες από τη Σχολή Καλών Τεχνών, από το Τμήμα Θεάτρου, το Εικαστικό και το Μουσικό Τμήμα, φοιτητές και απόφοιτοι, σκηνογράφοι, θεατρολόγοι, ιστορικοί τέχνης, τεχνικοί φωτισμού, τεχνικοί, κατασκευαστές. Με όλες τις αδυναμίες που είναι φυσικό να έχει ένα τέτοιο εγχείρημα, σίγουρα άξιζε τον κόπο.

Τα «Γευστικά Αφιερώματα»
με ειδικά μενού που
ετοιμάζονταν στο Τελλόγλειο
και οι «Κινηματογραφικές
Νυχτερίδες» με οργανωμένες
κινηματογραφικές προβολές
συμπλήρωναν την πολυσύνθετη
προσέγγιση στο χώρο του
πολιτισμού.

Κουβαλάει μνήμες το τεύχος αυτό. Και μαζί τη νοσταλγία των παλαιότερων, αφού για τα νιάτα τους πρόκειται. Για νιάτα που συνέπεσαν, αλλά και συνέβαλαν στη γέννηση και ακμή της Φοιτητικής Εβδομάδας. Πρωταγωνιστές της παρελαύνουν μέσα

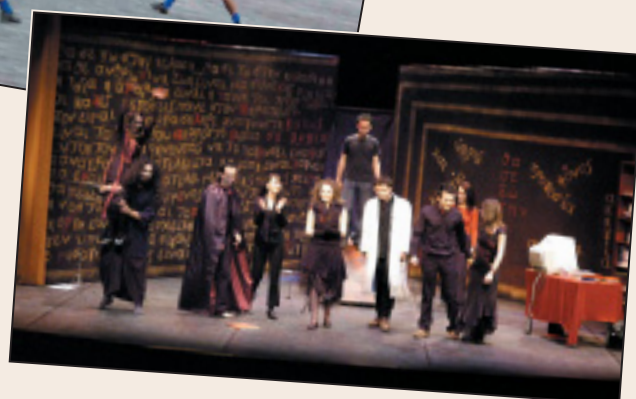
από τις σελίδες του αφιερώματος και μιλούν για τη Φοιτητική Εβδομάδα, προσπαθώντας να μεταφέρουν στους νεότερους αυτό που ήταν μέσα από αυτό που εκείνοι βίωσαν.

Μπορούν όμως οι νεότερες γενιές, οι χορτασμένες και από άρτο και από θεάματα, αυτές που δεν γνώρισαν παρά μόνο δημοκρατικό πολίτευμα στη χώρα, αυτές που μπορούν «να καταλαμβάνουν την πρυτανεία» και να απαιτούν συναινετικές διαδικασίες, να νιώσουν τη σημασία που είχε για τους τότε φοιτητές το «να πατήσουν επίσημα και ισότιμα με πρύτανη και καθηγητές την Αίθουσα Τελετών του πανεπιστημίου»;

Μπορεί άραγε κάτι να τους πει αυτό το επαναστατικό αεράκι που φύσηξε τότε, στα πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια, και ξεσήκωσε όχι μόνο την πανεπιστημιακή κοινότητα, αλλά και την ευρύτερη κοινωνία της Θεσσαλονίκης; Αν μη τι άλλο, γίνεται προσπάθεια, μέσα από τη σύγχρονη αναβίωση της Φοιτητικής Εβδομάδας, στο σκηνικό και με τους όρους του σήμερα, να δοθεί συνέχεια σ' αυτό που ορμητικά ξεκίνησε τότε. Ένα πείραμα είναι και ο χρόνος θα δείξει αν θα πετύχει. Προς το παρόν, ας αφεθούμε στη γοητεία των πρωταγωνιστών, παλαιότερων και νεότερων.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Το παρόν ξαναζωντανεύει το παρελθόν;

Ένα ευχαριστώ, πολλές οι ελπίδες

του **Ι. Αντωνόπουλου**
πρύτανη Α.Π.Θ.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μας ήταν για άλλη μια χρονιά –έβδομη στη σειρά– οι καλύτεροι αντιπρόσωποι για να κάνουν γνωστό στην κοινωνία της Θεσσαλονίκης το πολιτιστικό προφίλ του πανεπιστημίου μας. Το Αριστοτέλειο παράγει και πολιτισμό.

Η φετινή Φοιτητική Εβδομάδα ξεπερνώντας κάθε προηγούμενο, τόσο από πλευράς συμμετοχής όσο και προσέλευσης, ανέβασε ψηλά τον πήχη γι' αυτόν τον μοναδικό θεσμό στα ελληνικά πανεπιστημιακά δρώμενα.

Είμαι εξαιρετικά υπερήφανος και ευτυχής, αφού κατάφερα να παρακολουθήσω έστω μερικές από τις περίπου 70 φετινές εκδηλώσεις, και μπορώ, ανεπιφύλακτα, να δηλώσω εντυπωσιασμένος από το υψηλό επίπεδο της δουλειάς των φοιτητών μας.

Παράλληλα, χαίρομαι διότι το κεντρικό σύνθημα της φετινής διοργάνωσης που ήταν «Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο ... στην πόλη» πραγματοποιήθηκε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δείχνοντας σ' όλους πως το Α.Π.Θ. είναι καθημερινά ένα ενεργό κομμάτι της κοινωνίας και φυσικά της Θεσσαλονίκης. Τεράστια ήταν όμως η συμβολή της Αντιδημαρχίας Πολιτισμού και Νεολαίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, καθώς ήταν από τους βασικούς χορηγούς αυτής της προσπάθειας.

Αυτή η αγκαλιά της δημιουργίας και της προσφοράς πιστεύουμε όλοι πως πρέπει και να συνεχιστεί και να εμπλουτισθεί. Η πρυτανεία θα είναι αρωγός σε αυτόν «τον αγώνα τον καλό» στη διοργάνωση του 2006.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005: «Βραδιά του Κόσμου».

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΧΘΕΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Το σημανόμενο «Φοιτητική Εβδομάδα», ετυμολογικά και εννοιακά είναι σαφές, και δείχνει ότι δεν υπάρχουν περιθώρια συζήτησης πέραν του δηλουμένου. Όμως, αρκετές λέξεις, στη συνείδηση του καθενός, αποκτούν μια πρόσθετη διαφορετική διάσταση, η οποία επεκτείνεται πολύ πέραν του λεκτικού προσδιοριζόμενου.

Η διάσταση αυτή δεν είναι κατ' ανάγκην πάντα αξιωματική. Μπορεί να είναι και απαξιωματική, σε βαθμό μάλιστα που παρεμποδίζει τη χρήση της για την κύρια έννοια. Συνήθως όμως είναι αξιωματική, και προσδίδει μέχρι και μυθικές διαστάσεις σε μία λέξη. Το τι εμπεριείχαν οι λέξεις «Φοιτητική Εβδομάδα», με

πολύ γλαφυρότητα και συγκίνηση καταγράφεται στο τεύχος αυτό από ανθρώπους που συμμετείχαν στη δημιουργία του επέκεινα της ετυμολογικής έννοιας.

Τα ερωτήματα

Άραγε, υπάρχει σήμερα αυτό το πέραν του σημανόμενου, και σε ποια αναλογία; Διατηρείται όλο το τότε σημειολογικό εύρος της Φοιτητικής Εβδομάδας ή μόνο το γραμματολογικώς σημειούμενο; Αν όχι, αυτό είναι καλό ή κακό; Αναπόφευκτο ή αποφευκταίο; Πώς ηχεί σήμερα η έννοια της Φοιτητικής Εβδομάδας στους φοιτητές;

Υποθέτω ότι σε όλα τα ερωτήματα όλοι μας έχουμε κάτι να πούμε. Ίσως μια πρώτη αυτόματη αντίδραση είναι «όχι», δεν έχει σήμερα την ίδια διάσταση και εμβέλεια που είχε η έννοια της Φοιτητικής Εβδομάδας εν τη γενέσει της. Αυτή είναι η εκτίμηση του γράφοντος, χωρίς να αποτελεί μεμπιμοιρική κριτική, αλλά καταγραφή της νομοτελειακής εξέλιξης, και μάλιστα ως ποθητή άφιξη.

του **Α. Κ. Μάνθου**
καθηγητή
Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Η ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ «ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»

Η ΕΚΤΟΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ «Φοιτητική Εβδομάδα»

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Αγώνας πετοσφαίρισης μεταξύ
φοιτητών ειδικότητας πετοσφαίρισης
του Τ.Ε.Φ.Α.Α. του Α.Π.Θ. και
παλαιμάχων της Θεσσαλονίκης.

Οι συνθήκες

Την περίοδο της έμπνευσης και υλοποίησης της Φοιτητικής Εβδομάδας, οι περιρρέουσες συνθήκες ήταν ριζικά διάφορες των σημερινών. Υπήρχαν αδιαμόρφωτοι ρόλοι του φοιτητή στον άμεσο περίγυρό του, αλλά εν πολλοίς και στην κοινωνία. Υπήρχε έλλειμμα προσιτών πολιτιστικών δρωμένων.

Η εσωτερική δομή του πανεπιστημίου ήταν αυστηρά και τυπολατρικά ιεραρχική, με δείγματα ακαμπτικής συμπεριφοράς. Δεν φαινόταν να υπάρχουν διέξοδοι έκφρασης των φοιτητών. Η κοινωνία λειτουργούσε στη βάση στενωπικών αντιλήψεων, με προκαταληπτική συμπεριφορά. Η έντονη οικονομική ανασφάλεια έριχνε βαριά και την πολιτιστική σκιά της στον κοινωνικό περίγυρο. Η ελεύθερη έκφραση απόψεων αποτελούσε είδος εν ανεπαρκεία, ενώ μάλλον αφθονούσαν οι απόψεις σκοπιμότητας.

Η μέθεξη

Για όλα αυτά η εύλογη παρορμητική θέση των νέων ανθρώπων με ανησυχίες, όπως ήταν οι φοιτητές, δημιουργούσαν έντονη την ανάγκη εκφράσεως θέσεων και εκδηλώσεως δράσεων, μέσα από τις οποίες θα μπορούσε να δοθεί το νέο στίγμα αντίληψης, στη διαχείριση των κοινών, στη συνδιαμόρφωση λειτουργίας, στην ελεύθερη καλλιτεχνική δημιουργία, στη συμμετοχή. Επρόκειτο για μέθεξη στο μετασχηματισμό αντιλήψεων και νοοτροπιών, όχι μόνο της πανεπιστημιακής λειτουργίας, αλλά κυρίως της ευρύτερης κοινωνίας.

Το γεγονός αυτό έδινε ζώσα δριμεία πνοή και μυθική διάσταση ακόμη και στις απλές δράσεις, οι οποίες δομούσαν τις νέες αντιλήψεις. Η Φοιτητική Εβδομάδα ξεπήδησε αποδεσμευόμενη μέσα από την ψυχή των φοιτητών, ως αδήριτη ανάγκη έκφρασης και δράσης. Μορφοποιήθηκε και βρήκε πολύτιμους συμπαραστάτες στην πανεπιστημιακή ιεραρχία. «Λειτουργήσε» ψυχικά, κοινωνικά, ακαδημαϊκά, και όχι μόνο.

Η λειτουργία

Το περιρρέον κλίμα της εποχής είναι ανεπανάληπτο. Το κλίμα αυτό συνδιαμόρφωσε με τρόπο ανατρεπτικό νέες νοοτροπίες, αντιλήψεις, καθώς και ακαδημαϊκή και κοινωνική λειτουργικότητα.

Αυτό που απουσιάζει σήμερα είναι η ανατρεπτική νοοτροπία και η μεθεκτική μυθική διάσταση. Είναι κακό αυτό; Ασφαλώς όχι κατά την ταπεινή γνώμη του γράφοντος. Αν και η ελευθερία, σύμφωνα με την ετυμολογία της, δεν έρχεται ποτέ (ελεύεσται), εν τούτοις αυτό που περιμένουμε να έρθει δεν απαιτείται πλέον να έρθει ανατρεπτικά, αλλά συναινετικά, έστω και αν οφείλουμε να είμαστε πάντοτε μαχητικοί.

Ο πολιτισμός της Φοιτητικής Εβδομάδας αποκόπηκε από τη μυθική του διάσταση και παρέμεινε εκτός του επέκεινα. Αυτό προσδίδει στη Φοιτητική Εβδομάδα ένα πιο ουσιαστικό περιεχόμενο, αλλά ίσως αυτό την κάνει να προσεγγίζει τις εκδηλώσεις της αυστηρά θεματικά. Η νεωτερικότητα και η πρωτοτυπία αποτελούν πλέον προτεραιότητα σε σύγκριση με τον ιδρυτικό ενθουσιασμό, και δίνουν προοπτικές για αισθητική αναζήτηση, για ευρηματική παρουσία, και μηνυματική πληρότητα.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Έκθεση έργων φοιτητών του
Τμήματος Εικαστικών και
Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Έτσι, ο πολιτισμός της Φοιτητικής Εβδομάδας αποκόπηκε από τη μυθική του διάσταση και παρέμεινε εκτός του επέκεινα. Αυτό προσδίδει στη Φοιτητική Εβδομάδα ένα πιο ουσιαστικό περιεχόμενο, αλλά ίσως αυτό την κάνει να προσεγγίζει τις εκδηλώσεις της αυστηρά θεματικά. Η ζώσα δριμύεια πνοή έγινε ζώσα πνοή, που εμφυσάται μέσα από, και εις, τον κύκλο δράσης της. Η νεωτερικότητα και η πρωτοτυπία αποτελούν πλέον προτεραιότητα σε σύγκριση με τον ιδρυτικό ενθουσιασμό, και δίνουν προοπτικές για αισθητική αναζήτηση, για ευρηματική παρουσία, και μηνυματική πληρότητα. Δίνουν το έναυσμα για συμμετοχική δράση, για κριτική, για δημόσια έκθεση και (επι)κοινωνιακή χαρά. Η δράση της είναι εννοιακά ανατρεπτική, αλλά τοποθετημένη εντός των πλαισίων της. Το μυθικό επέκεινα έχει μετατραπεί σε χρονικό, αφού η Φοιτητική Εβδομάδα έγινε «εβδομάδα» δύο μηνών (Απρίλιος-Μάιος).

Η νέα αφετηρία

Η ωριμότητα, η εμβάθυνση, η ήρεμη θεματική προσέγγιση και κριτική, η ελεγκτική εικόνα, αποτελούν ουσιώδη στοιχεία και πολύτιμα χαρακτηριστικά της σύγχρονης Φοιτητικής Εβδομάδας. Ίσως επειδή τώρα η οργάνωσή της δεν ξεκινά από την έκρηξη ψυχής και την ευρύτερη κοινωνική αναζήτηση, αλλά από τη θεματική της, με ιεραρχημένη οργάνωση, και μάλιστα εκ των άνω. Αυτό αποτελεί πολύτιμη άφιξη, διότι διατηρούνται οι καταβολές της, αλλά και σπουδαία αφετηρία για ουσιαστικές πολιτισμικές και κοινωνικές αναζητήσεις.

Η Φοιτητική Εβδομάδα ξεπήδησε αποδεσμευόμενη μέσα από την ψυχή των φοιτητών, ως αδήριτη ανάγκη έκφρασης και δράσης. Μορφοποιήθηκε και βρήκε πολύτιμους συμπαραστάτες στην πανεπιστημιακή ιεραρχία. «Λειτουργήσε» ψυχικά, κοινωνικά, ακαδημαϊκά, και όχι μόνο.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Συναυλία ηλεκτρονικής μουσικής
στην πλατεία Αριστοτέλους.

Φοιτητική
Εβδομάδα 1957:
Δεξίωση προς
τιμή κλιμακίου
του Εθνικού
Θεάτρου μετά
από ποιητική
βραδιά στο
Στρατιωτικό
Θέατρο
(διακρίνονται ο
Θ. Κωτσόπουλος
και η Α.
Συνοδινού).

Η απροσδόκητη Άνοιξη

Η «εβδομάδα» που οδήγησε στις αρχές της δεκαετίας του '60
–άθελα, συνειδητά, ή κατά λάθος– στη φοιτητική Άνοιξη του 15% για την παιδεία.

του **Κώστα Τριαρίδη**
καθηγητή Ιατρικής εκπαίδευσης
Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

Στα μέσα της δεκαετίας του '50 η Θεσσαλονίκη αρχίζει ν' αλλάζει όψη. Το ξήλωμα των τραμ, η διάνοιξη της Εγνατίας, η ανοικοδόμηση της «αντιπαροχής» προχωρούν με επιταχυνόμενους ρυθμούς.

Γύρω απ' το πανεπιστήμιο των 5.000 φοιτητών, η εικόνα αλλάζει πιο αργοπορημένα. Το Συντριβάνι με τα γύρω χαμηλά σπίτια, η οδός Αγγελάκη που ανοίγει προς τη Χ.Α.Ν.Θ., ο συνοικισμός της Ευαγγελίστριας και των Σαραντα Εκκλησιών φιλοξενούν τη στέγαση και την καθημερινή ζωή των φοιτητών. Όταν αυτοί δεν βρίσκονται στο μοναδικό κτίριο του πανεπιστημίου.

Εκεί γύρω και τα μαγειρεία, η Φοιτητική Λέσχη, τα μικρά καφεενεδάκια «της ξερής», τα φοιτητικά βιβλιοπωλεία. Οι «κοσμικοί» περνούν κάποιες ώρες τους στην πόλη, στην Τσιμισκή, στην «Εκάλη», στου «Γκικιλίνη», παίζουν μπιλιάρδο στο «Πτι Παλέ»,

Ο Θεοδόσης
Κοντόπουλος
σε φωτογραφία
των αρχών του
1960 –φοιτητής
τότε– και σε
σημερινή
φωτογραφία.

Η επιφυλακτικότητα που μετατράπηκε σε ενδουσιασμό

Η μετεμφυλιακή δεκαετία του '50 ήταν η χρονική αφετηρία της ανασυγκρότησης και ανοικοδόμησης του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου με συνέπεια την εκπληκτική του ανάπτυξη στα χρόνια που ακολούθησαν. Ήταν μια περίοδος πολλαπλής δημιουργικής δραστηριότητας και εφελτήριο για τη μεταπολεμική αναβάθμιση του φοιτητικού παράγοντα στη λειτουργία του μεγάλου πνευματικού ιδρύματος της Θεσσαλονίκης.

Η εβδομάδα του φοιτητού αποτέλεσε

το επιστέγασμα μιας σειράς από δραστηριότητες και εκδηλώσεις, παράλληλες με τις σπουδές, που είχαν οργανωθεί τα προηγούμενα χρόνια με πρωτοβουλίες φιλοπρόδων καθηγητών και φοιτητών και στόχο τη δημιουργία συνθηκών συνεργασίας στην πανεπιστημιακή κοινότητα και την ανατροπή του κλίματος αντιπαράθεσης που ευδοκίμωσε και τότε μεταξύ των φοιτητών.

Η εβδομάδα του φοιτητού ήταν

Φοιτητική Εβδομάδα 1958:
Ομάδα φοιτητών με τον τότε
υπουργό παιδείας Π. Λεβαντή.

χαρτιά στην «Αστόρια». Οι άλλοι από την επαρχία ζουν γύρω από το πανεπιστήμιο, τη βιβλιοθήκη και το κυλικείο, με το Θωμά, το Ματζώρο, το Φιλώτα (και τους ασφαλίτες), συναντιούνται με συμπατριώτες τους, τρώνε στη Φοιτητική Λέσχη ή στο «Ζάππειο», πηγαίνουν βόλτα στην παραλία και σινεμά στο «Μακεδονικό», στον «Ορφέα», στην «Αίγλη», στα «Κυβέλεια», και παρακολουθούν γύρω από τα τραπέζια του ζεστού καφενείου τους άλλους που παίζουν τάβλι ή ξερή.

Τα διδακτικά βιβλία είναι λίγα, τα περισσότερα κακοτυπωμένες ή πολυγραφημένες σημειώσεις, τα λίγα αμφιθέατρα συνεχώς γεμάτα –με τους επιμελείς να πιάνουν θέση στα μπροστινά έδρανα, μισή ώρα νωρίτερα– οι απουσίες είναι αδίκημα, η παρακολούθηση της Ανατομικής του Σάββα, μέσα από το μαυροπίνακα και τις πολύχρωμες κιμωλίες, μυσταγωγία.

Οι μελετηροί διαβάζουν στη Βιβλιοθήκη και τη Φοιτητική Λέσχη, κάποιοι στη Χ.Α.Ν.Θ. και την Αμερικανική Βιβλιοθήκη, μερικοί –λίγοι– στο Παγκόσμιο Ίδρυμα Εξυπηρέτησης Πανεπιστημίων Π.Ι.Ε.Π. της Τούμπας.

Τα παιδιά της μεσοαστικής τάξης τρώνε στην «Ήβη» και στο «Κάιρο» της Τσιμισκή και στο «Ελβετικό» της Αγίας Σοφίας, βγαίνουν για πάστα ή παγωτό, κάνουν πάρτι ρεφενέ, βολτάρουν πάνω-κάτω στην Τσιμισκή.

Οι πολλοί, φλερτάρουν σιωπηλά τη συμφοιτήτρια ή τη γειτόνισσα, πάνε στους λαϊκούς κινηματογράφους, μαζεύουν τα λεφτά για τα δίδακτρα, φορούν γραβάτα τη

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

ένα όραμα πρωτοποριακό για τις προβληματικές συνθήκες της εποχής, εξαιρετικά δύσκολο σε οργάνωση και εκτέλεση, ιδιαίτερα φιλόδοξο και απαιτητικό (θέατρο, συναυλίες, κινηματογράφος), με δεδομένο μάλιστα ένα ξεκίνημα από μηδενικές σχεδόν οικονομικές προϋποθέσεις. Η επιφυλακτικότητα, με την οποία εύλογα αντιμετώπισαν αρχικά την προοπτική του οι πρυτανικές αρχές, ανατράπηκε μετά την πρώτη επιτυχή ολοκλήρωση και

υιοθετήθηκε ως ετήσιος πανεπιστημιακός θεσμός τα επόμενα χρόνια. Τα πρώτα κεφάλαια για την οργάνωση του θεσμού ήταν ο ενθουσιασμός με τον οποίο καθηγητές και φοιτητές, με πρωτεργάτη το χαρισματικό καθηγητή Αλέξανδρο Συμεωνίδη, ψυχή και του αντικαρκινικού αγώνα στη Θεσσαλονίκη, αγκάλιασαν την ιδέα και πρόσφεραν με ανιδιοτέλεια και υπευθυνότητα τις υπηρεσίες τους και η απίστευτη διάθεση προσφοράς από επιχειρηματίες της πόλης μας.

Αξιοσημείωτα γεγονότα μεταξύ πολλών που θυμάμαι μισό αιώνα μετά:

Η συνενστίωση εκατοντάδων φοιτητών με τον πρωθυπουργό της χώρας στο πλαίσιο των εκδηλώσεων και η «επαναστατική» για την εποχή πρόσκληση και συμμετοχή φοιτητικών καλλιτεχνικών συγκροτημάτων από χώρες του τότε καλούμενου «Παραπετάσματος».

Θεοδόσης Κοντόπουλος

Η απροσδόκητη Άνοιξη

μέρα της ορκωμοσίας, συνδέονται με την κόρη της σπιτονοικοκυράς.

Ομαδική ζωή δεν υπάρχει, εκτός από τις συναντήσεις γύρω από τη Βιβλιοθήκη ή στους διαδρόμους του κεντρικού κτιρίου και τις εκδρομές γύρω από την πόλη. Στην έξαρση του Κυπριακού (1954-'56 και 1958-'59), όλοι είναι στους δρόμους. Αλλά ενδιάμεσα βαραίνει η δυσπραγία, το μετεμφυλιακό κλίμα, η παράδοση της επαρχίας, η ατμόσφαιρα των εξεταστικών περιόδων.

Η δημιουργία της πανεπιστημιούπολης

Είναι η ώρα που ξεκινάει και εξελίσσεται, με γενναία στήριξη από την κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, η πανεπιστημιούπολη. Είναι η ώρα που συζητιέται το ενδεχόμενο σύνδεσης με την Ε.Ο.Κ. Είναι η ώρα που πολιτικά δεν υπάρχουν, επίσημα συγκροτημένοι, δεξιοί, κεντρώοι, αριστεροί, αλλά όλοι είναι παιδιά Δεξιών, Πλαστικών, Βενιζελικών ή Αριστερών οικογενειών. Η Ακροδεξιά καθοδηγείται «νόμιμα» από την Ασφάλεια και το Γ' Αστυνομικό Τμήμα, η Αριστερά παράνομα από το Χρόνη Μίσσιο και άλλους αδιούχους εξόριστους.

Στην Αθήνα γίνονται τα δύο πρώτα φοιτητικά συνέδρια, στη Θεσσαλονίκη υπάρχουν δύο φοιτητικές ενώσεις: η Φοιτητική Ένωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Φ.Ε.Π.Θ.) και η Επιμορφωτική Φοιτητική Ένωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ε.Φ.Ε.Π.Θ.), κυκλοφορούν τα «Φοιτητικά Γράμματα» της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. και η «Παμφοιτητική» του Σαλαπάτα (Φ.Ε.Π.Θ.).

Η ατμόσφαιρα και το κλίμα στο πανεπιστήμιο

Στα 1957 έχει ήδη ξεκινήσει η συγκρότηση της πανεπιστημιούπολης, αλλά οι εκπαιδευτικές δομές και συμπεριφορές μέσα στο πανεπιστήμιο θυμίζουν παρελθόν και μετεμφυλιακή περίοδο. Οι καθηγητές είναι ταμπού, οι φοιτητές σε απόσταση, οι εξετάσεις σκληρές, το χάσιμο χρονιάς συχνό, τα βιβλία ανύπαρκτα –ή η αγορά τους προϋπόθεση για να περάσεις το μάθημα–, οι κλητήρες πανίσχυροι, η Ασφάλεια παρούσα παντού, η σίτιση στη Φοιτητική Λέσχη μεγάλη τύχη.

Οι φοιτητές κινούνται γύρω από το Κεντρικό κτίριο σαν μυρμήγκια, το βλέμμα τους χαϊδεύει τα κορίτσια των Ινστιτούτων, αλλά πολιτικά μιλάνε μόνο στην παρέα και στους φίλους. Οι κινητοποιήσεις του Κυπριακού έχουν ενώσει πατριωτικά τους φοιτητές, αλλά η διεκδίκηση αιτημάτων από τη Φ.Ε.Π.Θ. και την Ε.Φ.Ε.Π.Θ. παραμένει στην έγγραφη διατύπωση.

Οι μόνοι σύλλογοι φοιτητών σε σχολές είναι οι «Εθνικοί» Σύλλογοι Κτηνιατρικής και Δασολογίας. Αν υπήρχαν τότε δημοσκοπήσεις, θα έδειχναν ότι οι φοιτητές αισθάνονται πολλαπλά καταπιεσμένοι, με αιτήματα σπουδών και ζωής, λαχταρούν μια αλλαγή, αλλά αυτό δεν εκφράζεται με όποια δυναμική. Είναι φανερό ότι περιμένουν μια Άνοιξη που δεν έρχεται.

Η Φοιτητική Εβδομάδα απελευθέρωσε το φοιτητή από το ταμπού των σχέσεων με τους καθηγητές, από το φόβο των «συναθροίσεων», την απομόνωση των δύο φύλων, την επαρχιακή μοναξιά που πολλοί έκρυβαν μέσα τους, τα σύνορα των Βαλκανίων. Μαζικά οι φοιτητές εκδήλωναν, δημιουργούσαν, ερωτεύονταν, γλεντούσαν, οργανώνονταν, διεκδικούσαν, διαδήλωναν, δημιουργούσαν εικόνα γενιάς.

Ο Χαράλαμπος Σπ. Παπαδόπουλος, πρόεδρος σήμερα του διοικητικού συμβουλίου του Ο.Α.Σ.Θ., υπήρξε τότε πρόεδρος της Ε.Φ.Ε.Π.Θ.

Συνεργασία με την καθοδήγηση των καθηγητών

Πάντοτε πίστευα στα θετικά αποτελέσματα της καθοδήγησης των καθηγητών, στην πορεία των φοιτητών.

Η συνεργασία και η αμοιβαία κατανόηση φέρνει τα καλύτερα αποτελέσματα.

Η πίστη μου αυτή με έκανε να γράψω το τόσο σημαντικό, για μένα, αρθράκι πριν από πενήντα περίπου χρόνια.

Το απέδειξε εξάλλου περίτρανα η επιτυχία της «Φοιτητικής Εβδομάδας», που ξεκίνησε την επόμενη χρονιά.

Εύχομαι και είναι βέβαιο, πως θα συνεχίσει με μεγαλύτερη επιτυχία.

«Αγαπητοί συνάδελφοι,
... Ο πρόεδρος της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. κ. Χαράλαμπος Παπαδόπουλος μιλάει για μια σημαντική ανάγκη των φοιτητικών οργανώσεων.

«Από την πείρα που αποκτά κανείς με τη συμμετοχή του στις συλλογικές προσπάθειες των φοιτητών βγαίνει το ακόλουθο συμπέρασμα: Ότι οι φοιτηταί

Οι πρώτες Φοιτητικές Εβδομάδες

Το 1957 είναι η ώρα που η πρωτοβουλία μερικών καθηγητών της Ιατρικής κυρίως (Α. Συμεωνίδης, Γ. Τσουτσουλόπουλος), και με πυρήνα την ομάδα του Π.Ι.Ε.Π. και μερικά παιδιά της πόλης που δεν έχουν εξαρτημένα αντανάκλαστικά ή τις φοβίες πολλών άλλων, ξεκινά η «Εβδομάς του Φοιτητή». Να δείξουμε στην πόλη ότι υπάρχουμε, να γίνουμε πολλοί, να γλεντήσουμε. Έτσι απλά και καθωσπρεπικά, ξεκινάει ένας θεσμός που δημιουργεί επαφές, συσπειρώσεις και συνέχεια.

Το 1960 η Φοιτητική Εβδομάδα φεύγει από την ευθύνη της πρώτης ομάδας των πρωτεργατών και διευρύνεται. Στην οργάνωσή της μετέχει επίσημα η πρυτανεία και ορεξάτοι καθηγητές (Δ. Καρανίκας, Σ. Αγουρίδης, Θ. Αργυρόπουλος, Ι. Καραγιαννόπουλος, κ.ά.), αντιπρόσωποι της Φ.Ε.Α.Π.Θ. και συλλόγων. Ομάδες δουλειάς προετοιμάζονται όλο το χρόνο. Το πρόγραμμα των Φοιτητικών Εβδομάδων εμπλουτίζεται συνεχώς, ανθίζει το Φοιτητικό Θέατρο, αυξάνονται οι συμμετοχές ξένων πολιτιστικών συγκροτημάτων. Για πρώτη φορά μιλούν φοιτητές (Γιαπαλής, Χριστάκης, Τριαρίδης) από το βήμα της Αίθουσας Τελετών, στο «Ιερό των Μουσών Τέμενος». Νέα έντυπα κυκλοφορούν, οι «Φοιτητικοί Αντίλαλοι» του Ε. Πλαϊτάκη, η «Φοιτητική» του Κ. Τριαρίδη, «Ο Φοιτητής» της Φ.Ε.Α.Π.Θ.

Η Ιατρική Σχολή, που δίνει τους πέντε συνεχόμενους προέδρους της Φ.Ε.Α.Π.Θ., είναι και από την ίδια τη φύση των σπουδών και του συγχρωτισμού των φοιτητών της,

Φοιτητική Εβδομάδα 1958:
Υποδοχή του Γιώργου Οικονομίδη.

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

πρέπει να αποκτήσουν την καθοδήγηση των πανεπιστημιακών αρχών.

»Ο διορισμός καθηγητών ως συμβούλων στις φοιτητικές οργανώσεις του πανεπιστημίου μας θα είχε κυρίως αγαθά αποτελέσματα σε δυο σημεία: Πρώτον θα εξασφάλιζε τη συνέχιση μιας ορθής πολιτικής σ' ένα σύλλογο και δεύτερον θα αποτελούσε μια πρόσθετη εγγύηση για τη σημασία της υπάρξεως και λειτουργίας ενός φοιτητικού συλλόγου. Με τον τρόπο αυτό θα προσελκύνονταν οι καλοί και οι

άξιοι φοιτηταί να αναλάβουν τα ηνία της διοικήσεως, αντί να τίθεται σε κίνδυνο το μέλλον ενός φοιτητικού σωματείου με ενδιαφέρουσα δράση στο παρελθόν.

»Η Ε.Φ.Ε.Π.Θ. πέρασε διάφορα στάδια έως ότου να ορθοποδήσει. Σήμερα περισσότερα από κάθε άλλη φορά παρουσιάζεται επιτακτική η ανάγκη του διορισμού καθηγητών ως συμβούλων μας.

»Κάθε άλλο αίτημα αποκτά δευτερεύουσα σημασία. Όπως απεδείχθη στην πράξη, και τα μέσα βρίσκονται και οι κατάλληλες

συνθήκες δημιουργούνται, αρκεί να υπάρχει η δυνατότητα για τη συνέχιση ενός ορθά χαραγμένου προγράμματος δραστηριότητας. »Νομίζουμε ότι η λύση αυτή, ο διορισμός δηλαδή καθηγητών - συμβούλων, θα δώσει μια θαυμάσια ευκαιρία να παρακαμφθούν τα εμπόδια που παρουσιάζονται σήμερα στην προώθηση των φοιτητικών ζητημάτων.»

Χαράλαμπος Σπ. Παπαδόπουλος

Η απροσδόκητη Άνοιξη

στην πρώτη γραμμή δραστηριότητας. Πρώτοι στην κινητικότητα και στους αγώνες, αλλά και όλοι στον επίσημο «Χορό της Αμυδαλιάς» και στο δημοφιλή «Χορό των Καταραμένων».

Η διεύρυνση και το πνεύμα της αλλαγής

Το πανεπιστήμιο ανοίγει ακόμη περισσότερο στην πόλη και στην κοινωνία. Μέλη του δραστηριοποιούνται ενεργά στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, στο Ι.Μ.Χ.Α., στην «Τέχνη», στην Κινηματογραφική Λέσχη. Αρχιτέκτονες, αρχαιολόγοι, καθηγητές κάθε ειδικότητας, προσφέρουν έξω από τα τείχη του Α.Π.Θ. Φοιτητικά στελέχη περνούν στην επαγγελματική μάχη δημοσιογραφία (Μέρτζος, Σαλαπάτας, Κανδυλάκης, Νέτας, Κούρτης, κ.ά.), φοιτητές που ξεκινούν από τις ενδοπανεπιστημιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις εξελίσσονται σε επώνυμους μουσικούς, ζωγράφους, λογοτέχνες. Το πανεπιστήμιο ξεπερνάει την απομόνωσή του. Ο Γιάννης Κυριακίδης καταγράφει συνεχώς την πορεία (όπως και οι φωτογράφοι της Σήμανσης, της Ασφάλειας).

Το κλίμα στο πανεπιστήμιο αλλάζει. Η ομαδική διασκέδαση, η διεκδίκηση και η οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων δεν αποπροσανατολίζουν από τα υπαρκτά προβλήματα σπουδών και ζωής. Τα δίδακτρα, τα εξέταστρα, η πιεστική αγορά βιβλίων γεμίζουν τα αμφιθέατρα με συγκεντρώσεις, ζύμωση, αιτήματα.

Η ενδυνάμωση του φοιτητικού κινήματος

Πώς ξεκίνησε αυτή η πρωτοβουλία της Φοιτητικής Εβδομάδας; Πού οδήγησε; Έτσι απλά, όπως το λέει η ονομασία των εκδηλώσεων και το περιεχόμενό τους; Ως απολιτική πρωτοβουλία, ανώδυνη, καθωσπρεπική, με καλή πίστη; Ως καθοδηγούμενη «επιθυμητή» διέξοδος και κατεύθυνση, για τη μεγάλη μάζα των φοιτητών, έξω και

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

Προμαχώνας, 1958

Απρίλης 1958, επτάμισι μόλις χρόνια μετά το τελευταίο μακελειό του Εμφυλίου, Ελλάδα - Βουλγαρία στέκουν αντιμέτωπες με το δάκτυλο στη σκανδάλη.

Η ιστορική Στενωπός του Κλειδίου, βαριά φορτωμένη μνήμες και νεκρούς πολεμιστές, απολήγει στον Προμαχώνα. Το μικρό ποντιακό χωριό, πέρα από τη φυσική συνοριακή γραμμή των κορυφογραμμών, στέκει μόνο του, κατάμονο, αντίκρου στην επίφοβη Βουλγαρία. Καμιά επικοινωνία. Ερημιά. Και τα σύνορα οργωμένα, φρέσκα, ύχτα – μέρα από τη βουλγαρική πλευρά. Πανύψηλες σκοπιές από τις δύο πλευρές βιγλίζουν την οριογραμμή επάνω απ' τα πανύψηλα δάση.

Το πανεπιστήμιο έχτισε στα πρόθυρα του χωριού μια μικρή λευκή εκκλησία, παρηγοριά στους μοναχικούς Ακρίτες και την Κυριακή τελούνται με μεγάλη επισημότητα και κοσμοσυρροή τα θυρανοίξια. Είναι η δεύτερη Φοιτητική Εβδομάδα και, παραμονή της εορτής, πέντε - έξι φοιτητές φτάνουμε για τη λάντζα. Καθαρίζουμε καλά την εκκλησιά, σκουπίζουμε τον αυλόγυρο, γυαλίζουμε τα καντήλια, τοποθετούμε έξω μεγάλα μανουάλια. Κυριακή θα πουλούσαμε λαμπάδες και κεριά, να γεμίσει το παγκάρι για τους ενδεείς.

Αλλεπάλληλοι έλεγχοι με εφ' όπλου λόγχη, αντιαρματικά, «πού εγεννήθης και πού κατοικείς. Γιατί;».

Το απόβραδο μας μοίρασαν στα ταπεινά τους σπίτια

Ο Ν.Ι. Μέρτζος
τότε (αριστερά) και
σήμερα (δεξιά).

οι χωριανοί να κοιμηθούμε.

Στο ισόγειο του χαμόσπιτου όπου κόνεψα, ο σταύλος χωρίζεται με έναν χοντρό μπερντέ και εκεί μέσα γίνεται χαμός. Ο Πόντιος κυνηγάει την κοσάρα να τη σφάξει, να με φιλέψει ηγεμονικά, «καθώς πρέπει». Είδα κι έπαθα να τη σώσω και να τον πείσω ότι τρώω μονάχα αβγά τηγανητά – «έτσι είπε ο γιατρός». Βαριά κατήφεια ο νοικοκύρης στο τραπέζι. Ανεβαίνω την ξύλινη σκάλα να ησυχάσω και τι να ιδώ.

Η νοικοκυρά είχε ανοίξει το σεντούκι με τα προικιά της κόρης και μου είχε στρώσει βασιλικό κρεβάτι. Νταντέλες, μονογράμματα κεντητά, δικέφαλοι αετοί, πούπουλα και μετάξια. Ασημένιο καντηλέρι, αναμμένο δίπλα στο προσκεφάλι.

«Σους γιαβρίμ. Έτσι πρέπει, πουλίν μ'».

Ο ξένος ήταν ιερός, ιερότεροι οι Πόντιοι Ακρίτες. Κι εκεί, στη σιγαλιά, μακριά από την άσπρη εκκλησιά, λειτουργήθηκα κατανυκτικά στην άγια κληρονομιά του Γένους.

Ν.Ι. Μέρτζος

μακριά από τις όποιες συνδικαλιστικές και διεκδικητικές δραστηριότητες;

Και η συμμετοχή των καθηγητών, των πρυτανικών αρχών, του ίδιου του Καραμανλή που τιμά τη Φοιτητική Εβδομάδα και δημιουργεί το 1960 και ένα Φοιτητικό Πιστωτικό Ταμείο (με ποσό ισοδύναμο με 75 βιβλία Καβαζαράκη), του Παγκόσμιου Ιδρύματος Εξυπηρέτησης Πανεπιστημίων (Π.Ι.Ε.Π.), που καθοδηγεί σ' όλη την (τότε) Δυτική Ευρώπη αντίστοιχες προσπάθειες;

Και η ανοχή της πανταχού παρούσας Ασφάλειας και της πανίσχυρης Κ.Υ.Π., που δεν φαίνεται να αντιδρούν, ούτε καν στην πρόσκληση χορευτικών και μουσικών συγκροτημάτων από «χώρες του από Βορρά κινδύνου»; Όλα αυτά είναι τυχαίες συγκυρίες;

Στην πράξη χρόνο με το χρόνο, η πρωτοβουλία δυναμώνει, ενισχύει πρωτογενείς φοιτητικές πολιτιστικές ομάδες, δένει με τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση των φοιτητών, προσκαλεί το Χατζηδάκι και αργότερα το Θεοδωράκη.

Η επέκταση της πανεπιστημιούπολης και η αύξηση του αριθμού των φοιτητών, μεταφέρει το νέο κλίμα, σε μικρές αυτόνομες ομάδες, στα καινούργια αμφιθέατρα, στην Πλατεία του Χημείου.

Διαμόρφωση γενιάς

Στην πορεία, οι ξεχωριστές φοιτητικές ενώσεις που ενώθηκαν σε μία, στη Φ.Ε.Α.Π.Θ., ενισχύονται. Ιδρύονται σύλλογοι παντού σ' όλες τις σχολές, οι παρέες συνεχίζουν όλο το χρόνο, η Φοιτητική Εβδομάδα λειτουργεί πέρα από τις προβλέψεις της, ίσως και τις προθέσεις αυτών που την ξεκίνησαν.

Η πρωτοβουλία του 1957 επεκτείνεται και διευρύνεται, εκ προθέσεως ή τελείως άθελα, και συνεχίζεται στην «Άνοιξη» που περιμένουν οι φοιτητές και θα συνδεθεί με τον «Ελληνικό Μάιο» του «15%» και του «114».

Η Φοιτητική Εβδομάδα, κι όσα ακολουθούν, απελευθερώνουν το φοιτητή από το ταμπού των σχέσεων με τους καθηγητές, από το φόβο των «συναθροίσεων», την απομόνωση των δύο φύλων, την επαρχιακή μοναξιά που πολλοί έκρυβαν μέσα τους, τα σύνορα των Βαλκανίων.

Μαζικά πια οι φοιτητές εκδηλώνονται, δημιουργούν, ερωτεύονται, γλεντούν, οργανώνονται, διεκδικούν, διαδηλώνουν, δημιουργούν εικόνα γενιάς. Κάποιοι παίρνουν και διαβατήριο και συμμετέχουν σε φοιτητικές εκδηλώσεις στο εξωτερικό.

Τα επόμενα χρόνια που η κοινωνική συσπείρωση και η έκφραση πολιτισμού καλύπτονται από κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτικές διεκδικήσεις, τα χρόνια που η χώρα αναρωτιέται και προτείνει, τα χρόνια του «15%» και του «114», η Φοιτητική

Φοιτητική Εβδομάδα 1959: Θεατρική παράσταση.

Με τη Φοιτητική Εβδομάδα το πανεπιστήμιο άνοιξε ακόμη περισσότερο στην πόλη και στην κοινωνία. Μέλη του δραστηριοποιήθηκαν ενεργά στην Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, στο Ι.Μ.Χ.Α., στην «Τέχνη», στην Κινηματογραφική Λέσχη. Αρχιτέκτονες, αρχαιολόγοι, καθηγητές κάθε ειδικότητας, προσέφεραν έξω από τα τείχη του Α.Π.Θ. Φοιτητικά στελέχη πέρασαν στην επαγγελματική μάχη δημοσιογραφία (Μέρτζος, Σαλαπάτας, Κανδυλάκης, Νέτας, Κούρτης, κ.ά.), φοιτητές που ξεκίνησαν από τις ενδοπανεπιστημιακές πολιτιστικές εκδηλώσεις εξελίχθηκαν σε επώνυμους μουσικούς, ζωγράφους, λογοτέχνες. Το πανεπιστήμιο ξεπερνάει την απομόνωσή του.

Η απροσδόκητη Άνοιξη

Εβδομάδα συνυπάρχει στο πλαίσιο μιας καθημερινής ζωντανής φοιτητικής δράσης. Συχνά το πνεύμα της έκφρασης και της δημιουργίας φεύγει από τα χρονικά πλαίσια της εβδομάδας ή τα τείχη του πανεπιστημίου. Όμιλοι θεάτρου, κινηματογράφου, εικαστικών, μουσικής, λειτουργούν μέσα κι έξω από τις Φοιτητικές Εβδομάδες.

Η Πλατεία του Χημείου –η πλατεία που ήταν γεμάτη από το νόημα που έχει κάτι απ' τη φωτιά– βγάζει δημόσια την αγωνία και τη διεκδίκηση. Η παρεπόμενη πολιτικοποίηση φέρνει συγκρούσεις. Αλλά στο κοινό αίτημα για την αναβάθμιση της παιδείας, που σηματοδοτείται με το σύνθημα «15% για την παιδεία», είναι όλοι μαζί. Δεξιοί, Αριστεροί, Κεντρώοι, Μαρκεζινικοί συγκρούονται τα βράδια στα καφεενίστακια, στο Ντορέ, στο «καφέ Τραμπούκ», στη Διαγώνιο, αλλά το πρωί είναι όλοι στην πλατεία του Χημείου.

Στη μεγάλη πορεία του Νοέμβρη του 1962 –την πρώτη μεταπολεμική πορεία στη Θεσσαλονίκη– 6.000 φοιτητές διαδηλώνουν συντεταγμένοι στους δρόμους της πόλης, χωρίς όμως να διακόπτουν την κυκλοφορία και χωρίς έκτροπα. Οι επιτροπές περιφρούρησης, από όλες τις πολιτικές δυνάμεις, τηρούν τις κοινές αποφάσεις. Η Ασφάλεια και το παρακράτος βυσοδομούν, αλλά η συντριπτική πλειοψηφία των φοιτητών είναι ενωμένη σε ένα όραμα και φυσικά όλοι μαζί οργανώνουν και την επόμενη Φοιτητική Εβδομάδα. Συνδέονται και εξηγούνται αυτά μεταξύ τους;

Η δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη αλλάζει εκρηκτικά το κλίμα. Η αντίδραση του παρελθόντος υπονομεύει την πορεία.

Στα 1964, τη Θεσσαλονίκη, το πανεπιστήμιο και τη Φοιτητική Εβδομάδα, επισκέπτεται ο πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου. Φέρνει μαζί του την κατάργηση των διδάκτρων, των εξετάστρων, την εξαγγελία για μεταρρύθμιση και στα πανεπιστήμια.

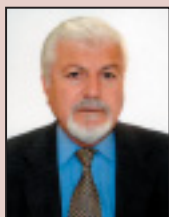
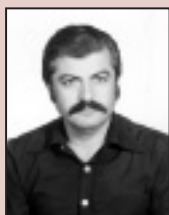
Το πανεπιστήμιο ζει μαζί με όλη τη χώρα σε ένταση, αλλά και προσδοκία ανάμεικτη με ανησυχία. Οι φοιτητές εμπλέκονται ενεργά στις πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες, αλλά και στην πολιτική ζωή και στις συγκρούσεις της.

Η αναγέννηση

Ήταν η Φοιτητική Εβδομάδα μια πρώιμη εκδήλωση αυτού που έγινε στη συνέχεια; Βοήθησε ώστε να εκδηλωθεί η Φοιτητική Άνοιξη νωρίτερα; Πώς θα εξελισσόταν στην πορεία;

Τα γεγονότα της εφταετίας του 1967 σταμάτησαν προσωρινά τη φοιτητική έκφραση. Το πανεπιστήμιο αισθάνθηκε ιδιαίτερα το βάρος της Απριλιανής δικτατορίας. Μέχρι την ώρα που οι φοιτητές ξαναπήραν την τιμή και την ευθύνη στους ώμους τους.

Τα γεγονότα της εφταετίας του 1967 σταμάτησαν προσωρινά τη φοιτητική έκφραση. Το πανεπιστήμιο αισθάνθηκε ιδιαίτερα το βάρος της Απριλιανής δικτατορίας. Μέχρι την ώρα που οι φοιτητές ξαναπήραν την τιμή και την ευθύνη στους ώμους τους.

Ο Σοφοκλής Ευθυμιάδης, σήμερα γεωπόνος, ήταν τότε μέλος του Δ.Σ. της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. και μέλος του Δ.Σ. της Ε.Φ.Ε.Ε.

Ο καθοριστικός ρόλος του χαρισματικού Συμεωνίδη

Την περίοδο της προετοιμασίας της Φοιτητικής Εβδομάδας, θυμάμαι πολύ έντονα τον καθηγητή Αλέξανδρο Συμεωνίδη. Ήταν μια διαφορετική αλλά ενδιαφέρουσα προσωπικότητα καθηγητή και θα έλεγα επαναστατική για την περίοδο της δεκαετίας του 1950. Προσηνής, ευγενής, εξωστρεφής, εξυπνότατος και δημοκρατικός, φιλικός με τους νέους, κάτι καινούργιο που μας έβγαζε ξαφνικά από τη μεσαιωνική σχέση καθηγητή - φοιτητή, που μέχρι τότε γνωρίζαμε.

Μας κάλεσε ανήμερα της 25ης Μαρτίου να συνανηθούμε ως επιτροπή, στα νέα γραφεία νομίζω της εφημερίδας «Μεσημβρινή» που βρίσκονταν στη γωνία

των οδών Αγ. Σοφίας και Μητροπόλεως, για να συζητήσουμε. Όταν φθάσαμε εκεί, συναντήσαμε με έκπληξή μας, πίσω από ένα γραφείο και ανάμεσα από τηλέφωνα και μηχανές, να κάθεται η πολύ γνωστή δημοσιογράφος και εκδότρια, κυρία Βλάχου. Δίπλα της καθόταν ο νέος δημοσιογράφος Κίμωνας Οικονόμου, υπεύθυνος της εφημερίδας στη Θεσσαλονίκη.

Καθώς περιμέναμε την έλευση του κου Συμεωνίδη, άρχισε να εκτυπώνεται ένα μήνυμα το οποίο παρακαλουθούσε η κα Βλάχου. Όταν τελείωσε και αφού το διάβασε, μας λέει: «αυτό δεν είναι είδηση», επιτιμώντας το δημοσιογράφο από την Αθήνα, που διαβίβαζε σαν είδηση

Φοιτητική Εβδομάδα 1957:
Τελετή έναρξης στην Αίθουσα
Τελετών του Α.Π.Θ.

Χρόνια αργότερα, κάποιοι από τους φοιτητές της εποχής εκείνης που έγινε πρύτανης, αναρωτήθηκε αν μπορεί να υπάρξει συνέχεια. Η πρωτοβουλία ξεκίνησε, απέδωσε και συνεχίζεται διαρκώς εμπλουτιζόμενη.

Πριν από ένα μήνα ένας ρέκτης πρύτανης οργάνωσε στο πλαίσιο της φετινής Φοιτητικής Εβδομάδας μια συγκινητική εκδήλωση για τους αρχικούς πρωτεργάτες της. Αλήθεια, αναρωτηθήκαμε πενήντα χρόνια μετά, η Φοιτητική Εβδομάδα είχε ξεκινήσει στην ώρα της; Ή ήταν μια απλή συγκυρία;

Να ελπίζουμε ότι κάποια στιγμή θα υπάρξει κατ' αντιστοιχία μια νέα εποχή έξαρσης και ανάτασης; Ακόμη κι αν χρειασθεί ένας καινούργιος Μάιος;

Πότε και πώς είναι άγνωστο. Αλλά η χώρα το χρειάζεται επιτακτικά. Πενήντα χρόνια μετά, η γενιά που αποχωρεί, ελπίζει και προσδοκά μια νέα Άνοιξη στα πανεπιστήμια.

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

«ότι με λαμπρότητα έγινε παρέλαση κτλ. Θα θεωρούσα είδηση άξια μεταδόσεως, αν μας έλεγε ότι, με την παρέμβαση της αστυνομίας αποφεύχθηκαν κτλ.»

Με εντυπωσίασε η παρατήρησή της, διότι έδινε την έννοια της είδησης. Περισσότερο όμως με εντυπωσίασε το μηχανήμα, που κάποια δάκτυλα χτύπαγαν στην Αθήνα και την ίδια στιγμή γράφονταν λέξεις στο χαρτί, δίπλα μας και ήταν πριν 48 χρόνια. Αυτές τις σκέψεις διέκοψε το άνοιγμα της πόρτας και μπήκε χαμογελαστός και ευδιάθετος ο καθηγητής μας και αφού διά χειραψίας μας χαιρέτησε, άρχισαν αυτός και η κυρία Βλάχου έναν καταιγισμό ανταλλαγής φιλοφρονήσεων και έξυπνων διαλόγων που

μας καθήλωσαν. Ήταν κρίμα που δεν είχαμε τη δυνατότητα να τις καταγράψουμε.

Αυτό το απλό στιγμιότυπο που ζήσαμε λίγοι φοιτητές και που δεν συνδεόταν άμεσα με τη Φοιτητική Εβδομάδα, έμεινε χαραγμένο στη μνήμη μου, ίσως και διότι ανεδείκνυε τον καθοριστικό ρόλο του καθηγητή Συμεωνίδη στην επιτυχία της Φοιτητικής Εβδομάδας. Είχε το χάρισμα, με έναν δικό του τρόπο, να ανοίγει τις κλειστές για τους φοιτητές τότε πόρτες, και ευγενικά να παίρνει αυτό που ζητούσε για την προβολή και επιτυχία της Φοιτητικής Εβδομάδας, αυτήν η οποία έγινε γιορτή για τους φοιτητές και για όλους τους Θεσσαλονικείς. Οι

γιορταστικές εκδηλώσεις ήταν και πολλές και ποιοτικές. Άρεσαν τα φοιτητικά χορευτικά συγκροτήματα από τις σοσιαλιστικές χώρες. Ήταν εξαιρετικό θέαμα να βλέπεις μια αλυσίδα χορευτών στη σκηνή του Βασιλικού Θεάτρου, κάτω από τους ήχους ζωηρών ρυθμών, πιασμένοι από τη μέση να πηδούν και να γονατίζουν σαν ένας χορευτής.

Η πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα ήταν επιτυχής, διότι κατόρθωσαν οι φοιτητές μαζί με ομάδα αξιόλογων καθηγητών τους να κάνουν την εβδομάδα εκείνη και γιορτή της Θεσσαλονίκης.

Σοφοκλής Ευθυμιάδης

Φοιτητική
Εβδομάδα
1959.

του **Ν. Ι. Μέρτζου**
δημοσιογράφου

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

Παρά τις δηλωμένες επιφυλάξεις και συνεπεία των επιφυλάξεων για το χαρακτήρα της, η Φοιτητική Εβδομάδα σφυρηλάτησε την ενότητα του φοιτητικού κινήματος κι από το δεύτερο κιόλας βήμα της, το 1958, ώθησε αποφασιστικά σε συγχώνευση τις δύο μεγάλες κι ανταγωνιστικές φοιτητικές ενώσεις: τη Φ.Ε.Π.Θ. και την Ε.Φ.Ε.Π.Θ.

Η Φοιτητική Εβδομάδα ξεκίνησε το 1957 στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, από τους φοιτητές του με τη συμπαράσταση της συγκλήτου και οι πλούσιες εκδηλώσεις της, καλλιτεχνικές, εορταστικές και κοινωνικές, εντυπωσίασαν όλη τη Θεσσαλονίκη, προσείλκυσαν τους περισσότερους φοιτητές και δημοσιοποιήθηκαν πανελλαδικά με θερμά εγκώμια.

Χάρη στη Φοιτητική Εβδομάδα, οι «ταπεινοί» φοιτητές για πρώτη φορά συνεργάστηκαν ισότιμα με τον πρύτανη και με διαπρεπείς καθηγητές, εισήλθαν στην Αίθουσα Τελετών ως πρωταγωνιστές, ανέδειξαν στο ευρύτερο κοινό τις δημιουργικές τους ικανότητες πέρα απ' τα μαθήματα, κατέστησαν σεβαστές τις προοδευτικές ιδέες τους, πραγμάτωσαν στην Αγορά του Δήμου πρωτοποριακές πνευματικές προσδοκίες τους, ανοίχθηκαν ορμητικά στον έξω κόσμο πέρα από το Τέμενος των Μουσών, εξεδήλωσαν έμπρακτα την κοινωνική αλληλεγγύη τους και διεκδίκησαν αποτελεσματικά κι ειρηνικά μίαν αυτόνομη θέση στην ερμητικά τότε κλειστή κοινωνία - θέση σεβαστή απ' αυτήν την μάλλον έκπληκτη κοινωνία. «Δρω, άρα υπάρχω».

Φυσικά, όλα αυτά δεν έγιναν «μονοκοπανιά», ούτε υπήρξαν καθολικά και αρκετά χείλη (φοιτητικά, πανεπιστημιακά, πολιτικά) μίλησαν επιφυλακτικά. Το σημαντικό, όμως, είναι ότι τούτο έγινε πρώτη φορά στα χρονικά και, από τότε, τίποτε δεν έμεινε όπως πρώτα στο πανεπιστήμιο ούτε στην κοινωνία. Κάθε χρόνο πια όλα γίνονταν διαφορετικά. Το κλειστό κουκούλι έσπασε και βγήκε το μετάξι.

Η ιδέα γεννήθηκε στο **Ελληνικό Ίδρυμα Εξυπηρέτησής Πανεπιστημίων**, παράρτημα του **παγκοσμίου Ι.Ε.Π.**, σ' ένα φτωχικό κτίριο στην οδό Σινιόσογλου στην

Κάτω Τούμπα, όπου δρούσε ένας μικρός πυρήνας φοιτητών μαζί με δύο-τρεις καθηγητές.

Την εξέθεσε ο **Θεοδόσης Κοντόπουλος**, που, μετά, στην πράξη αποδείχθηκε ο μοχλός της. Την υποστήριξε αποφασιστικά ο **Δημήτρης Τούσης**, την κατέστρωσε

οργανωτικά ο **Μάνος Ιατρίδης** και την ενστερνίσθηκε ο καθηγητής **Αλέξανδρος Συμεωνίδης**, νεόφερτος τότε από την Αμερική και καινοτόμος, ο οποίος την ανεκώ- νωσε την πρωτοχρονιά του 1957 κατά το κόψιμο της βασιλόπιτας στο Ε.Ι.Ε.Π. όπου προήδρευε.

Η ιδέα

Τη «μονάδα κρούσης» και πραγμάτωσης της όμορφης, αλλ' ακόμη θεωρητικής ιδέας, έδωσε η **Επιμορφωτική Φοιτητική Ένωση του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Ε.Φ.Ε.Π.Θ.)** που διέθετε πολλά αξιόμαχα μέλη –φοιτητές– υψηλής ποιότητας. Πρόεδρός της ο **Χαράλαμπος Παπαδόπουλος**, «Σουσλώφ» της ιδέας, ιδεολόγος, ο **Γιάννης Αγγελίδης**. Δεν ήσαν μόνοι ασφαλώς.

Έτσι, η ρηξικέλευθη ιδέα έδρασε ενωτικά. Συστράτευσε και αρκετά στελέχη από τη **Φοιτητική Ένωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Φ.Ε.Π.Θ.)**, πιο μαζική οργάνωση που, ωστόσο, παρέμεινε μέχρι τέλους επιφυλακτική για να προστατεύ- σει τα πρωτεία της και τους σκοπούς της από μία φαινομενική «μεγαλοαστική ελίτ» ώστε, κατά την κρίση της, το διεκδικητικό φοιτητικό κίνημα να «μη εκφυλισθεί» σε εορτές φοιτητών - καθηγητών, που όλες τις άλλες ημέρες συγκρούονταν μεταξύ τους λόγω αντιθέτων θέσεων. Ανάλογες σκέψεις και ρητές επιφυλάξεις δεν έλει- ψαν ούτε στην πρωταγωνίστρια Ε.Φ.Ε.Π.Θ., αντίποδα της Φ.Ε.Π.Θ. Εκεί, όμως, επενεργούσαν παραγωγικά, τροφοδοτώντας έναν ανοικτό δημοκρατικό διάλογο με πλούσιες συνεισφορές.

Στο λαμπρό περιοδικό «**Φοιτητικά Γράμματα**» της Ε.Φ.Ε.Π.Θ., ο **Γιάννης Μα- νωλεδάκης**, μέλος της συντακτικής επιτροπής, αξιολογώντας ένα χρόνο περίπου αργότερα την πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα, έγραφε μεταξύ άλλων:

«Λίγοι φοιτητές, σφιγμένοι στις γραβάτες των, πανηγυρίζουν γιατί τους δόθηκε η ευκαιρία να πατήσουν επίσημα την Αίθουσα των Τελετών του πανεπιστημίου. Οι ίδιοι (...) θα παρελάσουν από τους δρόμους όπου πριν 15 μέρες έσπαναν τα κεφάλια των λίγους «τρελοί» που φώναζαν για ελευθερία τον εικοστό αιώνα (...). Υπάρχουν πολλοί φοιτητές που δεν έχουν ούτε τα ελάχιστα μέσα να σπουδάσουν κανονικά (...). Τα προβλήματα υψώνονται και πολλές φορές υπογραμμίζονται, αλλά δεν λύνονται χορεύοντας».

Αναφερόμενος στο αίτημα της ελευθερίας και στα σπασμένα κεφάλια, εννοούσε τις μαχητικές φοιτητικές διαδηλώσεις της Θεσσαλονίκης για την Κύπρο.

Ωστόσο, ο Αθηναίος φοιτητής **Δημήτριος Περρίκος**, φέροντας ιστορικό όνομα της Εθνικής Αντίστασης, δήλωνε στα «Φοιτητικά Γράμματα» την επόμενη χρονιά:

Φοιτητική Εβδομάδα 1959: Θεατρική παράσταση «Γιατρός με το στανιό» στο Βασιλικό Θέατρο.

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

Όλα τα αποδεχόταν ο Συμεωνίδης

Θα μου μείνει αξέχαστη η πίστη και η δύναμη του προέδρου των Φοιτητικών Εβδομάδων, αειμνήστου καθηγητή Συμεωνίδη, που ό,τι του ζητούσαμε ως Οργανωτική Φοιτητική Επιτροπή –και τα πλέον απίθανα– τα θεωρούσε δεδομένα και εκτελούνταν. **Ποτέ δεν έλεγε όχι αυτό δεν γίνεται.**

Πιστεύω ακράδαντα ότι ήταν η ψυχή των Φοιτητικών Εβδομάδων.

Γεώργιος Γ. Νικολαΐδης

Ο Γεώργιος Γ. Νικολαΐδης από το 1955 ήταν διευθυντής του Γραφείου Καλλιτεχνικών-Εκδρομικών και Ραδιοφωνικών Εκπομπών της Επιμορφωτικής Φοιτητικής Ενώσεως, έχοντας συγχρόνως τη συγγραφή, την επιμέλεια και την παρουσίαση των ημίωρων ραδιοφωνικών προγραμμάτων από τους δύο ραδιοφωνικούς σταθμούς της Θεσσαλονίκης. Το 1959 ήταν πρόεδρος της Φ.Ε.Π.Θ. στην 3η Φοιτητική Εβδομάδα (αρσενική φωτογραφία).

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

Χάρη στη Φοιτητική Εβδομάδα, οι «ταπεινοί» φοιτητές για πρώτη φορά συνεργάστηκαν ισότιμα με τον πρύτανη και με διαπρεπείς καθηγητές, εισήλθαν στην Αίθουσα Τελετών ως πρωταγωνιστές, ανέδειξαν στο ευρύτερο κοινό τις δημιουργικές τους ικανότητες, κατέστησαν σεβαστές τις προοδευτικές ιδέες τους, πραγμάτωσαν τις πρωτοποριακές πνευματικές προσδοκίες τους, ανοίχθηκαν στον έξω κόσμο και διεξεδίκησαν αποτελεσματικά μίαν αυτόνομη θέση στην ερμητικά τότε κλειστή κοινωνία. Από τα πρώτα χρόνια η Φοιτητική Εβδομάδα διευρύνθηκε και, από τότε, τίποτε δεν έμεινε όπως πρώτα στο πανεπιστήμιο ούτε στην κοινωνία. Κάθε χρόνο πια όλα γίνονταν διαφορετικά. Το κλειστό κουκούλι έσπασε και βγήκε το μετάξι.

«Πρέπει να ομολογήσω πως έμεινα κατάπληκτος για την αρτιότητα της οργάνωσης. Δεν είμαστε συνηθισμένοι εμείς τουλάχιστον οι φοιτηταί των Αθηνών σε διοργανώσεις εκδηλώσεων τοιούτου είδους ούτε ακόμη σε τόσο στενή συνεργασία φοιτητών και καθηγητών».

Στις 19 Απριλίου 1959, από την πρώτη σελίδα της εφημερίδας «Το Βήμα», ο επιφανής χρονογράφος **Πάυλος Παλαιολόγος** εγκωμιάζει την τρίτη κατά σειράν Φοιτητική Εβδομάδα. Γράφει:

«Από το Βορρά το φως. Σοβαρή, θετική, συγκρατημένη αλλά και ζεστή η Μακεδονία μας κάνει την καλή αρχή. Ωραία πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης να δει το φοιτητή και πέρα από τα φροντιστήρια, τις εξετάσεις, τις δύσκολες ώρες της επιστήμης και να οργανώσει την εβδομάδα του. Δεν είναι στις συνήθειες του τόπου μας η τόνωση της νεότητας (...). Μέσα δε στις χαρές να μη ξεχνούμε και τον άνθρωπο. Φοιτητές θα προσφέρουν τις φλέβες τους στην αιμοδοσία. Θα πάνε και στα νοσοκομεία να χαμογελάσουν στον άρρωστο. Θα μπουνέ και στις φυλακές να φέρουν το χάδι της ανοίξεως στον κατάδικο (...). Χαιρόμαστε την εβδομάδα σας. Παραπάνω ακόμα: αντλούμε πίστη από σας».

Ο Γ. Αγγελίδης ήταν τότε φοιτητής Νομικής και αντιπρόεδρος της Επιμορφωτικής Φοιτητικής Ενώσεως Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης (Ε.Φ.Ε.Π.Θ.) και υπεύθυνος του Γραφείου Διεθνών Σχέσεων και Τουρισμού.

Το άβατο που καταλύθηκε στην Αίθουσα Τελετών

Θυμάμαι πως στα μέσα της δεκαετίας του 1950, ο ρόλος του φοιτητή σαν δημιουργικού στοιχείου μέσα στην κοινωνία ήταν εντελώς παραγνωρισμένος. Αυτό είχε δυσάρεστο αντίκτυπο τόσο επάνω στην προσωπικότητα του φοιτητή, όσο και στην κοινωνία.

Οι «Εβδομάδες του Φοιτητή», που άρχισαν να πραγματοποιούνται από το 1957, είχαν σκοπό ακριβώς τη συγκέντρωση της προσοχής της κοινής γνώμης στο σπουδαστή ως

προσωπικότητα και κοινωνικό παράγοντα, την αναγνώριση της κοινωνικής του αποστολής και την πρόκληση του κοινού ενδιαφέροντος για τα πολλά, δυστυχώς άλυτα, προβλήματα που είχε να αντιμετωπίσει.

Οι φοιτητικές οργανώσεις από τα μέσα της δεκαετίας του 1950, άρχισαν κυρίως τους αγώνες τους για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων των φοιτητών και παράλληλα να στέλνουν τα μηνύματά τους προς τις πρυτανικές αρχές να

Φοιτητική Εβδομάδα 1959:
Προπύλαια Φιλοσοφικής Σχολής.

Σφυρηλατείται η ενότητα του φοιτητικού κινήματος

Εν τω μεταξύ, παρά τις δηλωμένες επιφυλάξεις και συνεπεία των επιφυλάξεων για το χαρακτήρα της, η Φοιτητική Εβδομάδα σφυρηλατεί την ενότητα του φοιτητικού κινήματος κι από το δεύτερο κιόλας βήμα της, το 1958, **ωθεί αποφασιστικά σε συγχώνευση τις δύο μεγάλες κι ανταγωνιστικές φοιτητικές ενώσεις: τη Φ.Ε.Π.Θ. και την Ε.Φ.Ε.Π.Θ.** Τα «Φοιτητικά Νέα», πληροφοριακό δελτίο της Ε.Φ.Ε.Π.Θ., παράλληλο προς τα λαμπρά «Φοιτητικά Γράμματα» της ίδιας ένωσης αλλά αμιγώς μαχητικό και διεκδικητικό όργανο των φοιτητών, δημοσιεύουν σχόλιο εντός πλαισίου με τίτλο **«Σταθμός στην ιστορία του πανεπιστημίου μας»:**

«Ο φοιτητικός κόσμος χαιρετίζει με συγκίνηση την ενεργό συμμετοχή της συγκλήτου του πανεπιστημίου στην διοργάνωση της "Εβδομάδας" που προγραμματίστηκε για το επτάήμερο 27 Απριλίου με 4 Μαΐου (1958).

»Ο ενθουσιασμός και η χαρά μας για την ανάμειξη των σεβαστών μας καθηγητών σε έργα που θα αγκαλιάσουν δασκάλους και φοιτητές σε μία απαρχή φοιτητικής ζωής, είναι μεγάλος και ανυπόκριτος».

Τέσσερις σελίδες μετά το παραπάνω σχόλιο το ίδιο πληροφοριακό δελτίο της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. δημοσιεύει εντός πλαισίου τη χαρμόσυνη είδηση «Για μία φοιτητική ενότη-

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

στρέψουν την προσοχή τους και να ενδιαφερθούν, επιτέλους, για το φοιτητή ως προσωπικότητα και ως μέλος της πανεπιστημιακής κοινότητας, πράγμα που μέχρι τότε απέφευγαν με επιμέλεια.

Γι' αυτό και ύστερα από τους παραπάνω αγώνες μας, η έναρξη των εκδηλώσεων της Α' Φοιτητικής Εβδομάδας τον Απρίλιο του 1957 έγινε με τον πιο επίσημο τρόπο στην Αίθουσα Τελετών του πανεπιστημίου μας (παλαιό κτίριο Φιλοσοφικής Σχολής), παρουσία των

θηρσκευτικών, πρυτανικών, πολιτικών και στρατιωτικών αρχών της πόλης.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο τότε καθηγητής της Ιατρικής Σχολής αείμνηστος Αλέξανδρος Συμεωνίδης.

Το γεγονός αυτό δεν θα το ξεχάσουμε ποτέ, διότι ήταν η πρώτη φορά που τιμήθηκαν οι φοιτητές τόσο από τους καθηγητές τους, όσο και από τις πρυτανικές αρχές, στην Αίθουσα Τελετών, που μέχρι τότε αποτελούσε χώρο άβατο και απροσπέλαστο για

φοιτητικές εκδηλώσεις. Ήταν μια μεγάλη ηθική νίκη του φοιτητικού κινήματος και ένα κομβικό και ενθαρρυντικό χρονικό σημείο για τη σταδιακή προσέγγιση καθηγητών – φοιτητών, που σηματοδότησε παράλληλα μια νέα εποχή συνεργασίας με τις πανεπιστημιακές αρχές και τους καθηγητές για την επίλυση των φοιτητικών προβλημάτων.

Γιάννης Αγγελίδης

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

τα». Ανακοινώνει:

«Σήμερα πιστεύουμε πως περισσότερο από κάθε άλλη φορά η θέληση για μία φοιτητική ενότητα έχει εξαφανίσει λεπτομερειακές οξυτήτες στις αντιλήψεις ανάμεσα στις δύο φοιτητικές ενώσεις –την Φ.Ε.Π.Θ. και την Ε.Φ.Ε.Π.Θ.– και δεν είναι μακριά ο χρόνος για την ποθητή ενοποίηση (...). Το διοικητικό συμβούλιο της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. εξέλεξε ήδη τετραμελή επιτροπή με τον πρόεδρο συν. Νικ. Μέρτζο, το γεν. γραμματέα Θαν. Γκαμέρα και τους συμβούλους Βασ. Θωμαΐδη και Φιλ. Παπαδόπουλο. Η επιτροπή αυτή έχει έτοιμο σχέδιο καταστατικού για την ενιαία Παμφοιτητική Ένωση και θα συνεργασθεί με τέσσερις αντιπροσώπους που θα εκλέξει το διοικητικό συμβούλιο της Φ.Ε.Π.Θ.».

Η ίδρυση της Φ.Ε.Α.Π.Θ.

Ένα χρόνο αργότερα, στις 12 Απριλίου 1959, κατά την τρίτη Φοιτητική Εβδομάδα γεννήθηκε η Φ.Ε.Α.Π.Θ. Γεννήθηκε μέσα σε μία μεγαλειώδη κοινή γενική συνέλευση των φοιτητών. Στα «Φοιτητικά Γράμματα» της ίδιας ιστορικής εποχής, που έχουν αλλάξει πλέον σχήμα και περιεχόμενο, δημοσιεύεται η ιδρυτική προκήρυξη και η διάρθρωση της Φ.Ε.Α.Π.Θ. σε επτά γραφεία δράσης υπό το διοικητικό συμβούλιο:

- Προνοίας Φοιτητού,

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

Άνδισαν τα νιάτα της Θεσσαλονίκης επάνω στη σκηνή

Απρίλης 1957

Ο τότε καθηγητής της Παθολογικής Ανατομικής του Α.Π.Θ., αείμνηστος Αλέξανδρος Συμεωνίδης, που ήταν πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής για την οργάνωση της πρώτης Φοιτητικής Εβδομάδας, ήταν παράλληλα και άνθρωπος της τέχνης, με ενεργό συμμετοχή στα δρώμενα του καλλιτεχνικού χώρου. Με την τελευταία του αυτή ιδιότητα, είχε την ιδέα να καλέσουμε το Εθνικό Θέατρο για μια ολοκληρωμένη παράσταση, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της πρώτης εκείνης Φοιτητικής Εβδομάδας. Ζήτησε λοιπόν, επιδιώκοντας πάντα το καλύτερο δυνατό, όπως συνήθιζε, μια ολοκληρωμένη παράσταση από το Εθνικό Θέατρο, εννοείται δωρεάν!

Αυτό ήταν φυσικά αδύνατον, επειδή τα χρονικά περιθώρια ήταν πολύ στενά για να ολοκληρωθούν οι προετοιμασίες (επιλογή έργου και ηθοποιών, μεταφορά σκηνικών κτλ.). Τελικά, κατάφερε να αποσπάσει υπόσχεση για μια ποιητική βραδιά, από ηθοποιούς του Εθνικού Θεάτρου, όπως την Άννα Συνοδινού, το Θάνο Κωτσόπουλο, το Θάνο Βόκοβιτς, το Βασίλη Διαμαντόπουλο, την Αλέκα Κατσέλη, την Έλσα Βεργή και

Ο Δ. Τούσης, γιατρός χειρουργός σήμερα, ήταν τότε φοιτητής της Ιατρικής και γραμματέας της Οργανωτικής και Εκτελεστικής Επιτροπής των Φοιτητικών Εβδομάδων 1957, 1958, 1959.

το νεαρό τότε Δημήτρη Παπαμιχαήλ.

Για την ποιητική αυτή βραδιά παραχωρήθηκε το τότε Στρατιωτικό Θέατρο, το οποίο όμως παρουσίαζε το πρόβλημα ενός άκομψου ανοίγματος μπροστά από την σκηνή, που γινόταν ακόμα πιο άσχημο από ένα ημικυκλικό χαμηλό τοίχιο - χώρισμα. Για να καλυφθεί η ασχήμια αυτού του ανοίγματος, απλώσαμε συμμάτινο πλέγμα και, τη συγκεκριμένη ημέρα, φοιτητές κουβαλούσαν με ό,τι μέσα μπορούσαν, ολόκληρα κλαδιά ανθισμένων δένδρων και λουλούδια από τους αγρούς, από τις αυλές σπιτιών και από τους κήπους του Καλού και του Πανταζή, τα οποία τοποθετήθηκαν επάνω στο πλέγμα και δημιούργησαν μια εντυπωσιακή σύνθεση.

Όταν βγήκαν στη σκηνή η Άννα Συνοδινού και ο Θάνος Κωτσόπουλος, για την έναρξη της ποιητικής βραδιάς, δεν έκρυψαν την κατάπληξη και το θαυμασμό τους για την πρωτοτυπία της διακόσμησης και η συγκίνησή τους ήταν έκδηλη.

Μας πρόσφεραν μια αξέχαστη βραδιά. Μάλιστα, όπως μας έλεγαν αργότερα, κατά τη διάρκεια της δεξίωσης που ακολούθησε προς τιμή τους, ένωσαν, όπως δήλωσε η Άννα Συνοδινού, ότι απήγγειλαν μέσα σε έναν απέραντο ανθόκηπο, περιτριγυρισμένοι από τα νιάτα της Θεσσαλονίκης. Ήταν Απρίλης του 1957.

Δημήτρης Τούσης

Η Άννα Συνοδινού
στην ποιητική
βραδιά της
Α΄ Φοιτητικής
Εβδομάδας

- Συντακτική Επιτροπή,
- Διεθνών Σχέσεων και Τουρισμού,
- Καλλιτεχνικών και Ψυχαγωγικών Εκδηλώσεων,
- Ραδιοφωνικών Εκπομπών,
- Τύπου και Εξορμήσεων.

Ο **Νίκος Γαλανός**, πρώτος πρόεδρος της Φ.Ε.Α.Π.Θ., υπογραμμίζει:

«Το όνειρο όλων των φοιτητών πραγματοποιήθηκε: η ενιαία, μοναδική και ισχυρά φοιτητική ένωση (...). Σκοπός μας είναι η εξύψωση του επιπέδου του φοιτητή και η προβολή του στη κοινωνία, όπου αύριο θα αποτελέσει την ηγέτιδα τάξη. Κύριος, όμως, σκοπός μας είναι η επίλυση των απείρων φοιτητικών προβλημάτων. Στο δύσκολο αυτό έργο μας, ευτυχώς έχουμε συμπαραστάτες τις πανεπιστημιακές μας αρχές με επί κεφαλής τον πρύτανη και επίτιμο πρόεδρο της φοιτητικής ενώσεως κ. Γ. Τσουτσουλόπουλο».

Στην αμέσως επομένη σελίδα ο **Βίκτωρ Νέτας**, Α΄ αντιπρόεδρος της Φ.Ε.Α.Π.Θ., δημοσιεύει άρθρο: «Τα προβλήματά μας. Έχουμε ιδανικά; Μείναμε χωρίς οδηγούς. Θέλουμε να δουλέψουμε για κάτι καλύτερο».

Σήμερα, μετά από πενήντα χρόνια

Τώρα, μετά μισόν αιώνα, διαπιστώνεται εξ αποτελέσματος ότι όσοι πρωταγωνίστησαν τότε στην κοινή γραμμή της Φοιτητικής Εβδομάδας και του φοιτητικού κινήματος, δούλεψαν για το καλύτερο σ' όλη τους τη ζωή. Παραμένουν πρωταγωνιστές. Έξι καθηγητές πανεπιστημίου: Γιάννης Χασιώτης, Γιάννης Μανωλεδάκης, Χρήστος Γέσιος, Νίκος Αθανασιάδης, Ντίνος Τριαρίδης, Βασίλης Θωμαΐδης - ίσως κι άλλοι. Ένα Α΄ κρατικό βραβείο μυθιστορήματος, δύο μάλιστα φορές, ο Νίκος Μπακόλας. Ένας ισόβιος αιρετός πρόεδρος του Ο.Α.Σ.Θ. ο Χαράλαμπος Παπαδόπουλος. Ένας πρέσβυς καθηγητής ο Νίκος Δημάδης. Δύο υπουργοί: Ντίνος Τριαρίδης και Νίκος Ακριτίδης. Αντιπρόεδρος της Βουλής ο Νίκος Κατσαρός, διοικητής Εθνικής Τραπέζης ο καθηγητής Δημήτριος Γερμίδης και γενικός διευθυντής Περιφέρειας Μακεδονίας - Θράκης ο Φίλιππος Παπαδόπουλος. Πλειάδα κορυφαίων ιατρών, δημοσιογράφων, συνεταιριστών, δικηγόρων, επιχειρηματιών, δασκάλων, άλλων επιστημόνων και ερευνητών.

Είναι η φοιτητική τάξη 1954 - 1960 που καθιέρωσε τη Φοιτητική Εβδομάδα και διεξήγαγε τις τρεις πρώτες. Μετά η σκυτάλη πέρασε σε άλλα χέρια νεοτέρων. Και η ευγενής σκυταλοδρομία συνεχίζεται. Αλλά εκείνη ήταν η αρχή.

Σήμερα, μετά μισό αιώνα, βλέπω με συγκίνηση στην πρώτη γραμμή κάποια παιδιά της εποχής εκείνης, από τις επόμενες τάξεις, που παρέλαβαν τη σκυτάλη και την μετέφεραν πολύ μπροστά.

Ένα κοριτσόπουλο μας ακολουθεί στις εξορμήσεις: Η Καίτη Καμπίτογλου, αντι-

Φοιτητική Εβδομάδα 1960: Τουρνουά σκακιού.

Η φοιτητική τάξη 1954 - 1960 καθιέρωσε τη Φοιτητική Εβδομάδα και διεξήγαγε τις τρεις πρώτες. Μετά η σκυτάλη πέρασε σε άλλα χέρια νεοτέρων. Και η ευγενής σκυταλοδρομία συνεχίζεται. Σήμερα, μετά μισό αιώνα, στην πρώτη γραμμή κάποια παιδιά της εποχής εκείνης, από τις επόμενες τάξεις, παρέλαβαν τη σκυτάλη και την μετέφεραν πολύ μπροστά.

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

πρύτανις σήμερα. Και στο «Ζάππειο», τη Μεγάλη Ακαδημία, ο Γιάννης παρακολουθεί εντατικά μαθήματα, πλάι στο Γιώργο Παπαγεωργίου. Φιλοδοξεί να αναδειχθεί κάποτε πρύτανης της «Ξερής». Αποτυγχάνει, όμως είναι σήμερα ο πρύτανης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Ιωάννης Αντωνόπουλος.

Σε μια Ελλάδα βαριά πληγωμένη...

Σε ποιο ιστορικό πλαίσιο, όμως, συνέβησαν αυτά: Ποια ήταν τότε η Ελλάδα; Ποια η Θεσσαλονίκη; Ποιο το πανεπιστήμιό της;

Μία πολύ σύντομη, έστω τηλεγραφική, αναφορά οδηγεί μάλλον σε ασφαλέστερη κατανόηση.

Όταν οι πρωταγωνιστές της Φοιτητικής Εβδομάδας εισήλθαν στο πανεπιστήμιο, το φθινόπωρο του 1954, συμπληρώνονταν πέντε μόλις χρόνια αφότου η Ελλάδα εξερχόταν καθημαγμένη και βαθειά διχασμένη, ιδιαίτερα η Μακεδονία μας, από έναν αιματηρότατο δεκαετή σχεδόν πόλεμο. 1940 - 1949: Έπος κατά των Ιταλών επιδρομέων και έπος των οχυρών κατά των Γερμανών εισβολέων. Κατοχή, θανάσιμη πείνα και καταστροφή αλλά ταυτόχρονα μεγαλειώδης Εθνική Αντίσταση, δεκατισμός ανδρών, εμπρησμοί δεκάδων χωριών και μαρτυρικά ολοκαυτώματα. Εμφύλιος, αδελφοκτονία, εκκένωση εκατοντάδων χωριών, μετακινήσεις ανέστιων πληθυσμών. Οι αριθμοί είναι τρομακτικοί αλλά έγκυροι και εύγλωττοι, για την περίοδο 1940 - 1949:

- 530.000 νεκροί,
- 1.200.000 άστεγοι,
- 60.000 ηττημένοι του Εμφυλίου,
- 28.000 Ελληνόπουλα στο Ανατολικό Μπλοκ και
- χιλιάδες εξορία ή φυλακή στο εσωτερικό.
- 3.000 πόλεις, κώμες και χωριά επλήγησαν βαρεια ή καταστράφηκαν ολοκληρωτικά.
- ερείπιο ένα σε κάθε τέσσερα κτίσματα της χώρας.

Κατεστράφησαν:

- το 53% του ζωικού κεφαλαίου,
- το 65% του τροχαίου υλικού,
- το 90% των γεφυρών,
- το 93,5% των σιδηροδρόμων,
- το 25% των δασών.

Ο Νίκος
Δεβλέτογλου,
σήμερα
καθηγητής
δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης, σε
φωτογραφία των
αρχών του 1960
–φοιτητής τότε–
και σε σημερινή
φωτογραφία.

Η γέννηση του φοιτητικού θεάτρου στο Πανεπιστήμιο

Ήταν τον Απρίλη του μακρινού 1957, όταν το όνειρο φοιτητικών γενεών πήρε, επιτέλους, σάρκα και οστά και στήθηκε» η 1η «Φοιτητική Εβδομάδα», μια εβδομάδα ολότελα δική μας, όπως έγραψαν τα έντυπα της εποχής. Στυλοβάτες και εργάτες της όλης προσπάθειας οι φοιτητές-μέλη του Π.Ι.Ε.Π. (Παγκόσμιο Ίδρυμα Εξυπηρέτησης Πανεπιστημίων) και της Ε.Φ.Ε.Π.Θ. (Επιμορφωτική Φοιτητική Ένωση Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης). Ψυχή και στυλοβάτης όλων των εκδηλώσεων ο «πατέρας» –όπως τον κρυφονομάζαμε– μικρός το δέμας, αλλά μεγάλος σε ιδέες και οράματα, αείμνηστος καθηγητής της Ιατρικής Σχολής Αλ. Συμεωνίδης.

Το μεγάλο γεγονός των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων ήταν η «ποιητική βραδυά»,

που παρουσίασαν ηθοποιοί του κλιμακίου του Εθνικού Θεάτρου Αθηνών και που ανέβηκαν στη Θεσσαλονίκη ειδικά για τη Φοιτητική Εβδομάδα. Στριμωγμένοι στα άβολα καθίσματα του, τότε, Στρατιωτικού Θεάτρου –που δεν υπάρχει πια– «κοινωνούσαμε» το θείο λόγο του αρχαίου δράματος. Θ. Κωτσόπουλος, Α. Συνοδινού και ο νεαρός Δ. Παπαμιχαήλ μας χάρισαν αξέχαστες στιγμές απαγγελίας, μέσα από επιλεγμένα αποσπάσματα από την τραγωδία «Αίας» του μεγάλου μας τραγικού ποιητή Σοφοκλή. Επί ένα δίωρο απολαμβάναμε μαγεμένοι τα «ιερά τέρατα» του ελληνικού θεάτρου ν' αρθρώνουν τον αρχαίο λόγο, με τέχνη απαράμιλλη, όπως μόνο αυτοί ήξεραν και μπορούσαν.

Το ταξίδι στο όνειρο είχε αρχίσει. Ο

Φοιτητική Εβδομάδα 1959 έως 1962.

Θεσσαλονίκη:

Το 1923 υποδέχεται 130.000 ανέστιους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής που μετά 30 χρόνια στεγάζονται ακόμη σε παραπήγματα και χαμόσπιτα οι πιο πολλοί.

Το 1943, 48.000 Θεσσαλονικείς Εβραίοι οδηγούνται στο ολοκαύτωμα από τους Γερμανούς. Στα Εβραϊκά Μνήματα θα κτισθεί, μετά, η πανεπιστημιούπολη.

Μεταξύ 1943 - 1953 συρρέουν 100.000 άστεγοι εσωτερικοί πρόσφυγες για να σωθούν απ' τη φωτιά και τη σφαγή. Η κοινωνία της, χωρίς πια ιστό ούτε επαρκή οικονομική υποδομή, είναι ερμητικά κλειστή, φτωχή κι εσωστρεφής. 302.000 κάτοικοι δίχως συνοχή, δεκάδες χιλιάδες άνεργοι κι άστεγοι.

Το πανεπιστήμιο που ξύπνησε και γιγαντώθηκε

Πανεπιστήμιο είναι ουσιαστικά μονάχα το μεγαλοπρεπές οθωμανικό **Ινταντιέ**. Το επονομάζουμε Τέμενος των Μουσών, διότι στο υπέρθυρό του γράφει με χρυσά γράμματα «Μούσαις Χάρισι Θύε». Εκεί διδάσκονται οι τρεις - τέσσερις χιλιάδες φοιτητές όλων των σχολών, ζουν, μελετούν, συζητούν όλοι μαζί εκεί. Από την αίθουσα 41 παρακολουθού-

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς**Θεσσαλονίκης**

σπόρος είχε ριχτεί κι άνθισε και θέρειψε γρήγορα. Το αμέσως επόμενο βήμα ήταν η πρόσκληση του θεατράνθρωπου Κάρολου Κουν –που βρισκόταν στην πόλη μας– με μεσολάβηση και πάλι του καθηγητή Αλ. Συμεωνίδη, να μας διδάξει τα βασικά της θεατρικής τέχνης. Για 2 μαγικές βδομάδες, στο κτίριο της Χ.Α.Ν.Θ., με υπομονή και επιμονή απέραντη ο μεγάλος δάσκαλος μας «έμπασε» στον κόσμο του θεάτρου, ένα κόσμο μαγικό, συναρπαστικό, απέραντο.

Η προσπάθειά μας ωρίμασε κι άρχισε να καρπίζει, όταν έφθασε στην πόλη μας ο ταλαντούχος και έμπειρος σκηνοθέτης Κυριαζής Χαρατσάρης και ανέλαβε το θέατρο. Μάζεψε γύρω του τα νεαρά φοιτητικά βλαστάρια και με δουλειά ατέλειωτη και επιμονή, μετέτρεψε τον ενθουσιασμό και τη

θέλησή μας σε έργο γόνιμο και δημιουργικό που σημάδεψε τη γενιά μας, το φοιτητικό κίνημα και την πόλη της Θεσσαλονίκης. Το «Φοιτητικό Θέατρο» είχε γεννηθεί.

Ακολούθησε το «ανέβασμα» ενός πλήθους θεατρικών έργων, με μεγάλη επιτυχία και ακόμη πιο μεγάλη συμμετοχή θεατών - φοιτητών και πολιτών.

Χαρακτηριστικά θυμάμαι να αναφέρω τα έργα:

- Μολιέρος: «Γιατρός με το στανιό» (Γενάρης 1959),
 - Πλαύτος: «Aulularia - Η κωμωδία της τσουκάλας» (Απρίλης 1959),
 - Figueiredo: «Αλεπού και σταφύλια» (Απρίλης 1960),
- και ακόμα τα έργα:
- «Δεν υπάρχει τρένο για τη Ρώμη»,

- «Μπροστά στο θάνατο»,
- «Στρατόπεδο Ντε-Πε»,
- «Αβρότητες», κ.ά.

Για την ιστορία και μόνο αναφέρω όσα ονόματα πρωτεργατών της κίνησης θυμάμαι –οι άλλοι ας με συγχωρέσουν για την αθέλητη παράλειψη. Αυτά είναι: Γ. Σεφερτζής, Γ. Καβούνης, Δ. Δημητριάδης, Χ. Γέσιος, Κ. Κούγκας, Ε. Μαλικιέντζου, Κ. Βαλαβάνης, Β. Σμυρνής, Ν. Δεβλέτογλου, Κ. Αγγουριδάκης, Ν. Άντσος, Χρ. Πλακίδης, Λ. Κεσίσογλου, Κ. Λογοθέτη, Γ. Νικολόπουλος, Λ. Δημητριάδου, Γ. Χριστάκης, Σ. Νεράντζη, Γ. Σκιαδάς, Φ. Δωδόπουλος, Ρ. Λαδά, Γ. Βαλουμάς, και πολλοί άλλοι.

Νίκος Γ. Δεβλέτογλου

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

Φοιτητική Εβδομάδα 1959:
Παρέλαση του πεννηντάλεπτου.

με τα μεγάλα ματς στο γήπεδο του Π.Α.Ο.Κ. όπου αργότερα θα ανεγερθεί το κτίριο της Θεολογικής Σχολής και έπειτα της Νομικής. Η αυλή του είναι το Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο. Σιγά σιγά ανεγείρονται τα πρώτα κτίρια: πρώτα τα νέα κτίρια, το παλαιό караγιαπί του μεσοπολέμου, όπου στεγάζεται η Γεωπονική Σχολή. Έπειτα το Χημείο, μετά η Φυσικομαθηματική Σχολή και το Αστεροσκοπείο.

Μέσα σε έξι χρόνια οι πρωτοτείες του 1954 ζουν ένα απίστευτο θαύμα. Αλλά πώς ζουν; Δύο - δύο ή και τρεις μαζί σε μία κάμαρα όσοι ήλθαν απ' την επαρχία περιμένοντας το καλάθι με τα τρόφιμα απ' τη μητέρα. Στοιβάζονται, για μελέτη, όπου βρουν: Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου σε μία αίθουσα, Βιβλιοθήκη της Φοιτητικής Λέσχης στην οδό Εθνικής Αμύνης, όπου στεγάζονται οι φοιτητικές ενώσεις και παίρνουν γάλα το πρωί δωρεάν οι επαρχιώτες. Δημοτική βιβλιοθήκη στη Χ.Α.Ν.Θ. Το πρωινό συσσίτιο παρασκευάζουν εθελοντές Θεσσαλονικείς φοιτητές.

Το 1955, 1η Απριλίου, ξεσπάει στην **Κύπρο** ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α. και οι φοιτητές, από κοντά τους και μαθητές, χυμούν με λύσσα κι όνειρο σε βίαιες διαδηλώσεις όπου ρέει αίμα: «**Ένωσις και μόνον Ένωσις**». Μέχρι το καλοκαίρι 1958 οι πρωτοτείες του 1954 βίωσαν κατάκαρδα τον απαγχονισμό 13 μικρών παλικαριών στην Κύπρο και 108 μαχητών. Ανάμεσά τους, τελευταίος, ο συνάδελφός μας **Κυριάκος Μάτσης**.

Δεν έχουν καιρό για κομματισμό. Έχουν όμως απίστευτα προβλήματα. Και δεν έχουν πάσο ούτε στα λεωφορεία. Το τραμ περνάει κάτω απ' την Καμάρα, η οδός Τσιμισκή καταλήγει δυτικά - ανατολικά σε αδιέξοδα ανάμεσα στη Διαγώνιο και στα καμένα Λαδάδικα.

Στον καφενέ του Μήττα, με τον παραδείσιο υπερυψωμένο κήπο και τα μαρμάρινα περίτεχνα τραπέζια, παίζουν ξερή. Σαββατοκύριακα εξορμούν στα σύνορα να φέρουν το νεανικό χαμόγελο στους ακρίτες - στρατιώτες και στους χωρικούς.

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

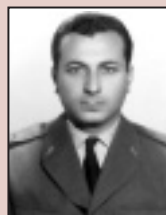
Η παρέλαση του πεννηντάλεπτου

Μία πρωτότυπη και ευρηματική εκδήλωση της Φοιτητικής Εβδομάδας του 1959 ήταν η παρέλαση του πεννηντάλεπτου.

Έγινε στις 26 Απριλίου στις 11.00 το πρωί στην παραλιακή λεωφόρο. Επάνω σε μια χαραγμένη λωρίδα στο μέσον της λεωφόρου, οι πολυάριθμοι περπατητές της ανοιξιάτικης κυριακάτικης «βόλτας», παρέθεταν το ένα πεννηντάλεπτο δίπλα στο άλλο, από το Λευκό Πύργο μέχρι την Πλατεία Αριστοτέλους.

Ο πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής Α. Συμεωνίδης συμμετέχει στην παρέλαση του πεννηντάλεπτου.

Ο Κ. Βαλαβάνης, γιατρός σήμερα, ήταν τότε μέλος της Οργανωτικής και Εκτελεστικής Επιτροπής της Φοιτητικής Εβδομάδας και σύνδεσμος στο φοιτητικό θέατρο.

Στη φωτογραφία της εφημερίδας «Μακεδονία» φαίνεται ο πρόεδρος της εκτελεστικής επιτροπής, καθηγητής Αλέξανδρος Συμεωνίδης, να συμμετέχει στην εκδήλωση. Η ανταπόκριση από μέρους του κοινού της πόλης ήταν εγκάρδια και η συμμετοχή του συγκινητική. Ο έρανος πέτυχε το σκοπό του.

Η Φοιτητική Εβδομάδα άρχισε με διστακτικά αλλά φρόνιμα βήματα και εξελίχθηκε σε θεσμό με σταθερή και ανοδική πορεία. Οι εκδηλώσεις έγιναν δεκτές με ενθουσιασμό από τους καθηγητές, τους φοιτητές και το κοινό της πόλης.

Φοιτητική Εβδομάδα ήταν για εμάς: συνεργασία, φιλία, ευρηματικότητα, μεθοδικότητα, συναδέλφωση, χιούμορ, φλερτ, εκπαίδευση, ευγενής άμιλλα, δυναμική, προβληματισμός, εξωστρέφεια, σοβαρότητα, υπευθυνότητα, διασκέδαση, ευθυμία, και γενικώς ευρύτητα πνεύματος.

Κωνσταντίνος Βαλαβάνης

Η πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα

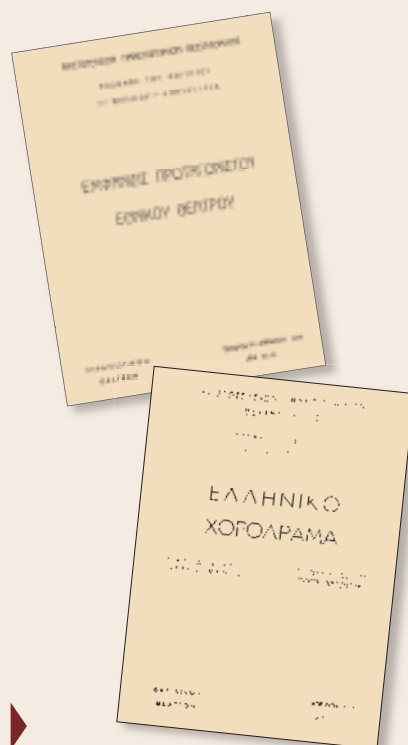
Μέσα σ' αυτόν τον κόσμο γεννιέται, το 1957, η πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα. Στην πλατειά οργανωτική επιτροπή πρόεδρος ο πρύτανης Σταύρος Παξινός, γραμματέας ο φοιτητής της Ιατρικής Δημήτρης Τούσης, μέλη οι καθηγητές εκπρόσωποι των σχολών και τα προεδρεία των δύο φοιτητικών ενώσεων.

Στην εκτελεστική επιτροπή προεδρεύει ο καθηγητής Αλέξανδρος Συμεωνίδης, εμπνευσμένος άνθρωπος, καλλιεργημένος, σύντροφος των φοιτητών. Βάζει πιάνο με ουρά στο ΑΧΕ-ΠΑ, καλεί τους φοιτητές του της Ιατρικής, έρχεται η Τζίνα Μπαχάουερ αυτοπροσώπως και παίζει για χατίρι τους. Γραμματέας πάλι ο Δημήτρης Τούσης. Λάντζα οι πρωταγωνιστές.

Το πρώτο πρόγραμμα περίπου: εκκλησιασμός, λαμπαδηφορία το βράδυ, κατάληξη στη Νέα Παραλία που μόλις αρχίζει να διαμορφώνεται κι είναι γεμάτη χαμάλικα μεγάλα κάρτα φορτωμένα με βαρέλια γλυκό κρασί. Παίζουν οι ορχήστρες, παλλαϊκό γλέντι. Εορτή στην Αίθουσα Τελετών. Ο Γιάννης Μάντακας διευθύνει και εμπνέει τη φοιτητική χορωδία του πανεπιστημίου. Έκθεση φοιτητικών έργων ζωγραφικής. Παράσταση του Εθνικού Θεάτρου. Ο Θάνος Κωτσόπουλος απαγγέλλει Σολωμό, η νεαρή Άννα Συνοδινού πρωταγωνιστεί σε αρχαία κωμωδία. Πυρετός. Κι αλληλεγγύη, όμως. «Παρέλαση των πενηνταλέπτων» στη παραλία. Φοιτητές και Θεσσαλονικείς καλύπτουν μία λευκή ευθεία μήκους 600 μέτρων με τη μισή δραχμούλα του ο καθένας. Ο οβολός του φοιτητή μοιράζεται, έπειτα, στην πρόνοια του φοιτητού, σε ασθενείς και σε φυλακισμένους.

... και έπεται συνέχεια

Τα επόμενα χρόνια μετέχουν χορευτικά συγκροτήματα από Τσεχοσλοβακία και Γιουγκοσλαβία, η Πανεπιστημιακή Συμφωνική Ορχήστρα του Μάιντς Γερμανίας. Η «Θεοφανώ» του Άγγελου Τερζάκη παρουσιάζεται από το Εθνικό Θέατρο με πρωταγωνιστή το Νίκο

Αναμνήσεις εκείνης της γενιάς

Δεν έλειψαν και τότε οι επιφυλάξεις

Στην πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα του 1957 (31 Μαρτίου ως 7 Απριλίου του 1957) υπήρξαν, βέβαια, και αντιδράσεις από πλευράς φοιτητών, που αφορούσαν το περιεχόμενο και τους στόχους της «Εβδομάδας» και τα κίνητρα ορισμένων από τους διοργανωτές της.

Παραθέτω μερικά χαρακτηριστικά αποσπάσματα από ένα κείμενό μου, που δημοσιεύθηκε στα «**Φοιτητικά Γράμματα**» του Μαρτίου 1958 και που παραλίγο να προκαλέσει την πειθαρχική μου δίωξη!

«Φοβούμαι πως η “Εβδομάδα του Φοιτητή”, με οποιοσδήποτε αγαθός προθέσεις κι αν έγινε, ήταν μια εξεζητημένη θα έλεγα “εκδήλωση”, με την έννοια ότι έλειπε ο αυθορμητισμός, η παμφοιτητική συμμετοχή, έλειπε η ψυχή του φοιτητή...

»Πιστεύουμε πως υπήρξαν ιδεολόγοι ανάμεσα στους πρωτεργάτες της ιδέας της “Εβδομάδας του Φοιτητή”, που σ’ αυτήν οραματίστηκαν το ξεκίνημα για τη δημιουργία φοιτητικής ζωής και παράδοσης...

»Ωστόσο, ανάμεσα στους ιδεολόγους αυτούς υπάρχει η μερίδα των “δραστήριων” φοιτητών που περιμένουν πίσω από την πανεπιστημιακή εκδήλωση να προβάλουν το εγώ τους...

»Λίγοι φοιτητές σφιγμένοι στις γραβάτες

Ο Ιωάννης Μανωλεδάκης, φοιτητής τότε (αριστερά), είναι σήμερα ομότιμος καθηγητής του Α.Π.Θ.

τους πανηγυρίζουν γιατί τους δόθηκε η ευκαιρία να πατήσουν επίσημα την Αίθουσα Τελετών του πανεπιστημίου. Οι ίδιοι θα χορέψουν στο γλέντι της άλλης μέρας και θα παρελάσουν κρατώντας τις αναμμένες λαμπάδες από τους δρόμους όπου πριν 15 μέρες έσπαναν τα κεφάλια τους λίγοι “τρελοί” φοιτητές που φώναζαν για ελευθερία στον εικοστό αιώνα...

»Υπάρχουν φοιτητές που δεν έχουν ούτε τα ελάχιστα μέσα να σπουδάσουν κανονικά...

»Τα προβλήματα υψώνονται και πολλές φορές υπογραμμίζονται, αλλά δεν λύνονται χορεύοντας.

»Αν η Εβδομάδα του Φοιτητή δεν ασχολείται με τη λύση των προβλημάτων αυτών, δεν βρίσκω για ποιο λόγο φέρει αυτό το όνομα.»

Ι. Μανωλεδάκης

Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορία

Τζόγια· παίζεται μέσα στη Ροτόντα, όπου εισβάλλουν και ιππείς χωρίς ουδείς να ενοχληθεί· καιτοι παρίστανται επιφανείς καθηγητές Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Θεολογίας.

Στο «Ολύμπιον» προβάλλεται ο σπαρταριστός Κύριος Υλό. Νουβέλ Βαγκ στο «Πατέ», Αϊζενστάιν με μαθήματα Παύλου Ζάννα στον «Αλέξανδρο». Δημήτρης Μυράτ στο Βασιλικό Θέατρο.

Εν τω μεταξύ, το 1958, ιδρύεται από το Ε.Ι.Ε.Π. το Φοιτητικό Θέατρο. Πρώτα μαθήματα παραδίδει εθελοντικά ο μέγας Κάρολος Κουν. Σκηνοθέτης και δάσκαλος των φοιτητών ηθοποιών αναλαμβάνει ο Ζήσος Χαρατσάρης, που το 1959 ανεβάζει την κωμωδία «Η Τσουκάλ» του λατίνου ποιητή Τίτου Πλαύτου στην τρίτη Φοιτητική Εβδομάδα.

Παίζουν μονάχα άρρενες φοιτητές υποδυόμενοι και τους γυναικείους ρόλους. Ευνομία ο Γιάννης Νικολόπουλος. Μάγειρος ο Νίκος Άντσος. Φωνή της Φαίδρας ο Χρήστος Γέσιος... Τέτοια...

Πριν από λίγες εβδομάδες, μετά από πρόσκληση του πρύτανη Γιάννη Αντωνόπουλου, συναντηθήκαμε, σε μία ακόμη συνεδρίαση «φοιτητών», μερικοί από τους πρωταγωνιστές εκείνων των παλαιών καιρών, έπειτα από μισόν αιώνα. Και το ρολόι γύρισε πίσω, πενήντα χρόνια πίσω, ώρα νιότης.

Παλίπαιδες ή παιδιά με λευκά μαλλιά; Ποιος ξέρει; Εκείνο, ωστόσο, που ξέρουμε καλά είναι ότι τότε, σ' εκείνες τις συνθήκες που δεν πιστεύουν τα παιδιά μας ούτε τα εγγόνια μας, επικρατούσε μια ορμή, μια αισιοδοξία, μια δίψα για δημιουργία. Ερχόμαστε από μια νεανική γενιά που δημιούργησε τη σύγχρονη Ελλάδα. Στην ιστορία και στην κοινωνία ήμασταν κι εμείς εκεί, διότι ήμασταν στην πρώτη Φοιτητική Εβδομάδα, στην πρωτοπορία.

Τιμήθηκαν οι πρωτεργάτες της Φοιτητικής Εβδομάδας

Τιμητική εκδήλωση για τους πρωτεργάτες του θεσμού της Φοιτητικής Εβδομάδας την περίοδο 1955-1960 διοργάνωσε η πρυτανεία στις 18 Απριλίου στην αίθουσα τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής, εκεί απ' όπου ξεκίνησε. Η εκδήλωση, που εντάχθηκε στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων της φετινής Φοιτητικής Εβδομάδας, περιελάμβανε έκθεση με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και βράβευση των θεμελιωτών του θεσμού.

«Η πρυτανεία θεώρησε υποχρέωσή της να σας τιμήσει για το σημαντικό έργο που προσφέρατε», δήλωσε ο πρύτανης Γιάννης Αντωνόπουλος. «Παρόλο που φαίνεται ότι το πανεπιστήμιο σήμερα σας τιμά, ουσιαστικά συμβαίνει το αντίστροφο. Μας τιμάτε εσείς με τη σημερινή σας παρουσία».

Σε κλίμα έντονης συγκίνησης ακολούθησαν και οι δηλώσεις των τιμηθέντων κατά τη διάρκεια της βράβευσής τους. «Η Φοιτητική Εβδομάδα ήταν για μας η χρονική περίοδος εκείνη που αισθανόμασταν ελεύθεροι. Κάναμε κάτι που το χαϊρόμασταν και αργότερα αντιληφθήκαμε το σπουδαίο

ρόλο που έμελλε να παίξει», υπογράμμισε ο Κ. Τριαρίδης. «Σήμερα επιστρέψαμε στο πανεπιστήμιο που μας ενώνει και μας συγκινεί. Δεν είναι μια τιμητική εκδήλωση απλά. Ξαναζούμε το τότε και γι' αυτό σας ευχαριστούμε ιδιαίτερα», ανέφερε συγκινημένος ο Ν. Μέρτζος.

Οι τιμηθέντες φοιτητές δεν είναι άλλοι από τους: Γιάννης Αγγελίδης, Κώστας Αγγουριδάκης, Κώστας Βαλαβάνης, Αφρούλα Δημητριάδου, Δημήτρης Δημητριάδης, Σοφοκλής Ευθυμιάδης, Βασίλης Θωμαΐδης, Γιώργος Καβούνης, Θεόδωρος Κοντόπουλος, Δέσποινα Μανδάνη, Νίκος Μέρτζος, Γιάννης Μανωλεδάκης, Σουζάνα Νεράτζη, Στέλιος Νέστωρ, Γιώργος Νικολαΐδης, Γιάννης Νικολόπουλος, Γιώργος Παπαγεωργίου, Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Βάσω Τοκαλίδου, Μάνια Τσίτσα, Ντίνος Τριαρίδης, Βασίλης Σμυρνής, Δημήτρης Τούσης, Κώστας Φουρτζής, Γιάννης Χασιώτης, Γιάννης Χριστάκης και ο εκλιπών Νίκος Άντζος, που απεβίωσε πριν από λίγες μέρες και το βραβείο παρέλαβε ο Κώστας Αγγουριδάκης.

Στόχος της Φοιτητικής Εβδομάδας είναι να φιλοξενήσει τα φοιτητικά όνειρα, να ενθαρρύνει προσπάθειες, να συσπειρώσει δυνάμεις, να δώσει ευκαιρίες για συμμετοχή και να αποτελέσει μια όαση, ένα πολιτιστικό φόρουμ υψηλών προδιαγραφών, το οποίο θα προβάλλει δυναμικά το πραγματικό πρόσωπο του πανεπιστημίου μας, το πρόσωπο εκείνο που συχνά και για λόγους περιέργους αρνούνται να προβάλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005: 14η Γιορτή Ενόργανης Γυμναστικής.

Φοιτητική Εβδομάδα: Βήμα (δια)πολιτισμού

Όταν το 1999 η πρυτανεία του Α.Π.Θ. σε συνεργασία με την Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής, αποφάσισαν να αναβιώσουν τη Φοιτητική Εβδομάδα, γνώριζαν πως έβαζαν ένα δύσκολο στοίχημα. Άλλωστε, είχαν περάσει πολλά χρόνια από τότε που ο θεσμός εισέβαλε δυναμικά στα πολιτιστικά πράγματα του πανεπιστημίου μας, φέρνοντας κυριολεκτικά τα πάνω κάτω, ακόμη και στις σχέσεις φοιτητών με το αυστηρότατο τότε καθηγητικό κατεστημένο. Άλλη η Ελλάδα του 1955 και ο φοιτητόκοσμος της και

άλλη η Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα των ανοικτών συνόρων, των άπειρων επιλογών, των ερασμιακών προγραμμάτων, των δορυφορικών και διαδικτυακών λήψεων και ασφαλώς των πιο «χορτάτων» φοιτητών. Όμως, ο χρόνος, ο μέγας κριτής όλων των αποφάσεων, δεν άργησε να διαλύσει τις πρώτες επιφυλάξεις, αντικαθιστώντας τις σιγά σιγά με ψήγματα αισιοδοξίας. Για να φτάσουμε έτσι αισίως στο 2005, ακριβώς ένα μήνα μετά το πέρας και της έβδομης

κατά σειρά ετήσιας «Φοιτητικής Εβδομάδας», φορτωμένοι με ακόμη μεγαλύτερη αισιοδοξία ως προς το μέλλον του θεσμού.

του **Σάββα Πατσαλίδη**
καθηγητή του Τμήματος
Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας,
προέδρου
της Φοιτητικής Εβδομάδας

Φιλοξενεί όνειρα και ενθαρρύνει προσπάθειες

Σίγουρα ούτε φέτος ήταν όλα τέλεια. Έγιναν κάποια λάθη, εντοπίστηκαν παραλείψεις και ορισμένες μουντζούρες, όμως τα κέρδη ήταν και πάλι πολλαπλάσια. Εάν πριν από κάποια χρόνια μας έλεγαν ότι θα έφτανε στιγμή κατά την οποία οι εκδηλώσεις της Φοιτητικής Εβδομάδας θα ενεργοποιούσαν περίπου δύο χιλιάδες φοιτητές, σίγουρα δεν θα το πιστεύαμε. Και όμως, τόσοι συμμετείχαν φέτος (2005), ενώ υπολογίζεται ότι παρακολούθησαν τις εβδομήντα εκδηλώσεις περίπου 30.000 άτομα, αριθμοί που αποδεικνύουν ότι οι νέοι μας αντέχουν ακόμη, δεν τους ισοπέδωσαν εντελώς οι σειρήνες της φαστφούντ (αν)αισθητικής, του χωαδερφισμού. Έχουν πράγματα να δώσουν, αρκεί να υπάρχει ο κατάλληλος φορέας για να τα στεγάσει.

Και αυτός είναι ο ρόλος της Φοιτητικής Εβδομάδας, να φιλοξενεί όνειρα, να ενθαρρύνει προσπάθειες, να συσπειρώνει δυνάμεις, να δίνει ευκαιρίες για δημιουργία

Φοιτητική Εβδομάδα:
Βήμα (δια)πολιτισμού

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Θεατρική παράσταση
«Μπρεχτ και Χίτλερ».

και συμμετοχή, να ανοίγει δρόμους για μια καλύτερη και ουσιαστικότερη επικοινωνία με τον ευρύτερο χώρο, εγχώριο και αλλοδαπό.

Εγρήγορση και προσπάθεια

Στη μελαγχολία που προκαλεί η «μακντοναλντοποίηση» αισθημάτων και πνευμάτων, θέλουμε, ως Επιτροπή, η Φοιτητική Εβδομάδα να είναι μια όαση, ένα πολιτιστικό φόρουμ υψηλών προδιαγραφών, το οποίο θα προβάλλει δυναμικά το πραγματικό πρόσωπο του πανεπιστημίου μας, το πρόσωπο εκείνο που συχνά και για λόγους περίεργους αρνούνται να προβάλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ενώ αντίθετα, με ιδιαίτερη «χαρά» σπεύδουν να προβάλουν οτιδήποτε έχει να κάνει με τους βανδαλισμούς, τις φωτιές, και τις καταλήψεις των πολύ ολίγων. Είναι προφανές πως η βία πουλάει πολύ πιο εύκολα από το πνεύμα. Διότι, εάν έψαχναν λιγάκι, θα έβλεπαν ότι πίσω από την πολιορκητική αφισκόλληση, τα μεγάφωνα, τα γκράφιτι, τη γενικότερη ρύπανση και ασχήμια, η ουσιαστική δουλειά συνεχίζεται. Σίγουρα δεν βρισκόμαστε ακόμη εκεί που θα θέλαμε ή εκεί που το απαιτούν οι ιδιαίτερα ανταγωνιστικοί καιροί μας. Έχουμε δρόμο να διανύσουμε, και δεν είναι διόλου εύκολος. Χρειάζεται συνεχής εγρήγορση και προσπάθεια. Και η Φοιτητική Εβδομάδα είναι μέρος αυτού του επίπονου, ωστόσο πολύ όμορφου εγχειρήματος. Το θέμα είναι να κρατήσουμε τις μηχανές αναμμένες, να συνεχίσουμε το ανηφορικό οδοιπορικό, έτσι ώστε κάθε χρόνο η Φοιτητική Εβδομάδα να βγαίνει προς τα έξω ολοένα και πιο δυνατή, πιο αισιόδοξη και, γιατί όχι, πιο φιλόδοξη και ασφαλέστατα με περισσότερους φοιτητές-δημιουργούς στους κόλπους της. Άλλωστε, εκεί βρίσκεται το κλειδί της επιτυχίας: στη μαζική φοιτητική συμμετοχή. Πρέπει να επιστρέψει ο φοιτητικός ενθουσιασμός στο θεσμό, ένας ενθουσιασμός ανάλογος με εκείνον που κάποτε τον είχε φέρει στη ζωή.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Θεατρική παράσταση
«Ροζ τελετή».

Το παλιό δίνει τη θέση του στο καινούργιο

Θαρρώ πως είναι κοινός τόπος η άποψη που λέει ότι το «μοντέρνο» δεν είναι επιλογή αλλά αναγκαιότητα. Και οι νέοι οφείλουν να είναι «μοντέρνοι», εφόσον θέλουν να προχωρήσουν, να αλλάξουν πράγματα, να αφήσουν τη σφραγίδα τους στο κοινωνικό σώμα. Μολονότι ακούγεται κάπως «άγριο», δεν παύει να είναι πέρα για πέρα αληθινό: Αλίμονο στους πολιτισμούς εκείνους στους οποίους οι γέροι αρνούνται να «πεθάνουν» και οι νέοι «φοβούνται» να γεννηθούν. Κάθε πολιτισμός έχει ανάγκη τα ανήσυχα και εκτός πεπατημένης όνειρα του νέου για να επιβιώσει. Και η Φοιτητική Εβδομάδα εκτιμάμε πως μπορεί να λειτουργήσει σαν ένα εργοτάξιο ονείρων, αρκεί

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Λαμπαδηδρομία.

να βοηθήσουν όλοι. Το σλόγκαν «κάθε πέρσι και καλύτερα» είναι γι' αυτούς που επιμένουν να παραμένουν αμέτοχοι. Προσωπικά δεν πιστεύω σε τέτοιες επίφοβες συγκρίσεις και αποτιμήσεις. Και τούτο επειδή νιώθω πως όλες οι εποχές δίνουν και παίρνουν. Δεν υπάρχει η τέλεια ιστορική στιγμή. Πράγμα που σημαίνει ότι κάθε γενιά είναι «καταδικασμένη», μέσα στις συνθήκες που ζει, να δοκιμάζει τις αντοχές της και τη δημιουργικότητά της. Έργο της είναι να αποτιμά το χτες, να κρίνει το σήμερα και να προλειαίνει το έδαφος για το αύριο. Η κρίση του πολιτισμού πάντοτε θα υπάρχει, άλλοτε πιο έντονα άλλοτε όχι, το θέμα είναι πώς την αντιμετωπίζουμε.

Είναι γνωστό ότι οι κοινωνίες που προοδεύουν είναι εκείνες που αντί να γκρινιάζουν και να παραιτούνται, μεταμορφώνουν την όποια κρίση σε δημιουργική ενέργεια. Ο εφησυχασμός ποτέ δεν έδωσε τέχνη επιπέδου, και τούτο επειδή η τέχνη είναι παιδί ανησυχίας και αποριών γύρω από τον άνθρωπο και τον κόσμο. Το γεγονός ότι η μεταμοντέρνα συνθήκη έχει περάσει το ταμείο πάνω από τον άνθρωπο, είναι ένας επιπλέον λόγος να στηρίξουμε τον άνθρωπο. Και η Φοιτητική Εβδομάδα έχει ως προμετωπίδα της τον άνθρωπο. Και εύχομαι με το πέρασμα του χρόνου ο θεσμός να είναι σε θέση να αγκαλιάσει ακόμη περισσότερους νέους ανθρώπους από τον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, έτσι ώστε να γίνει κάποια στιγμή ένα μεγάλο φοιτητικό (δια)πολιτιστικό φόρουμ, ένα σταυροδρόμι ονείρων και δημιουργικών ανησυχιών.

Φέτος παρακολούθησαν τις 70 εκδηλώσεις της Φοιτητικής Εβδομάδας περίπου 30.000 άτομα, αριθμός που αποδεικνύει ότι οι νέοι μας αντέχουν ακόμη, δεν τους ισοπέδωσαν εντελώς οι σειρήνες της φαστφούντ (αν)αισθητικής, του ωχαδερφισμού.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
«Βραδιά του Κόσμου».

Φοιτητική
Εβδομάδα
2005:
«Εν ρυθμώ».

ΜΙΑ ΧΡΟΝΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η αναβίωση της Φοιτητικής Εβδομάδας

της **Αναστασίας Κωσταρίδου-Ευκλείδη**

καθηγήτριας του Τμήματος
Ψυχολογίας Α.Π.Θ.,
προέδρου της Επιτροπής
Κοινωνικής Πολιτικής

Πολλές από τις εκδηλώσεις της Φοιτητικής Εβδομάδας του '99, της πρώτης μετά την αναβίωση του θεσμού, έγιναν με τη συνεργασία παλιών στελεχών, τα οποία ξαναζωντάνεψαν τη ζωή και τις εμπειρίες των φοιτητών της δεκαετίας του '50.

Πολλές φορές μ' απασχολεί ένα ερώτημα: Πώς οι ιδέες, οι αξίες, τα πράγματα που αγαπήσαμε χάνουν τη δύναμή τους και πώς την ξαναποκτούν. Είναι σαν τις φλόγες που ξεπετούνται από τις στάχτες κι όταν βρουν ευνοϊκό άνεμο φουντώνουν. Κάτι τέτοιο συνέβη με τη Φοιτητική Εβδομάδα πριν από οκτώ χρόνια. Ο τότε πρόεδρος, Μιχάλης Παπαδόπουλος, και οι δύο αντιπρυτάνεις, Ολυμπία Γκίμπα-Τζιαμπίρη και Γιάννης Αντωνόπουλος, θέλοντας να ενισχύσουν το κοινωνικό πρόσωπο του πανεπιστημίου, αλλά και την πνευματική και πολιτιστική του ζωή, ίδρυσαν τη Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής (Ε.Κ.Π.) για να προσφέρει, μεταξύ άλλων, στήριξη και για να ενισχύσει τις φοιτητικές πρωτοβουλίες για πολιτιστική δράση. Ο Μιχάλης Παπαδόπουλος ήταν αυτός που πρότεινε και την αναβίωση της Φοιτητικής Εβδομάδας, μια και ο θεσμός αυτός είχε λειτουργήσει στα τέλη της δεκαετίας του 1950 και τις αρχές του 1960 κι είχε σημαδέψει τις μνήμες εκείνης της εποχής. Η Φοιτητική Εβδομάδα ήταν η ακριβή ανάμνηση και η περηφάνεια πολλών άλλων ατόμων που έζησαν τα χρόνια εκείνα κι ως φοιτητές πρωτοστάτησαν στη Θεσσαλονίκη στην ανακάλυψη της ελληνικότητας και των αξιών που καθόρισαν τη σύγχρονη ελληνική ζωή και νοοτροπία.

Τα πρώτα βήματα για την αναβίωση

Έχω την τιμή να προεδρεύω της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής από το 1997 και να έχω ζήσει τα δημιουργικά εκείνα χρόνια που οδήγησαν στην αναβίωση της Φοιτητικής Εβδομάδας του Α.Π.Θ. Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής είχε κι έχει την πεποίθηση ότι η περίοδος της φοιτητικής ζωής είναι από τις πιο γόνιμες για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας, την ανάπτυξη των ενδιαφερόντων, την έκφραση των αναζητήσεων και την αξιοποίηση του δυναμικού των νέων ανθρώπων. Με βάση αυτή την πεποίθηση και με το σκεπτικό ότι οι πολιτιστικές δραστηριότητες εμπλουτίζουν το άτομο, το ευαισθητοποιούν

και καλλιεργούν την κοινωνική συνείδηση και ευθύνη, ενώ παράλληλα προσφέρουν στη δυναμική της τοπικής κοινότητας αλλά και της ελληνικής κοινωνίας γενικότερα, προσφέρθηκε να αναλάβει την αναβίωση του θεσμού και να συντονίσει τις σχετικές προσπάθειες.

Κι έτσι άρχισε μια περίοδος γεμάτη από τον πυρετό της δημιουργίας. Με τη συνεργασία της Αικατερίνης Δούκα-Καμπιτογλου, μέλους τότε της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής, και τον ενθουσιασμό που γεννά η πίστη σε κάτι όμορφο και σημαντικό, ξεκινήσαμε με δύο βασικές ενέργειες:

- Πρώτον, την καταγραφή κι επικοινωνία μ' όλες τις πολιτιστικές ομάδες που ήταν δραστηριοποιημένες στο Α.Π.Θ. (ο Κώστας Γκαλίτσιος, φοιτητής του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ήταν ανεκτίμητος συνεργάτης σ' αυτό) ώστε να θέσουμε τους κοινούς στόχους.
- Δεύτερον, τη συνάντηση με παλιά στελέχη της Φοιτητικής Εβδομάδας, ώστε να γίνει η σύνδεση του παρόντος με το παρελθόν. Πραγματικά, πολλές από τις εκδηλώσεις της Φοιτητικής Εβδομάδας του 1999, της πρώτης μετά την αναβίωση του θεσμού, έγιναν με τη συνεργασία παλιών στελεχών, όπως του Κωνσταντίνου Τριαρίδη (που ήταν και μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής για πολλά χρόνια μετά), του Νίκου Μέρτζου, του Νίκου Μπακόλα, του Μανόλη Κανδυλάκη, του Ξενοφώντα Μαυραγάνη, του Στέλιου Νέστορα και του Ντίνου Χριστιανόπουλου, που με την αμεσότητα του λόγου του ξαναζωντάνεψε τη ζωή και τις εμπειρίες των φοιτητών της δεκαετίας του 1950 που έδωσαν τη δυναμική της Φοιτητικής Εβδομάδας.

Οι εκδηλώσεις

Η Φοιτητική Εβδομάδα του '99 περιλάμβανε 34 εκδηλώσεις, που περιείχαν μουσική, θέατρο, χορό, ποίηση, συζητήσεις, εκθέσεις, αθλητισμό. Στα χρόνια που ακολούθησαν η Φοιτητική Εβδομάδα αυξήθηκε και οι εκδηλώσεις έφτασαν να είναι περισσότερες από 80. Επίσης, διευρύνθηκε η απήχσή της, μια και περισσότεροι από 20.000 θεατές παρακολουθούσαν κάθε χρόνο τις εκδηλώσεις.

Το Τ.Ε.Φ.Α.Α. Θεσσαλονίκης συνεργάστηκε και συνένωσε τις δικές του εκδηλώσεις με αυτές της Φοιτητικής Εβδομάδας, ενώ εμπλουτίζονταν οι δραστηριότητες, π.χ. με έκθεση κόμιξ, με παιχνίδια στρατηγικής, με βραβεία για την καλύτερη αφίσα για τη Φοιτητική Εβδομάδα, με αφιερώματα στα 75 χρόνια του Α.Π.Θ. και την πανεπιστημιούπολη, με εκθέσεις ιστορικού υλικού και συζητήσεις με πρωταγωνιστές της αντίστασης από το 1940 και το 1974, με συμμετοχές ομάδων φοιτητών από άλλα πανεπιστήμια της Ελλάδας και του εξωτερικού, με το γλέντι των αλλοδαπών φοιτητών του Α.Π.Θ., με παραστάσεις σε χώρους εκτός της πανεπιστημιούπολης και με συναυλίες σημαντικών καλλιτεχνών και συνθετών, όπως του Βασίλη Σαλέα, του Γιώργου Χατζηνάσιου, της Σαβίνας Γιαννάτου και πολλών νεανικών συγκροτημάτων.

Οι συντελεστές

Στα πέντε χρόνια που είχα την ευθύνη της διοργάνωσης της Φοιτητικής Εβδομάδας, πολύτιμη ήταν η συμβολή του Βασίλειου Κόκκα, του Κωνσταντίνου Τριαρίδη, αλλά και όλων

των μελών της επιτροπής, φοιτητών και μελών Δ.Ε.Π. Ο Σπύρος Κούρτης, η Αδαμαντία Δουρούμα και η Κυριακή Καραμούζη ήταν τα διοικητικά στελέχη της οργανωτικής επιτροπής κι αυτοί που έφεραν το μεγάλο βάρος του συντονισμού και της ομαλής λειτουργίας των πάντων.

Η Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Α.Π.Θ. ήταν ο μεγάλος χορηγός της Φοιτητικής Εβδομάδας, αλλά κάθε χρόνο ο Δήμος Θεσσαλονίκης, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου, το βιβλιοπωλείο «Ιανός», οι εκδόσεις «University Studio Press» και πολλοί άλλοι ήταν οι φίλοι και οι υποστηρικτές της όλης προσπάθειας.

Κάνοντας τον απολογισμό των πέντε χρόνων και φέρνοντας στο νου την κούραση, την υπερένταση, αλλά και την ικανοποίηση και την υπερηφάνεια που ένιωθα εγώ αλλά και όλα τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής της Φοιτητικής Εβδομάδας για την ποιότητα των εκδηλώσεων νομίζω ότι αξίζει κι αξίζει τον κόπο. Η Φοιτητική Εβδομάδα είναι από τις λίγες πρωτοβουλίες που φέρνουν κοντά τους φοιτητές και την πανεπιστημιακή κοινότητα, το πανεπιστήμιο και την πόλη, τους νέους και τους μεγαλύτερους, το καινούργιο και το παλιό. Είναι από τις λίγες ευκαιρίες για να απολαμβάνουμε την ομορφιά της ζωής και του πνεύματος, για να γευόμαστε τον πλούτο του παρόντος και να οραματιζόμαστε το μέλλον.

Είμαι περήφανη διότι συμμετείχα σ' αυτό το μικρό θαύμα που κράτησε πολύ περισσότερο απ' όσο πολλοί νόμιζαν. Είμαι χαρούμενη διότι συνεχίζεται και σίγουρη ότι οι φοιτητές μας θα τη συνεχίσουν για πολλά χρόνια ακόμη.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Θεατρική παράσταση «Ο δράκος».

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Ομάδα σύγχρονης μουσικής
«Νήγμα».

Πόσο φοιτητική είναι η Φοιτητική Εβδομάδα;

της **Δέσποινας Βάκου**
καθηγήτριας
του Τμήματος Βιολογίας Α.Π.Θ.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
Έκθεση κόμιξ.

Στα 1957 γεννήθηκε η «Εβδομάς του Φοιτητή». Στα 1999 αναβίωσε η «Φοιτητική Εβδομάδα». Το βάρος των σαράντα και κάτι χρόνων που χωρίζουν τη γέννηση από την αναβίωση αποτυπώνεται πρώτα πρώτα στη γλώσσα. Ποιος θα τολμούσε να ονομάσει σήμερα «Εβδομάς του Φοιτητή» φοιτητικές εκδηλώσεις και γιορτές! Διαφέρει ακόμα η ζωοδότρα μήτρα – μια μικρή ομάδα καθηγητών και φοιτητών τότε, το επίσημο πανεπιστήμιο τώρα. Διαφέρουν και οι πρωταγωνιστές, αλλά και το σκηνικό, μέσα στο οποίο κινούνται.

Διάφορα άρθρα του αφιερώματος αποπειρώνται να αποτιμήσουν τη σημασία της φοιτητικής εβδομάδας του τότε και του τώρα. Σ' αυτό το άρθρο, θα προσπαθήσουμε να δούμε τη σχέση του σημερινού φοιτητή με τη Φοιτητική Εβδομάδα. Ουσιαστικά θα παρουσιάσουμε τα αποτελέσματα μιας μικρής έρευνας που κάναμε και που στόχο είχε να αποτυπώσει την κατάσταση, τις γενικές δηλαδή τάσεις και απόψεις των φοιτητών σε σχέση με τη Φοιτητική Εβδομάδα και τις εκδηλώσεις που περιλαμβάνει.

Η έρευνα βασίστηκε σε προσωπικές συνεντεύξεις με τυχαίο δείγμα φοιτητών, που τελικά αντιστοιχούν σε 16 τμήματα του Α.Π.Θ. Τις συνεντεύξεις πήραν μέσα στο χώρο της πανεπιστημιούπολης οι φοιτήτριες και συνεργάτιδες του περιοδικού **Κατερίνα Παλιγιάννη** και **Κατερίνα Ωραιοπούλου-Μακρίδου**.

Από τα στοιχεία που δίνονται στον πίνακα της διπλανής σελίδας, προκύπτει ότι η πλειοψηφία των φοιτητών δεν γνωρίζει την ύπαρξη της Φοιτητικής Εβδομάδας. Και αυτό δεν ισχύει μόνο για τους φοιτητές μικρών ετών (1^{ου} και 2^{ου}), αλλά και για αυτούς που ετοιμάζονται να πάρουν το πτυχίο τους. Από αυτούς που είχαν τη σχετική ενημέρωση, μόνον οι μισοί είχαν κάποια φορά παρακολουθήσει εκδηλώσεις της. Αντιστοιχούν σε περίπου 20% του συνόλου των ερωτηθέντων. Ωστόσο, είναι χαρακτηριστική η διαφορά

Πίνακας 1.

Αποτίμηση της κατάστασης για το πόσο γνωστή είναι η Φοιτητική Εβδομάδα στους φοιτητές του Α.Π.Θ. και για τη συμμετοχή τους σε αυτή.

Θέμα	Εκατοστιαία συμμετοχή		
	Σύνολο	Φοιτητές	Φοιτήτριες
Γνωρίζουν	42,0	33,3	55,0
Α' και Β' έτους	42,9		
Γ' και μεγαλύτερων ετών	41,7		
Έχουν παρευρεθεί	22,0	13,3	35,0
Έχουν συμμετάσχει ενεργά	4,0	3,3	5,0
Έχουν παρευρεθεί (από το σύνολο αυτών που γνωρίζουν την ύπαρξη της «Φοιτητικής Εβδομάδας»)	52,0	40,0	63,6
Έχουν συμμετάσχει ενεργά (από το σύνολο αυτών που έχουν παρευρεθεί στις εκδηλώσεις)	18,2	25,0	14,3
Έχουν συμμετάσχει ενεργά (από το σύνολο αυτών που γνωρίζουν την ύπαρξη της «Φοιτητικής Εβδομάδας»)	9,5	10,0	9,1
Έχουν παρευρεθεί, αλλά δεν προτίθενται να ξαναπάνε	27,3	25,0	28,6

μεταξύ των δύο φύλων, με καταφανώς μεγαλύτερη τη γυναικεία παρουσία.

Πάντως, αν πάει κάποιος μια φορά, είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα ξαναπάει. Περισσότεροι από 80% αυτών που έχουν παρευρεθεί σε εκδηλώσεις της Φοιτητικής Εβδομάδας το έχουν κάνει περισσότερες από μία φορές. Θέατρο, χορός, εκθέσεις είναι οι προτιμώμενες εκδηλώσεις. Και οι τρεις αναφέρθηκαν τουλάχιστον από το 50% αυτών που έχουν παρακολουθήσει έστω και μία εκδήλωση.

Το ποσοστό αυτών που έχουν ενεργά συμμετάσχει είναι πολύ χαμηλό (<5%), ενώ είναι αρκετοί αυτοί (>25%) που έχουν παρακολουθήσει εκδηλώσεις, αλλά δεν προτίθενται να το ξανακάνουν. Λείπει το κέφι κι η ζωντάνια, θα πουν. Λείπει η προβολή κι η καλή ενημέρωση, λένε οι περισσότεροι. Λείπει κάποια καλή συναυλία, μια ενδιαφέρουσα εκδήλωση, θα πουν κάποιοι άλλοι, ενώ υπάρχουν και αυτοί που δεν βρίσκουν ή δεν ξέρουν να λείπει τίποτα, αλλά βαριούνται να πάνε. Μερικοί ιδιαίτερα απαιτητικοί θα συμμετάσχουν μόνον αν συμπεριληφθούν ειδικές, «σκληρές» εκδηλώσεις, όπως μαραθώνιος ποδηλασίας, αλλά και «διαγωνισμός βρεγμένης μπλούζας» (wet t-shirt contest)! Άλλοι είναι αντίθετοι σε πολιτικό επίπεδο, καθώς πιστεύουν ότι η Φοιτητική Εβδομάδα θα έπρεπε να διοργανώνεται από τους ίδιους τους φοιτητές.

Είναι γεγονός ότι η διεύθυνση της Φοιτητικής Εβδομάδας στο φοιτητικό σώμα είναι μικρή. Οι φοιτητές συμπεριφέρονται περισσότερο ως παρατηρητές παρά ως πρωταγωνιστές. Γενικά, δεν τη βλέπουν σαν κάτι δικό τους και τη βρίσκουν βαρετή. Νομίζω ότι αν έχει κάτι να προσφέρει η σημερινή Φοιτητική Εβδομάδα είναι να ενθαρρύνει υπαρκτές προσπάθειες και να δημιουργεί ευκαιρίες για συμμετοχή όλο και περισσότερων φοιτητών σε δημιουργική έκφραση. «Δεν παρατηρώ, δρω» –θα μπορούσε να είναι ένα από τα συνθήματά της. Διότι όσο περνάει ο καιρός, τόσο και μεγαλύτερος γίνεται ο κίνδυνος –και κυρίως για τις νεότερες γενιές– να μετατραπούμε σε απλούς καταναλωτές έτοιμων προϊόντων, αφήνοντας ανενεργά πολύτιμα κύτταρα της ύπαρξής μας, που σχετίζονται με την ικανότητά μας για ανάπτυξη πρωτοβουλιών και για δημιουργία, μέσα από συνεργασία και κοινωνικοποίηση και έξω από άμεσες και στενές επαγγελματικές στοχεύσεις. Ό,τι ανενεργό χάνεται. Και δεν το αξίζει να χαθεί κάτι που έχει δώσει και μπορεί να δώσει ανείπωτη ικανοποίηση και χαρά.

Αλλά για να καρπίσουν ιδέες και προσπάθειες χρειάζεται οι φοιτητές να θεωρήσουν τη Φοιτητική Εβδομάδα δική τους υπόθεση. Το πώς είναι ακόμη ζητούμενο.

Φοιτητική Εβδομάδα 2005:
8ο Φεστιβάλ Υγρού Στίβου.

Η πλειοψηφία των φοιτητών δεν γνωρίζει την ύπαρξη της Φοιτητικής Εβδομάδας και από αυτούς που τη γνωρίζουν μόνο οι μισοί έχουν παρακολουθήσει κάποια εκδήλωσή της. Για να μη χαθεί ένας ενεργός θεσμός που κάποτε προσέφερε πολλά πρέπει οι φοιτητές να τον θεωρήσουν δική τους υπόθεση.

ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕ ΤΟΝ ΣΑΝΤΙΑΓΚΟ ΚΑΛΑΤΡΑΒΑ ΣΕ ΕΠΙΤΙΜΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΑ

Η μετουσίωση της φύσης

Δένδρα, άνθη, φυτά, ο ανθρώπινος σκελετός, η κίνηση του ανθρώπου μετουσιώνονται σε «αστικά γλυπτά», σε μεγάλα αρχιτεκτονικά έργα από το έμπειρο μάτι και το δεξιότεχνο χέρι του Σαντιάγκο Καλατράβα.

Ρεπορτάζ

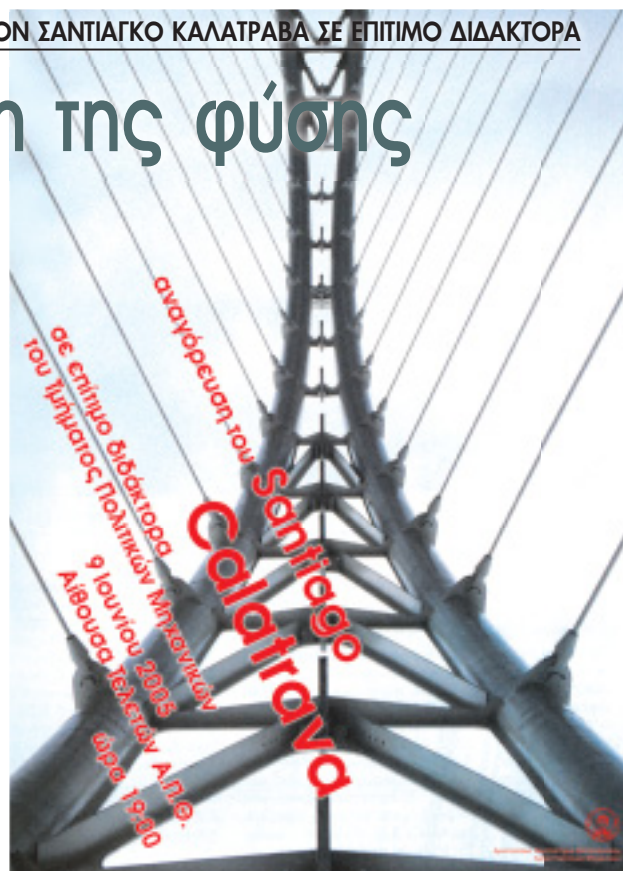
Κατερίνα Παλιγιάννη,
Κατερίνα Ωραιοπούλου-Μακρίδου

Επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Α.Π.Θ. αναγορεύτηκε ο αρχιτέκτονας και πολιτικός μηχανικός Σαντιάγκο Καλατράβα, σε ειδική τελετή που πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Τελετών του πανεπιστημίου την Πέμπτη 9 Ιουνίου, στο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τον εορτασμό της συμπλήρωσης 50 χρόνων από την ίδρυση της Πολυτεχνικής Σχολής. Προσφωνώντας το διάσημο Ισπανό μηχανικό και αρχιτέκτονα, οι Έλληνες συνάδελφοί του χαρακτήρισαν τα έργα

Ο πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών καθ. Ι. Αβραμίδης αναγορεύει τον Σαντιάγκο Καλατράβα σε επίτιμο διδάκτορα του τμήματος.

του «παραλλαγές στο ίδιο μουσικό θέμα», ενώ ο πρόεδρος του Α.Π.Θ. καθ. Γιάννης Αντωνόπουλος, υπογράμμισε ότι τα έργα του Καλατράβα αποτελούν τολμηρές συλλήψεις, υψηλής αισθητικής, που εκφράζουν το δυναμισμό της εποχής μας. Ο πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών καθ. Ι. Αβραμίδης, τόνισε ότι ο τιμώμενος συγκεντρώνει τις ιδιότητες του μηχανικού της Αναγέννησης, καθώς είναι απόφοιτος σχολής καλών τεχνών, σχολής αρχιτεκτονικής, αλλά και κάτοχος διδακτορικού διπλώματος τμήματος πολιτικών μηχανικών, ενώ ο καθηγητής Δ. Μπίκας παρουσίασε με αναλυτικό και γλαφυρό τρόπο το έργο του, τονίζοντας ότι συνδυάζει την υψηλή αισθητική με τη λειτουργικότητα. Στην αντιφώνησή του ο κ. Καλατράβα αναφέρθηκε στο ρόλο του αρχιτέκτονα, βάσει της ετυμολογικής ανάλυσης της λέξης αρχιτέκτων: αρχή και τέκτων. «Αρχιτέκτονας είναι να είσαι στην υπηρεσία του ανθρώπου», είπε.

Λίγο πριν παρουσιάσει στους συναδέλφους του πολιτικούς μηχανικούς και μηχανικούς άλλων ειδικοτήτων του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών, με τη βοήθεια του μολυβιού και της μπογιάς, την αρχική σύλληψη των δημιουργιών του, ο Σαντιάγκο Καλατράβα μας μίλησε για τις ιδέες και το έργο του.

Αν όλοι είχαμε την ευκαιρία να σας ρωτήσουμε κάτι, το πρώτο που έρχεται στο μυαλό όλων μας είναι το εξής: Ποια από τις δύο επαγγελματικές σας ιδιότητες είναι αυτή που σας οδήγησε στην επιτυχία; Αυτή του βιρτουόζου και καινοτόμου πολιτικού μηχανικού ή αυτή του ευαίσθητου και στοχαστικού αρχιτέκτονα;

«Μετά από 23 χρόνια άσκησης του επαγγέλματος δεν μπορώ να διακρίνω μεγάλη διαφορά ανάμεσα στον πολιτικό μηχανικό και στον αρχιτέκτονα, μιας και τα δύο έχουν τον ίδιο βασικό άξονα περιστροφής, τις κατασκευές. Η φύση των επαγγελμάτων είναι τέτοια που το ένα συμπληρώνει και ολοκληρώνει το άλλο. Είναι σαν δύο κλαδιά από το ίδιο δέντρο».

Έμπνευση από τη φύση και τη ζωή

Από την αρχή της σταδιοδρομίας σας είναι γνωστό ότι εμπνέεστε από όλες τις πλευρές της φύσης και από τη δομή και τη λειτουργία των μελών του ανθρώπινου σώματος. Για παράδειγμα το πλανητάριο της Βαλένθια από τον ανθρώπινο οφθαλμό, ο σιδηροδρομικός σταθμός της Λυών από το πέταγμα ενός αετού και ο πύργος επικοινωνιών των Ολυμπιακών Αγώνων της Βαρκελώνης από την σερπαντινοειδή κίνηση του

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Α.Π.Θ.

50 χρόνια ζωντανής παρουσίας

Οι «μηχανικοί του πανεπιστημίου» παρουσιάζουν το κοινωνικό τους πρόσωπο και το σημαντικό τους ρόλο στα βήματα ανάπτυξης της χώρας.

Με την παρουσία του πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή ξεκίνησαν οι εκδηλώσεις για τον εορτασμό των 50 χρόνων από την ίδρυση της Πολυτεχνικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Η Πολυτεχνική Σχολή, που ιδρύθηκε το 1955, ξεκίνησε τη λειτουργία της με το Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών και την επόμενη χρονιά λειτούργησε και το Τμήμα Αρχιτεκτόνων.

Σήμερα αριθμεί 8 τμήματα. Στα δύο αρχικά προστέθηκαν τα Τμήματα Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, Μηχανολόγων Μηχανικών, Ηλεκτρολόγων και Μηχανικών Υπολογιστών, Χημικών Μηχανικών, το Γενικό Τμήμα και από πέρσι το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης.

Φωτ.: photoreportage.

Οι εκδηλώσεις για τα 50-χρονα της σχολής θα διαρκέσουν μέχρι το τέλος της χρονιάς με ποικιλία θεμάτων που περιλαμβάνουν τιμητικές εκδηλώσεις, εκθέσεις ακαδημαϊκού έργου, διαλέξεις, συζητήσεις για τεχνικά θέματα, παρουσιάσεις βιβλίων, φοιτητικές εκδηλώσεις

και διαγωνισμούς. Θα ολοκληρωθούν δε στις αρχές Δεκεμβρίου με την τελετή λήξης, όπου θα παρουσιαστεί ο επετειακός τόμος με την ιστορία της σχολής και το έργο της σε εκδήλωση που θα συνδιοργανωθεί με το Δήμο Θεσσαλονίκης και έχει ενταχθεί στα τριακοστά (Μ') Δημήτρια.

«Σκλάβου» του Μιχαήλ Άγγελου. Έπειτα από τόσα χρόνια πορείας αποτελούν ακόμη για σας εφελήγριο τα ίδια θέματα;

«Η έμπνευση εξακολουθεί να έρχεται, παρατηρώντας ο,τιδήποτε στη φύση και στη ζωή, όχι όμως με το μάτι του αρχιτέκτονα ή του πολιτικού μηχανικού αλλά με την αφαιρετική ματιά του ζωγράφου ή του γλύπτη. Ένας πίνακας, ένα μίλο ή ακόμη το ανθρώπινο σώμα και τα φυτά είναι θέματα, τα οποία διεγείρουν το ενδιαφέρον μου, κυρίως για τη φυσικότητα και την τάξη που αντικατοπτρίζουν. Και προσπαθώ να ερμηνεύσω και να δώσω στις κατασκευές μου τους ίδιους φυσικούς κανόνες τάξης που διέπουν τα παραπάνω και φυσικά να τα ενσωματώνω στο φυσικό περιβάλλον».

Ποια ήταν η πηγή της έμπνευσής σας για το στέγαστρο των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας;

«Όταν σχεδιάζαμε τις εργασίες στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας θέλαμε να είναι άμεσα συσχετισμένο με το ελληνικό περιβάλλον. Για παράδειγμα, η «Αγορά» είναι μια λέξη που υποδηλώνει το συσχετισμό με την αρχαία ελληνική ιστορία. Ήθελα να σχεδιάσω ένα μέρος, όπου όλοι οι επισκέπτες θα μπορούσαν να συναντηθούν και να ανταλλάξουν απόψεις, όπως ακριβώς και στην αρχαία Αγορά του δήμου. Πέρα όμως από τις εμφανείς επιρροές της αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής, κύριο εκπρόσωπο της οποίας αποτελεί ο Παρθενώνας, επηρεάσθηκα πολύ και από κάθε έκφραση της σύγχρονης ελληνικής αρχιτεκτονικής και καθημερινής ζωής που ενσωματώνει σε όλες τις διαστάσεις της ποικίλες μορφές τόξων και γενικότερα κυκλικών σχημάτων».

Ό,τι δεν κάνει ο Θεός...

Έχετε επισκεφθεί αρκετές φορές τη χώρα μας τον τελευταίο καιρό. Πώς βλέπετε την ελληνική οικοδομική πραγματικότητα; Πιστεύετε ότι τέτοιες κατασκευές όπως αυτή των Ολυμπιακών Αγώνων μπορούν να ενσωματωθούν στο ελληνικό αστικό δομημένο περιβάλλον;

«Δυστυχώς το ελληνικό αστικό περιβάλλον, χαρακτηριστικά αυτό της Αθήνας, είναι αρκετά επιβαρημένο και πολύ δύσκολο για κάποιον να ζήσει σ' αυτό. Τα έργα μας είναι αυτό ακριβώς που χρειάζονται μεγαλουπόλεις, όπως η Αθήνα. Διότι πέρα από τα οικοδομήματα μας ενδιαφέρει πάρα πολύ να επιτυγχάνουμε επεμβάσεις πρασίνου και να ανακουφίζουμε τον αστικό ιστό. Αυτό το αντιληφθήκαμε όταν κατασκευάζαμε τις ολυμπιακές εγκαταστάσεις και γι' αυτό φυτέψαμε περισσότερα από μισό εκατομμύριο φυτά στους χώρους γύρω από τα έργα».

Διάβασα κάπου, κάτι που προγενέστερος συνάδελφος σας είχε πει: Ότι, τελικά, ό,τι δεν έχει κάνει ο Θεός, μπορεί να το κάνει ο πολιτικός μηχανικός και να προικίσει μια χώρα. Συμφωνείτε;

«Ναι, πράγματι. Τόσο ο πολιτικός μηχανικός, όσο και ο αρχιτέκτονας. Το σημαντικό όμως είναι οι εκπρόσωποι και των δύο κατηγοριών να είναι και τόσο ευσυνείδητοι, ώστε να είναι και τόσο αποτελεσματικοί. Επίσης τίθεται η ερώτηση κλειδί της κατάρτισης και της παιδείας των απανταχού κατασκευαστών».

Τιμήθηκε η αριστερή διανόηση

Φωτ.: Νάντια Στυλιανίδης

*Το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών
τίμησε έναν από τους
μεγαλύτερους και διεθνώς
καταξιωμένους σύγχρονους
φιλοσόφους σε αναγνώριση
της πολύχρονης προσφοράς
του στην πολιτική επιστήμη και
φιλοσοφία.*

Σε μια κατάμεστη από κοινό κάθε ηλικίας αίθουσα το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών τίμησε έναν από τους πιο αξιόλογους διανοητές της μαρξιστικής σκέψης, το Γάλλο φιλόσοφο **Ετιέν Μπαλιμπάρ** (Etienne Balibar), αναγορεύοντάς τον σε επίτιμο διδάκτορά του.

Το Τμήμα Πολιτικών Επιστημών κατέληξε στην απόφασή του αυτή, αναγνωρίζοντας τη μεγάλη προσφορά του Μπαλιμπάρ στην πολιτική επιστήμη και φιλοσοφία.

Η τιμητική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 2005, στην Αίθουσα Τελετών (Αίθουσα «Αλέξανδρος Παπαναστασίου») της Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής. Τον τιμώμενο προσφώνησαν η αντιπρύτανης του Α.Π.Θ., καθηγήτρια Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου και ο κοσμήτορας της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, καθηγητής Νικόλαος Ιντζεσίλογλου, ενώ τον έπαινο του τιμώμενου εκφώνησε ο πρόεδρος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών, καθηγητής Γεράσιμος Βώκος.

Στην αντιφώνησή του ο τιμώμενος ανέπτυξε το θέμα: «Πολιτεία: μια καθολική έννοια;». Εκκινώντας από την αριστοτελική έννοια της πολιτείας (που δηλώνει το πολίτευμα εν γένει και συγχρόνως το ιδανικό δημοκρατικό πολίτευμα, το συνταγματικό καθεστώς), ο καθηγητής Μπαλιμπάρ επιχείρησε να δείξει με ποιον τρόπο και υπό ποιες προϋποθέσεις, για πρώτη φορά μετά τον Αριστοτέλη, η «ιδιότητα του πολίτη» και το «σύνταγμα» μπορούν να επανενωθούν σε μία και μόνη έννοια (αφού διαχωρίστηκαν για μακρύ χρονικό διάστημα από τον κλασικό εθνικισμό και τον κοσμοπολιτισμό).

Ο φιλόσοφος Μπαλιμπάρ

Ο Ετιέν Μπαλιμπάρ, γεννημένος το 1942, σπούδασε φιλοσοφία στην École Normale Supérieure και στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης, στο Παρίσι (1960-1965). Από το 1969 έως το 1994 δίδαξε στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης (Paris-I). Το 1994 εκλέχθηκε καθηγητής της Πολιτικής Φιλοσοφίας στο πανεπιστήμιο Paris-X Nanterre. Είναι ομότιμος καθηγητής του ίδιου πανεπιστημίου εδώ και τρία χρόνια. Από το 2000 μέχρι σήμερα είναι καθηγητής του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας (Irvine) των Η.Π.Α.

Έγινε διεθνώς γνωστός το 1965, λόγω της συνεργασίας του με το μαρξιστή φιλόσοφο Λουί Αλτουσέρ, συμμετέχοντας στη συγγραφή του βιβλίου *Διαβάζοντας το Κεφάλαιο*. Δημοσίευσε επίσης τα έργα: *Πέντε μελέτες για τον ιστορικό υλισμό* (1974), *Για τη δικτατορία του προλεταριάτου* (1976), *Η κριτική της πολιτικής στον Μαρξ* (1979) και *Η φιλοσοφία του Μαρξ* (1993). Στη δεκαετία του 1980 στράφηκε στη νεότερη και σύγχρονη πολιτική φιλοσοφία, γράφοντας τα βιβλία: *Ο Σπινόζα και η πολιτική* (1985), *Φυλή, Έθνος, Τάξη. Οι διφο-*

ρούμενες ταυτότητες (1988, σε συνεργασία με τον Immanuel Wallerstein), *Γραπτά για τον Αλτουσέρ* (1991), *Τα σύνορα της δημοκρατίας* (1992), *Τόποι και ονόματα της αλήθειας* (1994).

Ιδιαίτερα σημαντικό έργο του είναι *Ο φόβος των μαζών. Πολιτική και φιλοσοφία πριν και μετά τον Μαρξ* (1997). Τα τελευταία χρόνια η σκέψη του επικεντρώθηκε στις έννοιες της δημοκρατίας,

της ισοελευθερίας, της πολιτικής βίας, της διατομικότητας, της ταυτότητας, της καθολικότητας, καθώς και στα ζητήματα της Ευρώπης.

Καρπός της πρόσφατης θεωρητικής του παραγωγής είναι τα βιβλία: *Εμείς, πολίτες της Ευρώπης; Τα σύνορα, το κράτος, ο λαός* (2001), *Η πολιτική και η άλλη σκηνή* (2002), *Η Ευρώπη, η Αμερική, ο Πόλεμος. Σκέψεις για την ευρωπαϊκή μεσολάβηση* (2003) και *Ευρώπη, Σύνταγμα, Σύνορο* (2005). Έχει δημοσιεύσει επίσης βιβλία και πολυάριθμα άρθρα στα γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά και ιταλικά, ενώ τα έργα του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες.

ΣΕ ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕ Η Δ.Ε.Θ.

Νέα σύγχρονα εργαστήρια για τους φοιτητές της δημοσιογραφίας

Τα νέα ηλεκτρονικά εργαστήρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε. εγκαινίασε τον περασμένο Μάρτιο ο πρόεδρος του Α.Π.Θ. καθηγητής Γ. Αντωνόπουλος. Τα νέα εργαστήρια στεγάζονται σε κτίριο που έπεται από σχετικό αίτημα της πρυτανείας παραχωρήθηκε από τη Δ.Ε.Θ., ενώ η διαμόρφωση του χώρου έγινε από τις τεχνικές υπηρεσίες του Α.Π.Θ.

Οι χώροι του νέου Εργαστηρίου Ηλεκτρονικών ΜΜΕ περιλαμβάνουν στούντιο τηλεόρασης (25 m²) που μπορεί να εξυπηρετήσει και ως μικρή αίθουσα διδασκαλίας σε απευθείας οπτικοακουστική σύνδεση με το χώρο ελέγχου, στούντιο ραδιοφώνου (6 m²), χώρο ελέγχου (12 m²) και χώρο επεξεργασίας (15 m²). Στους χώρους αυτούς εξυπηρετείται μια σειρά τόσο από τεχνολογικά, όσο και από δημοσιογραφικά - επικοινωνιακά μαθήματα.

Η αρχική του εγκατάσταση ήταν στον πρώτο όροφο του Μανδαλίδειου κτιρίου στη Λεωφόρο Νίκης όπου στεγαζόταν παλαιότερα και ολόκληρο το Τμήμα. Εκεί είχαν κατασκευαστεί και διαμορφωθεί κατάλληλα οι χώροι των εργαστηρίων τηλεόρασης και ραδιοφώνου που μοιράζονταν τον ίδιο χώρο ελέγχου. «Βαδίζοντας επάνω

Φωτ.: photoreportage.

στην ίδια φιλοσοφία, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκτήθηκε όλα αυτά τα χρόνια και έχοντας ως δεδομένο το χώρο που βρέθηκε για τη μεταγκατάσταση του εργαστηρίου μας, προσπαθήσαμε να δώσουμε τη βέλτιστη λύση για τη διαμόρφωση των χώρων και την εγκατάσταση του εξοπλισμού με τη βοήθεια και των καθηγητών της Πολυτεχνικής Σχολής Γ. Παπανικολάου και Ν. Τσινίκα», δήλωσε ο επίκ. καθηγητής του τμήματος Γ. Καλλίρης.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δραστηριότητα του ...«Σωκράτη»

Φωτ.: photoreportage.

Ενημερωτική ημερίδα για τις δράσεις του προγράμματος «Σωκράτης» διοργάνωσε η Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Α.Π.Θ. τον περασμένο Απρίλιο, στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Στο πλαίσιο της δράσης «Erasmus» του προγράμματος «Σωκράτης», δίνεται η δυνατότητα μετακίνησης φοιτητών και διδασκόντων μεταξύ των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων με στόχο την παρακολούθηση μαθημάτων και τη διδασκαλία αντίστοιχα. Επιπλέον, το πρόγραμμα «Σωκράτης» προσφέρει τη δυνατότητα και για άλλες δράσεις, όπως σχέδια ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών, εντατικά προγράμματα και θεματικά δίκτυα.

Την έναρξη των εργασιών της ημερίδας κήρυξε η αντιπρόεδρος του Α.Π.Θ. καθ. Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου, ενώ χαιρετισμό απηύθυναν η πρόεδρος του Ι.Κ.Υ., καθ. Ολυμπία Γκίμπα-Τζιαμπίρη και ο πρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων αναπληρωτής καθ. Άρης Αβδελάς. Μεταξύ των ομιλητών υπήρξαν και αρκετοί Έλληνες και ξένοι φοιτητές, οι οποίοι παρουσίασαν τις εντυπώσεις τους από τη μετακίνησή τους.

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Και με τα σκουπίδια
τι γίνεται;

Φωτ.: photoreportage.

Ημερίδα με θέμα «Διαχείριση Απορριμμάτων στη Θεσσαλονίκη» διοργανώθηκε στις 22 Φεβρουαρίου από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας), το κλιμάκιο Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Εταιρίας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων και το Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Α.Π.Θ. Η ημερίδα πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο «Αλέξανδρος Τσιούμης» της Πολυτεχνικής Σχολής.

Η θεματολογία περιστράφηκε γύρω από παλαιά προβλήματα και νέες λύσεις, τις επιπτώσεις που έχουν στην υγεία και στο περιβάλλον τα αστικά απορρίμματα, την αλήθεια για τη θερμική επεξεργασία και ενεργειακή αξιοποίηση των απορριμμάτων, ενώ ολοκληρώθηκε με τον προβληματισμό για τη δυνατότητα διεθνούς χρηματοδότησης για έργα διαχείρισης απορριμμάτων στην Ελλάδα.

Συμμετέχουμε στους πανηγυρισμούς της Φυσικής

Το 2005 έχει ανακηρυχτεί σε Παγκόσμιο Έτος Φυσικής και το τμήμα Φυσικής της Σχολής Θετικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δεν θα μπορούσε να μείνει αμέτοχο στις διεθνείς εκδηλώσεις. Το 2005 συμπληρώνεται ένας αιώνας από τη «θαυμαστή χρονιά» του Αϊνστάιν και το Τμήμα Φυσικής διοργανώνει εκδηλώσεις που θα μετα-

φέρουν στο κοινό τις σημαντικές προόδους και ανακαλύψεις του εικοστού αιώνα.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων αυτών διοργανώθηκε στις 30 Μαρτίου σε αίθουσα της Σχολής Θετικών Επιστημών διάλεξη με θέμα «Νετρίνο και Αστροφυσική» με ομιλητή τον καθηγητή του Τμήματος Φυσικής του Α.Π.Θ. Γεώργιο Γούναρη.

Η γαλλική γλώσσα
διεκδικεί
το μερίδιό της

Ημερίδα ενημέρωσης για τη γαλλοφωνία διοργανώθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στα μέσα του περασμένου Απριλίου, με τη φροντίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.

Κύριος εισηγητής ήταν ο Dr. Roger Manière (διευθυντής της Πανεπιστημιακής Ένωσης για τη Γαλλοφωνία –Α.Υ.Ε.– για την Ανατολική Ευρώπη).

Η Α.Υ.Ε. ιδρύθηκε το 1961, εδρεύει στο Πανεπιστήμιο του Μόντρεαλ και υποστηρίζει τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων που έχουν ως γλώσσα εργασίας τα γαλλικά.

Ενεργοποιείται ήδη σε περισσότερες από 35 χώρες, παρέχοντας πρόσβαση στην πληροφόρηση των πολυάριθμων συγκροτημάτων ή ινστιτούτων κατάρτισής της.

Από το 1989 η Α.Υ.Ε. συνεργάζεται με τη Διεθνή Οργάνωση για τη Γαλλοφωνία, συμμετέχοντας στην προώθηση και ενίσχυση ενός παγκόσμιου επιστημονικού χώρου ο οποίος έχει ως όργανο τη γαλλική γλώσσα.

ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΣΕ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΣΤΟ Α.Π.Θ.

Σπουδές φύλου και ισότητας σε ελληνικά και ξένα Α.Ε.Ι.

Το μέλλον των προγραμμάτων σπουδών των σχετικών με θέματα φύλου και ισότητας στα ελληνικά πανεπιστήμια, αλλά και την προοπτική ανάπτυξης των σπουδών φύλου και των γυναικείων σπουδών σε χώρες της Ευρώπης και κυρίως των νοτιοανατολικών ευρωπαϊκών χωρών εξετάστηκαν σε διημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Η διημερίδα οργανώθηκε στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προπτυχιακού Προ-

ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑ
ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

γράμματος Σπουδών για «θέματα φύλου και ισότητας».

Σχετικά προγράμματα υπάρχουν ήδη και λειτουργούν σε ακόμη επτά ελληνικά πανεπιστήμια.

Σύμφωνα με την υπεύθυνη για τη διοργάνωση της διημερίδας Σ. Παυλίδου, καθηγήτριας του Τμήματος Φιλολογίας, «η συνάντηση αυτή υπήρξε πολλαπλώς

ενδιαφέρουσα, καθώς καταγράφηκαν τα πρώτα βήματα μιας επιστημονικής θεσμοθέτησης των σπουδών φύλου σε προπτυχιακό επίπεδο, στα ελληνικά πανεπιστήμια την τελευταία διετία και επισημάνθηκαν ομοιότητες και διαφορές».

Η κα Παυλίδου θεωρεί επίσης σημαντικό το γεγονός ότι υπήρξε για τις Ελληνίδες ένα σημαντικό άνοιγμα προς τα Βαλκάνια, σε θέματα σχετιζόμενα με τη θεματολογία της διημερίδας.

Δεύτερος μουσικός δίσκος από τη Χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών

Η Χορωδία του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών, υπό τη διεύθυνση της Τρισεύγηνος Καλοκύρη, κυκλοφόρησε ήδη το δεύτερο σύμπυκνο μουσικό δίσκο (CD). Η επετειακή έκδοση για τα δέκα χρόνια από την ίδρυση της χορωδίας (1994) πραγματοποιήθηκε με την ευγενική χορηγία της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης του Α.Π.Θ.

Περιλαμβάνει έργα ελλήνων συνθετών σε ζωντανές ηχογραφήσεις από συναυλίες του συνόλου εντός και εκτός Ελλάδος: αποσπάσματα αρχαίας ελληνικής μουσικής, έργα Ν. Μαντζάρου, Μ. Αδάμη, Θ. Αντωνίου, Γ.Α. Παπαϊωάννου, Ν. Σπανού, Γ. Κουρουπού, Α. Μπαλτά, Γ. Κωνσταντινίδη, Ι. Ξενάκη, Σ. Μιχαηλίδη, Ι. Σακελλαρίδη και Μ. Θεοδωράκη. Η έκδοση είναι δίγλωσση και διαρκεί 71'33". Όπως και ο πρώτος σύμπυκνος δίσκος (CD) που εκδόθηκε το 2000 με έργα Μ. Θεοδωράκη σε σύμπραξη με την Ορχήστρα του Α.Π.Θ., διατίθεται από το «Λογότυπο» (πληροφορίες στο τηλ. 2310/99-5182).

Βραβεύτηκε η δύναμη της ψυχής

Η Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής του Α.Π.Θ. βράβευσε στις 24 Φεβρουαρίου την **Μ. Καλπακίδου**, φοιτήτρια του Τμήματος Ψυχολογίας του Α.Π.Θ., η οποία διακρίθηκε με δύο αργυρά μετάλλια στους Παραολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας.

«Νιώθουμε όλοι περηφάνια και θαυμασμό για τις επιτυχίες σου», ανέφερε η αντιπρύτανης, καθηγήτρια Αικ. Δούκα-Καμπίτογλου, και η παραολυμπιονίκης δεν δίστασε να εκφράσει τη χαρά της για την εκδήλωση, καθώς, όπως είπε, νιώθει πλέον την αναγνώριση τόσο από τη σχολή, όσο και από τους συμφοιτητές της.

Παράλληλα με τη βράβευση διοργανώθηκε και η καθιερωμένη ετήσια συνάντηση των πρωτοετών φοιτητών με αναπηρίες στην αίθουσα της συγκλήτου. Οι φοιτητές είχαν την ευκαιρία να πληροφορηθούν για μια πληθώρα θεμάτων που τους απασχολούν, καθώς και για τα μέτρα που έχουν ληφθεί και αποσκοπούν στη διευκόλυνσή τους.

«Οι ράμπες, οι φωνητικοί αναγνώστες, οι εθελοντές φοιτητές, η μονάδα υποστήριξης ηλεκτρονικών μαθημάτων είναι κάποια μόνο από τα μέτρα που σας παρέχονται. Ζητούμε άλλωστε όχι ειδική μεταχείριση, αλλά διευκόλυνση», υπογράμμισε η πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής, καθ. Α. Κωσταρίδου-Ευκλείδη.

Ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου στο Α.Π.Θ.

Λαμπρός ήταν και φέτος ο επίσημος εορτασμός για την επέτειο της Εθνεγερσίας, ο οποίος πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαρτίου στην Αίθουσα Τελετών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης παρουσία των πρυτανικών αρχών και πλήθους κόσμου.

Ο εορτασμός ξεκίνησε με την εισήγηση του πρύτανη καθηγητή Γιάννη Αντωνόπουλου και στη συνέχεια τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο καθηγητής του Τμήματος Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών Ευάγγελος Λιβιεράτος με θέμα «Χάρτινοι καθρέφτες της Ελλάδας από την Αναγέννηση στην Παλιγγενεσία (1406-1821)».

Στην εκδήλωση συμμετείχαν η Χορωδία «Γιάννης Μάντακας» με διευθυντή τον Πέτρο Μπεκιαρίδη και η Ορχήστρα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Φωτ.: Γιάννης Τσουφλίδης

με διευθυντή τον Δημήτρη Δημόπουλο, ενώ στο μουσικό μέρος συμμετείχε ακόμη και ο Γιάννης Κωνσταντινίδης με το έργο «Μικρασιάτικη Ραψωδία για Ορχήστρα».

Φωτ.: Γιάννης Τσουφλίδης

Αναγορεύσεις επίτιμων

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναγορεύτηκε στις 16 Μαρτίου ο καθηγητής του πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στο Σαν Ντιέγκο, σερ **Κλάιβ Γκρέντζερ**, ο οποίος μοιράστηκε με τον ερευνητή Ρόμπερτ Ένγκλ το βραβείο Νόμπελ Οικονομικής Επιστήμης 2003.

Ο τιμώμενος γεννήθηκε το 1934, σπούδασε μαθηματικά, οικονομικά και στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας του αναγνωρίστηκε ως ένας από τους καλύτερους γνώστες των οικονομικών θεωριών. Δίδαξε ως επισκέπτης καθηγητής στα πανεπιστήμια του Κέμπριτζ, της Οξφόρδης, του Εθνικού Πανεπιστημίου της Αυστραλίας, του Άρχαους στη Δανία και της Βικτόρια στη Νέα Ζηλανδία. Σήμερα, μετά από 48 χρόνια διδασκαλίας και σε ηλικία 69 ετών, είναι πλέον συνταξιούχος. Σε συνεργασία με άλλους ερευνητές και ιδιαίτερα με τον Ρόμπερτ Ένγκλ, προσέφερε στην οικονομική επιστήμη πολύτιμα εργαλεία για την ανάλυση των στατιστικών δεδομένων.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Τον τιμώμενο προσφώνησαν ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθ. Ιωάννης Αντωνόπουλος, ο κοσμήτορας της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών Νικόλαος Ιντζεσίλογλου, ενώ τον έπαινο απέδωσε ο καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών καθ. Χρυσολέων Παπαδόπουλος. Ο καθ. Γκρέντζερ στη συνέχεια έδωσε διάλεξη με θέμα «Μπορούν άραγε οι οικονομολόγοι να προβλέπουν;».

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Ιατρική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης αναγόρευσε σε επίτιμο διδάκτορά της τον καθηγητή Ψυχιατρικής της Ιατρικής Σχολής του Σαν Ντιέγκο, στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α., **Hagop Souren Akiskal**, σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. στις 17 Μαρτίου.

Γεννημένος το 1944 στη Βηρυττό, ο καθηγητής Akiskal χρημάτισε καθηγητής της Ψυχιατρικής και της Φαρμακολογίας στο Πανεπιστήμιο του Μέμφις, ειδικός σύμβουλος προλήψεως της καταχρήσεως ουσιών στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ενώ από το 1994 είναι διευθυντής του Διεθνούς Κέντρου Διαταραχών της Διάθεσης στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Σαν Ντιέγκο και καθηγητής των Διαπολιτισμικών Σπουδών στο Τμήμα Διεθνούς Ιατρικής.

Τον τιμώμενο προσφώνησε ο πρύτανης του Α.Π.Θ. καθ. Ιωάννης Αντωνόπουλος και ο διευθυντής του Τομέα Νευροεπιστημών καθηγητής Γ. Καπρίνης, ενώ ο τιμώμενος αντιφώνησε με ομιλία του περί «*Temperament, Human Nature, Melancholia and Creativity*». Ακολούθησε καλλιτεχνικό πρόγραμμα από το Βυζαντινό Μουσικό Αναλόγιο, το οποίο διευθύνει ο καθηγητής Ιωάννης Σωφρονιάδης, άρχων πρωτοψάλτης του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

Ο **Γιάννης Κουνέλλης**, λίγους μήνες μετά την τιμητική του αναγόρευση ως μέλους της Ακαδημίας της Τέχνης της Φλωρεντίας, αναγορεύτηκε επίτιμος διδάκτορας του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στις 28 Μαρτίου.

Τον τιμώμενο αναγόρευσε η πρόεδρος του Τμήματος Αρχιτεκτόνων καθ. Ζωή Καραμάνου, η οποία του επέδωσε και το διάσημο. Ο κ. Κουνέλλης με την ευκαιρία της αναγόρευσής του έδωσε διάλεξη με θέμα «*Μποτίλια και Μαντολίνο*». Τον έπαινο του καλλιτέχνη, που είναι ζωγράφος και «έγραψε με κάρβουνο, σίδερο και φωτιά» ένα λαμπρό κεφάλαιο της ιστορίας της σύγχρονης τέχνης, έκανε ο καθηγητής Κώστας Βαρώτσος και την εργογραφία του η καθηγήτρια Ματούλα Σκαλτσά.

Φωτ.: photo-reportage

διδασκτόρων

ΤΜΗΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Σε επίτιμο διδάκτορά του ανακήρυξε το Τμήμα Φιλολογίας του Α.Π.Θ. τον **Richard Lawrence Hunter**, καθηγητή της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου του Κάιμπριτζ, σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στις 26 Μαΐου στην Αίθουσα Τελετών του Παλαιού Κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Τον έπαινο του τιμωμένου εκφώνησε ο καθηγητής της Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας Αντώνιος Ρεγκάκος. Στη συνέχεια ο καθηγητής Richard Lawrence Hunter έδωσε διάλεξη με θέμα: «Χαμένοι στη μετάφραση;».

ΣΧΟΛΗ ΔΑΣΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Επίτιμος διδάκτορας της Σχολής Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος αναγορεύτηκε στις 2 Ιουνίου ο καθηγητής της δασικής πολιτικής και δασικής οικονομικής του Ομοσπονδιακού Πολυτεχνείου της Ζυρίχης **Franz Schmithüsen**.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Τελετών του Παλαιού Κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής. Τον έπαινο προς τον τιμώμενο εκφώνησε ο καθηγητής Αθανάσιος Καραμέρης. Τις πρυτανικές αρχές εκπροσώπησε ο αντιπρύτανης καθηγητής Χριστογεώργης Καλτσίκης.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Επίτιμος διδάκτορας της Ιατρικής Σχολής αναγορεύτηκε σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στις 10 Ιουνίου στην Αίθουσα Τελετών του παλαιού κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής ο καθηγητής της Ιατρικής Σχολής του Mainz **Wolfgang Draf**.

Τον τιμώμενο προσφώνησαν ο διευθυντής της Ωτορινολαρυγγολογικής Κλινικής καθ. Ι. Δανιηλίδης και ο διευθυντής του Τομέα Αισθητηρίων Οργάνων καθ. Κ. Τριαρίδης ενώ, το διάσημο επέδωσε ο πρόεδρος της Σχολής καθ. Ι. Μπόντης. Στην αντιφώνησή του ο τιμώμενος ανέπτυξε το θέμα «*Modern Aspects of Frontal Sinus Surgery*».

Ο καθ. Wolfgang Draf σπούδασε ιατρική στην Ιατρική Σχολή του Würzburg και του Βερολίνου. Από το 1979 είναι διευθυντής της Ωτορινολαρυγγολογικής Κλινικής, Χειρουργικής Κεφαλής και Τραχήλου και Πλαστικής Χειρουργικής Προσώπου του Ακαδημαϊκού Προπαιδευτικού Νοσοκομείου του Πανεπιστημίου του Marburg.

Έχει συγγράψει 12 διδακτικά βιβλία και δημοσιεύσει περισσότερες από 300 πρωτότυπες εργασίες γύρω από θέματα χειρουργικής της ρινός, των παραρινικών κοιλοτήτων, της βάσης του κρανίου και πλαστικής χειρουργικής αποκατάστασης ελλειμμάτων στην περιοχή κεφαλής και τραχήλου.

Φωτ.: Γιάννης Τσοφλίδης

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι υπολογιστές στην ανακύκλωση

Ένα χρόνο μετά την υπογραφή της συμφωνίας μεταξύ του Α.Π.Θ. και του Συνδέσμου Ο.Τ.Α. Μείζονος Θεσσαλονίκης για την ανακύκλωση χαρτιού που για πρώτη φορά καταγράφεται στα χρονικά των Α.Ε.Ι., το πανεπιστήμιο ενισχύει ακόμη περισσότερο την ανακύκλωση, αυτή τη φορά όμως στον τομέα των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Έτσι, μετά από μια σειρά ενεργειών προς τις οποίες έχει ήδη προβεί στους χώρους της πανεπιστημιούπολης για την προστασία του περιβάλλοντος, υπέγραψε στις 22 Μαρτίου επέκταση της συνεργασίας με τον Σύνδεσμο και στον τομέα της συλλογής και απόσυρσης παλαιών ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το Α.Π.Θ. έχει ήδη αποσύρει και έχει αντικαταστήσει πολλούς παλαιούς υπολογιστές με νέους. Στο πλαίσιο αυτής της συμφωνίας το Α.Π.Θ. παρέδωσε με φορτηγά εκατοντάδες τέτοιους υπολογιστές. Την συμφωνία υπέγραψαν ο πρύτανης Γιάννης Αντωνόπουλος και ο πρόεδρος του Συνδέσμου Γιάννης Ζουρνάς.

Αδόκητη απώλεια

Ο Γιώργος Μπλέρης.

Στις 16 Απριλίου, ενώ απολάμβανε μία από τις λίγες ήρεμες εν ζωή στιγμές του, ο **Γιώργος Μπλέρης** έφυγε για τον τόπο αιώνιας γαλήνης. Η πρώτη μας γνωριμία έγινε στα μέσα της δεκαετίας του '70. Εγώ είχα μόλις γυρίσει από την Αγγλία και αυτός είχε μόλις διοριστεί βοηθός στο τότε Εργαστήριο Β' Έδρας Φυσικής.

Μαθηματικός αυτός, έπρεπε να μάθει να διδάσκει φυσική. Και τότε πρωτοεκτίμησα αμέσως δύο από τα χαρακτηριστικά του προτερήματα: την απίστευτη θέληση για δουλειά και την ικανότητα να αφομοιώνει σχεδόν τα πάντα. Σε λίγο καιρό έδειξε και το ανθρώπινο πρόσωπό του. Έγινε, όπως και με τους περισσότερους συναδέλφους, φίλος μου. Και έμεινε μαζί μου ως και την τελευταία του στιγμή. Γοητευτικός συνομιλητής, μπορούσε καπνίζοντας την πίπα να κάθεται ώρες και να συζητά από αθλητικά ως φιλοσοφία. Φιλοευρωπαϊστής, ανησυχούσε για την ελληνική παιδεία και είχε πάντα καλές προτάσεις και ιδέες για το πώς μπορεί να βελτιωθεί. Ιδιαίτερα τον προβλημάτιζε το μέλλον των φοιτητών του και φρόντιζε να τους εφοδιάζει με τις απαραίτητες γνώσεις και να τους συνδέει με την εργασιακή πραγματικότητα. Για το σκοπό αυτό δούλευε ασταμάτητα τα τελευταία χρόνια, αντίθετα με τις οδηγίες των φίλων γιατρών. Λες και κάτι ήθελε να προλάβει...

Γιάννης Αντωνόπουλος, πρότανης Α.Π.Θ.

Η ιταλική γλώσσα έχασε έναν καλό δεράποντά της

Η Λία Αγγουρίδου-Στρίντζη.

Το Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών με βαθιά θλίψη αποχαιρετά τη **Λία Αγγουρίδου-Στρίντζη**.

Η Λία το 1971 αποφοίτησε από το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. και στη συνέχεια έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας. Διακρίθηκε για τις εξαιρετικές μεταφράσεις της, κυρίως λογοτεχνικών έργων. Ειδικότερα μετέφρασε το έργο του Pavese «Ο Σύντροφος», καθώς και το δύσκολο θεωρητικό και πολυδιαβασμένο βιβλίο του Rodari «Η Γραμματική της φαντασίας», που αφορά την παιδαγωγική με έμφαση στην παιδική λογοτεχνία. Επίσης μετέφρασε το έργο «Η Ζωή του Γκράμσι» όπως επίσης και το έργο του Dario Fo «Όλο σπίτι, κρεβάτι, εκκλησία». Είχε μεγάλη καλλιέργεια και πλούσια ενδιαφέροντα.

Το 1973 εξελέγη στο Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών για τη διδασκαλία της ιταλικής γλώσσας στο Α.Π.Θ. και διετέλεσε μέλος του διοικητικού συμβουλίου του. Υπηρέτησε το Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών με αφοσίωση και συνέπεια. Εργάστηκε με ζήλο και αγάπη. Διακρίθηκε για την ευγένεια, τη λεπτότητα της συμπεριφοράς της, την εντιμότητα, τη διακριτικότητα και τη συνεργασιμότητά της.

Η μοίρα όμως της στάθηκε σκληρή τελευταία. Η Λία με περισσή αξιοπρέπεια αντιμετώπισε τις δυσκολίες σε έναν άνισο αγώνα.

Λία, θα μας λείψει το χαμόγελό σου! Καλό σου, ταξίδι!

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΣΤΗ 2η ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

Το Α.Π.Θ. στην πόλη με επίκεντρο το βιβλίο και τον πολιτισμό

Το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης συμμετείχε με δικό του περίπτερο στη 2^η Διεθνή Έκθεση Βιβλίου που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη.

Οι φορείς με τους οποίους εκπροσωπήθηκε στην έκθεση το πανεπιστήμιο ήταν το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών και το Τελλόγλειο Ίδρυμα Τεχνών, που παρουσίασαν από κοινού τις εκδόσεις τους καθώς και ο «Λογότυπος» του Α.Π.Θ., που παρουσίασε τις εκδόσεις του πανεπιστημίου. Στα εγκαίνια της έκθεσης παρευρέθηκαν ο πρότανης καθ. Γ. Αντωνόπουλος και η αντιπρότανης καθ. Αικ. Δούκα-Καμπίτογλου.

Το Α.Π.Θ. είχε επίσης ενεργό συμμετοχή στο πολιτιστικό πρόγραμμα της έκθεσης. Ειδικότερα αναφέρεται η συμμετοχή του νεοσύστατου Τμήματος Κινηματογράφου στην εκδήλωση «Βιβλίο και κινηματογράφος», όπου φοιτητές και διδάσκοντες του τμήματος συμμετείχαν με ερωτήσεις και τοποθετήσεις στην προβολή των ταινιών.

Υπεύθυνη όλου του συντονισμού ήταν η αντιπρότανης του Α.Π.Θ. και πρόεδρος του Τμήματος Κινηματογράφου καθηγήτρια Αικ. Δούκα-Καμπίτογλου.

Οι πρυτανικές αρχές του Α.Π.Θ. με την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας στην τελετή εγκαίνιων της έκθεσης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πάμε σαν άλλοτε...	1
Τοπίο άνοιξης ή βαρυχειμωνιάς οι εξελίξεις στα πανεπιστήμια	2
Να αναλάβει και η πολιτεία τις δικές της ευθύνες	4
Κινδυνεύουν να κλείσουν τα πανεπιστήμια	7
Το Τμήμα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ...ενηλικιώνεται	8
Τα εικοσάχρονα γενέθλιά τους γιορτάζουν οι τέχνες στο Α.Π.Θ.	9
Όταν η τέχνη συναντά ...την κουζίνα	15
ΤΟ ΘΕΜΑ: ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ	17-47
Ένα ευχαριστώ, πολλές οι ελπίδες	18
Η εκτός των λέξεων «Φοιτητική Εβδομάδα»	19
Η απροσδόκητη Άνοιξη	22
Φοιτητική Εβδομάδα: Η πρωτοπορεία	30
Φοιτητική Εβδομάδα: Βήμα (δια)πολιτισμού	41
Η αναβίωση της Φοιτητικής Εβδομάδας	44
Πόσο φοιτητική είναι η Φοιτητική Εβδομάδα;	46
Σαντιάγο Καλατράβα: Η μετουσίωση της φύσης	48
Πολυτεχνική Σχολή Α.Π.Θ.: 50 χρόνια ζωντανής παρουσίας	49
Ετιέν Μπαλιμπάρ: Τιμήθηκε η αριστερή διάνοηση	50
Νέα εργαστήρια για τους φοιτητές της δημοσιογραφίας	51
Ημερίδα για τις δράσεις του προγράμματος «Σωκράτης»	51
Ειδήσεις από το Α.Π.Θ.	52
Αναγορεύσεις επίτιμων διδασκόντων	54
Οι υπολογιστές στην ανακύκλωση	55
Αυτοί που έφυγαν	56

Περιοδική έκδοση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- Το περιοδικό διευθύνεται από συντακτική επιτροπή

Πρόεδρος: **Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου**, αντιπρύτανης, καθηγήτρια του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας

Μέλη: **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**, καθηγήτρια του Τμήματος Φιλολογίας
Δημήτρης Αραβαντινός, αναπλ. καθηγητής του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Δέσποινα Βώκου, καθηγήτρια του Τμήματος Βιολογίας
Ηλίας Ελευθεροχωρινός, καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας
Παναγιώτα Κραββαρίτου, καθηγήτρια του Τμήματος Νομικής
Στέλλα Λάββα, επίκ. καθηγήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών
Αναστάσιος Μάνθος, καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής
Άννα Παναγιωταρέα, αναπλ. καθηγήτρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.
Ευαγγελία Τρέσσου-Φατούρου, αναπλ. καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης
Νικόλαος Τσινίκας, καθηγητής του Τμήματος Αρχιτεκτόνων

Συντονιστής: **Νικόλαος Τσακίρης**, Ε.Ε.Δι.Π. II του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών

Ρεπορτάζ: **Αικατερίνη Παλιγιάννη**, φοιτήτρια Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών
Κατερίνα Ωραιοπούλου-Μακρίδου, φοιτήτρια του Τμήματος Δημοσιογραφίας και Μ.Μ.Ε.

Φωτογραφική επιμέλεια: **Αθανάσιος Κλέωντας**, φοιτητής του Τμήματος Ιατρικής

Σχεδιασμός εξωφύλλου: **Ελένη Μαραγκουδάκη**, φοιτήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών

Ηλεκτρ. σελιδοποίηση-φύλμ: **thema**, Κων/νος Κωτούλας & Σία Ε.Ε., Κερασούντος 46, τηλ. 2310/421405

Εκτύπωση: Βασίλης Μπούρης, Τραπεζούντος 67, τηλ. 2310/414980

Διεύθυνση επικοινωνίας: Γραφείο Τύπου Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Κτίριο Κ. Καραθεοδωρή (πρ. Διοίκησης)
 Πανεπιστημιούπολη Α.Π.Θ., 54124 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310/996778, φαξ: 2310/996730

- Κείμενα για δημοσίευση γίνονται δεκτά, εφόσον είναι ενυπόγραφα και εγκρίνονται από τη συντακτική επιτροπή. Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.
- Επιτρέπεται κάθε αναδημοσίευση, με υποχρέωση αναφοράς του περιοδικού ως πηγής.